

NOVA DOBA

 LJUDSKA BANKA
Zaupanje zavezuje.

in club

CENA 100 SIT SLOVENIJA, SREDA, 9. FEBRUARJA 1994 ŠT. 4, 5, LETO XXVIII

VEČERNA
MOLITEV
PROFESORJA
KUNEJA

DŽAMIJA V CELJU

**KRVAVI LINČ
NAD
KUNIGUNDO**

LJUBICE PO
POŠTI

JODLARJI SE
BOJIJO
SLOVENCEV

**ŽIVLJENJE V NAROČJU
SMRTI**

Foto: LucaS

**HITROST UBIJA
VOZI PREVIDNO**

**POLITIKA IN OBLAST
STA ZAMUDILI PRI-
LOŽNOST, DA BI SE
STOPILI S TRAGEDI-
JO TEH SIROMAKOV,
NEKAJ TISOČ VER-
NIKOV, KI SO BOSI
KLEČALI IN JEČALI
OB KORANU**

Redki Slovenci, ki so javno izražali strah pred islamom, so zamudili priložnost, da bi minulo soboto, dan po petkovi molitvi, v Delavski ulici (kakšna simbolika) v Celju doživeli svojo tesnobo pred neznanim. Pred tisoči sebi enakih, ki so prihiteli v in pred svojo molilnico.

Džamijo, ki to ni, čeprav je njihov predstojnik s pozivom govoril prav o tem, ko so otrokom delili pomaranče, starejšim pa kruh in sladko na dvorišču.

Eden izmed organizatorjev priložnostnega verskega zadržanja, inženir Šefik Dizdarevič, predsednik Islamske verske skupnosti v Celju, je pred ureditvijo molilnice omenjal okrog 400 članov te verske skupnosti. Sobotne svečanosti se je udeležilo najmanj desetkrat toliko.

Stara Delavska ulica je bila pretesna za vse. In prišli so od daleč. Grozovito razvlečena svečanost je omogočila,

da je ta asfalt, položen od delavskih škarpet, ki so desetletja brusila podplate zaposlenih v zdaj propadli Kli-

kje si in kako tvoji. In odgovore: hvala bogu dobro, za mater ne vem, brata sta padla, stric je v Kanadi, Nemčiji, Italiji, hiša baje porušena...

Ta grozovita nevarnost Islama je bila v Delavski ulici v obliki razoranih, žalostnih obrazov, ki jih tudi sicer že nekaj let in celo desetletij srečujemo. Razlika je v tem, da smo to ves čas vedeli, le da njim nismo pustili lastne molilnice.

Drugim smo. Ne samo molilnico, cerkve smo jim dali, ob nedeljah smo se z njimi stopili v kolo in ob njihovem prazniku nismo klicali policije, ko so petarde odmevale vse naokoli, ker bi naj samo oni bili naši bratje.

Pred 38 leti mi je uspelo prestopiti s krogami obdano državno mejo. Z bratranec v Nuernbergu sem moral nedeljski dopoldan odmeriti čas za Cerkev. Za mašo. Katoliško, čeprav sem bil otročiček krščen z luteransko vodo. Pred župnika sem stopil v predelani obleki, ki jo je pred tem nosil neznan, nekoliko višje raščeni Slovenec v Ameriki, in mi je bila dodeljena iz debelega paketa pomoči naših izseljencev. Po maši, bilo nas je nekaj deset iz Jugoslavije, so mi postavljali enaka vprašanja, župnik pa mi je posodil 500 mark, da se udomim, pa mi jih je bratranec, luteran, takoj spravil...

Na meji verjetnega, vsi smo bili enako ubogi, vsem so nam rekli kot tu: bratje in sestre. Nikoli prej in nikoli pozneje nisem imel toliko bratov in sestra. In nikoli prej in ne pozneje, mi ni nihče dal, posodil kar tako, 500 mark.

Poleg mene bi lahko na pr-

ste obeh rok komaj preštel one, ki nekako nismo sodili poleg. Ne tistih pet mladcev z zelenimi baretkami, med vsemi vsaj petstotimi enakih starosti in moči so le oni dišali po blatu, mrazu in bošnjaškem smodniku, ne oni štirje drugačne kože, ki so bili dobrodošli z enakimi

vsi, s starimi šklempali do in mimo vrat. Da se vidi in ve, kako in kaj. Zijal sem v že štiri desetletja poznan marmorski obraz in onega slaščičarnarja s Kosova, bil začuden nad prisotnostjo sindikalista iz Litostroja, še bolj trgovčiča iz Trsta. Kako daleč odzvanja ta predelana in pobeljena hišica v ulici, na katere hiši piše z rdečim sprejem: CELJSKI BRONX. In nima ne oken in šip, ne več ometa, ki bi še odpadal od udarcev stotonske stikalnice Ema. Hiša in Emo sta sodili na isto dvorišče, bili ista pot in kruh, in sta enako tiho odmrli.

Končno je zaigralo srce mladenk in žena. Tako onih treh odetih v belo, ki so razlivali mladost z okna, kot onih pod njimi. Med vrati se je prikazal efendi Nazif Topuz. Brez Korana. Nekaj je govoril, razumeti ni bilo, ker so ljudje pritisnili k vratom. In potem so izginjali skozi vhod, mimo velike posode z denarjem. Bilo ga je vseh barv in velikosti. Denarja. Verjetno za one, ki jih ni bilo tu in jih, sodeč po krvoločnosti bojujočih, morebiti nikoli

DŽAMIJA V CELJU

Prva zasebna komercialna radijska postaja v Sloveniji

RADIO ALFA

Poslušate nas lahko vsak dan od 10.-14. in 19.-24. ure

107,8 Mhz

mi in legendarnem Emu, zdaj vsrkal korake enako ubogih. Kajti, vsak objem, vsak pozdrav MERHABA, je v podtonu nosil vprašanje: kako si,

NOVA DOBA

Najstarejši zasebni in nadstrankarski slovenski politično-informativni časopis

Lastnik in glavni urednik Janez Sever
Urejujejo: Vasja Ocvirk, Ksenija Lekić in Lucas
Celostna podoba: mag. Jože Domjan
Računalniška predloga: dr. Borut Jereb
Naročnine in prodaja: Mitja Ocvirk
Tajnica v uredništvu: Danijela Božić
Izdaja PRESE d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje
Trženje: SOK d.o.o., Aškerčeva 15, 63000 Celje, in agencije
Tiska družbeno podjetje DELO - TISK ČASOPISOV IN REVIJ p.o.
Naslov uredništva: Celje - knežje mesto, Aškerčeva 15, 63000 Celje, tel.: 063/ 441-606 in 441-215, faks 063/
Žiro račun pri celjski SDK št. 50700-603-31819
Na podlagi Zakona o prometenem davku in mnenju Ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 sodi časopis med proizvode informativne narave, za katere se plačuje 5-odstotni prometni davek od prometa proizvodov
Začasno izhaja vsako drugo sredo
Nenaročenih rokopisov ne vračamo, na nepodpisana pisma se ne oziramo
Cena za izvod izven Slovenije: Hrvaška in BiH 240 DIN, Avstrija 42 AST, Nemčija 5 DEM, Švica 5 SRF, ZDA in Kanada 5 USA, Švedska 20 SEK, Avstralija 6 AUD, Italija 1.200 LIT

častmi, kot neki drugi iz edinih treh boljših avtomobilov, gospodje z imeni in častmi. Po vsej verjetnosti steber neke nevidne, vendar zaznavne povezanosti, ki nenehno neti toliko strahu, kot ga je bilo nekoč pred vrati Dunaja. Pripeljali so se, praviloma

ne bo sem. Kot večino teh, ki so bili tu, nikoli več ne bo tja, kjer so zdaj njih mrzla, če že ne porušena ognjišča.

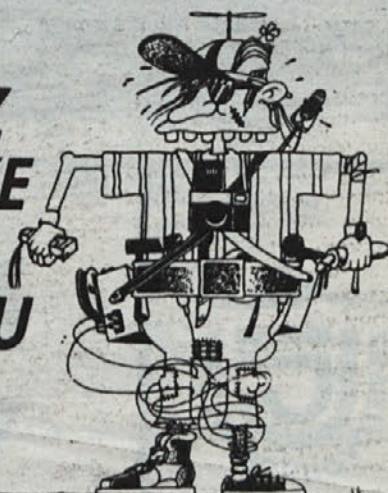
In minareti.

Janez Sever

Slike: Lucas

MARBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

**BREZ
DLAKE
NA
JEZIKU**

MARBORSKI RADIO STUDENT UKV stereo 95.9MHz

PREŠERNOVA NAGRAJENCA

SLIKAR ANDREJ JEMEC

Značilnost dosedanjega izjemno bogatega likovnega opusa akademskega slikarja profesorja Andreja Jemca je ciklična razporejenost v daljša in krajša razvojna obdobja, v katerih je načeljal in suvereno razreševal aktualno likovno problematiko. Pri redkokaterem slikarju bi mogli tako razločno deliti njegovo umetniško pot na vsebinsko in slogovno izrisane stopnje, ki pa so ob vsej razvejanosti povezane v osebno razpoznavno celovitost, skladno z avtorjevim prirojenim ustvarjalnim značajem.

Začenši od tako imenovanih »tonskih abstraktnih krajin«, ki so mu s svojimi čustveno uročenimi odbleski prinesle prva domača in tuja priznanja, se je v sledečem obdobju docela prepustil barvitosti in čudež dramatične svetlobe zamenjal za lirčno sprevnost barvnih kontrastov. Sledilo je večletno preverjanje najbolj učinkovitih sožitij med barvo in obliko v ciklu tako imenovanih »ledvičastih oblik«, temu pa občutena tonsko-barvna stopnjevanja v ciklu »oblakov« in pretanjenost celovitosti barvnih površin. Na višku izrazne polnokrvnosti se je v nekakšnem likovnem magistratu

predal slikarstvu neposrednega odzivanja notranjim doživljajskim napetostim. Izpovedna moč, ki žarči iz sproščenih potez in sugestivnih barvnih spletov, se dotika presežnikov umetniškega sevanja. Likovno vsebino tega svojega trepetljivega rokopa je še poglobil z asociativnimi liki – od znakovnih do antropomorfih.

Tako sklenjen se je Jemec razvojni krog prek modernistične abstrakcije približal sočasnim postmodernističnim gledanjem. Kot prominentnemu predstavniku sodobnega – še posebej našega – slikarstva in grafike mu je bila podeljena vrsta domačih in tujih nagrad in tudi naša najvišja – Prešernova.

SKLADATELJ LOJZE LEBIČ

Skladateljski opus Lojzeta Lebiča vsebuje vrsto zrelih mojstrov, ki zaznamujejo povsem izjemne višje izvirne glasbene glasbeno-ustvarjalnega duha. Z njimi dosega slovenska glasba svoj zeleni smoter: avtonomno, izrazno bogato in izvorno govorico slovenskega skladatelja. Svetovljansko naravnani umetnik, ki zna z intuicijo lastnega ustvarjalnega hotenja odčitati topost sedanjega trenutka v svetu in na domačih tleh, izpričuje pristren čut za zakon narave in svojski odnos do dediščine preteklih civilizacij. Sledovi od tod izvirajoče dvojnosti imajo v njegovi glasbi zrcalno podobo, oplojeno z vrsto drugih vsebinskih vzporednic in nasprotij. V skupnem učinku sevajo prodorno skladateljsko energijo, prežeto z odlikami visoke humanistične inteligence. S strogo zastavljenimi moralnimi in umetniškimi kriteriji že dobrih trideset let mojstruje glasbene umetnine, se vztrajno zoperstavlja ponarejenim vrednotam in nedorečenim glasbenim sporočilom. Vselej v novi luči domišlja in kleše samosvoje mikro in makro zvočne svetove, te pa označujejo natančna in stroga oblikovna razmerja

ter malone samodejna svoboda izpovedne logike znotraj postavljenih meja. Jasno grajen lok celote z razkošjem nadrobnoti bogati glasbeno dogajanje s številnimi otenki do močnih, zelo izrazitih zvočnih razpoloženj in občutljivo odtehtanih prehodov med njimi. Iz teh stalnic Lebičevega tonskega mišljenja, ki so artikulirane z nenavadno pretanjenim skladateljskim besednjakom, rastejo v novejših opusih (kot sta Queensland Music za orkester in Simfonija z orglami) prizadeta sporočila, v katerih živita občutenje časa in slutnja prihodnosti. Odzivi na ta sporočila še dodatno utemljujejo skladateljev pomen v slovenski umetnosti, kakor tudi njegovo uveljavitev na tujem – in mu že za življenja zagotavljajo status klasika sodobne glasbe.

DELITEV POGAČE

Januarja leta 1920 je ameriški kongres sprejel 18. ustavni amandma, ki prepoveduje proizvodnjo in prodajo alkohola. Takšen prohibicijski zakon, ki je bil v veljavi vse do decembra 1934, je spodbudil tamkajšnje sicilijansko mafijo, da je po čikaških in ostalih ulicah v Združenih državah Amerike precej slikovito opozarjala na svojo navzočnost.

To so bili idealni časi za vrtoglavo in nekontrolirano kopičenje bogastva in s tem ustoličenje ekonomskega in političnega vpliva, ki ga je moč še dandanes zaznati v ZDA.

Mafija, ki je od svojih umazanih poslov, kot so kocka, alkohol, kasneje prešla k bolj legalnim poslom, je imela eno zelo pozitivno in tamkajšnjim oblastem zaželeno lastnost: skrbela je za higieno v svojih lastnih vrstah tako, da je izdajalce in nesposobne sproti odstranjevala, praviloma precej brutalno.

In kaj imata skupnega Chicago 30-tih in Slovenija 90-tih let? V Sloveniji leta 1934 ne ropotajo mafijske strojne, gostilne so polne, kot še nikoli, kocka pa je trenutno eden izmed najdonosnejših poslov v celi državi. Na tej sončni strani Alp pa vendarle ni vse tako idilično.

Slovenija ima tako kot vse ostale države v tranziciji problem, ki to ni. Nomenklatura, ki se je kalila in razrasla pod okriljem socialističnih doktrin, se sedaj bogati ravno tako hitro in neomejeno, včasih celo zelo nerodno, kot je to počela mafija v ZDA.

Zadeva je precej nerodna za vse predstavnike desno – krščanskega bloka, ki bi želel sodelovati pri kontroli nad kapitalom, vendar so nasledli svoji lastni narcisoidnosti in že v naprej zavračali, kar jim je ponudila levica, vključno s padlim Mencigerjevim privatizacijskim zakonom.

Stare strukture so torej uspešno obranile svojo materialno substanco, ki jim bo omogočala ekonomski in politični vpliv vsaj še za naslednjo generacijo. Ključ uspeha je isti kot pri vsaki mafiji: neusmiljeno izločevanje nesposobnih in nezvestih kadrov.

Le kako bi se sicer uspeli obdržati?

Marjan Cviki

NAGRAJENCI PREŠERNOVEGA SKLADA

JUDITA ZIDAR – igralka

za vloge v zadnjih dveh letih, ki jih je ustvarila na odru Prešernovega gledališča

Celotno igralsko gospe Judite Zidar je razpeto med tragedijo, komedijo in grotesko. Svojo igralsko učinkovitost ne izkazuje samo v svoji veliki vlogi v Ibsnovi Nori, ampak tudi v navidezno epizodnih vlogah. Nesporno je svoj vrh dosegla s kreacijo Nore, kjer izžareva ustvarjalno nepopustljivost in tisto umetniško predanost, kjer zanosna pripadnost umetniškemu dejanju prehaja v enkratnost in neponovljivost. Igralka zna vzpostaviti gostoto usodnega, tako srhljivega kot sproščenega trenutka, kjer se zadržana, z izjemno disciplino izbrana sredstva dopolnjujejo tako v tišini kot v kriku. Igralka Judita Zidar izpričuje igralsko moč in ustvarjalno energijo, ki neopazno prehaja na partnerje

in v celoten prostor gledališkega dogodka. Pri vseh njenih likih je v ospredju uravnoteženost razuma in čustev ter jasnost in natančnost sodobnega igralskega izraza, ki vedno znova polni volumen njenega drznega umetniškega iskanja.

plesu. Pravi, da je imel čez 300 učiteljev, pa kljub temu v njegovem stilu ni nobene eklectizma. V svojem sokolu je presenetil s precizno izdelano tehniko, ki ima eleganco, mehko, pa tudi nervozno energijo in hitrost, ki ti vzame dih. Kritike doma in po svetu je očaral človek, ki ves stoji za svojim plesom, njegova ranljiva iskrenost,

odprtost, celo romantika, vse to je presvetljeno s tipično Kovačovo ironično distanco.

V svojem novem delu Razširili krila (slon nerodni) Kovač s petimi plesalci razvija nove oblike skupinskega dela, ki določajo dramaturško vznemirljivo predstavo, polno frenetičnih prizorov, hitrih rezov, intimnih individualnih scen in finega humora.

KOMORNI ZBOR AVE

za umetniške dosežke v zadnjih dveh letih

Na izpostavljenem, odzivnem, občutljivem in za slovensko glasbo tako pomembnem področju zborovske poustvarjalnosti deluje komorni zbor Ave že skoraj deset let. V zadnjih dveh letih beležita dirigent Andraž Hauptman in njegov ansambel nenehno in prepričljivo kakovostni vzpon in razcvet. Dopolnjuje ju vse širša in zahtevnejša programska naravnost, v katero so vključene tudi številne nove skladbe slovenskih skladateljev, napisane na pobudo dirigenta Hauptmana. Potrditve – ne le mednarodne primerljivosti – temveč prav izjemnosti, prihajajo v zadnjem času v obliki vrste nagrad na mednarodnih tekmovanjih (francoski Topurs, belgijski Maasmechelen, Maribor). Nastopi dirigenta in ansambla izpričujejo (ob skoraj samo-umetniški brezhibni vokalno-tehnični ravni) pretanjeno muzikalnost, posluš za stilne in vsebinske značilnosti izbranih skladb, učinkovito prepričljivost ter svežino, ki presega in izničuje izvajalske konvencionalnosti.

Dirigent Andraž Hauptman

MARJETICA POTRČ – kiparka

za deli Dva obraza utopije in Dva obraza izgubljenega pričakovanja

Gospa Marjetica Potrč je diplomirala iz arhitekture, nato še iz kiparstva. 1988 je prvič samostojno razstavljala v Mali galeriji, mednarodno odmevno pa 1990 v Glasgowsu in leta 1992 na Dunaju. Na Beneškem festivalu 1993, kjer je uradno zastopala Slo-

venijo, je razstavila delo Dva obraza utopije. Delo je zasnovano tako, da po svoje odseva izkušnjo Benetk in upošteva beneško renesančno arhitekturo bivše cerkve, v kateri je bil kip postavljen; kljub izjemnosti in novosti je smiselno nadaljevanje avto-

ričnega dela. Nova prvina je premišljena monumentalnost in dramatičnost kipa, ki pa vendarle ostaja zadržan in

je izpeljan izredno elegantno. To delo je pomemben dosežek v delu gospe Marjetice Potrč, obenem pa tudi v slovenskem kiparstvu.

Na Dunaju in na Beneškem festivalu je zastavila še eno svojih najboljših del iz zadnjega časa: kip Dva obraza izgubljenega pričakovanja, imenovan tudi Torzo, ki je izredno uspela konstrukcija iz lesa in polsti. Kiparka se je uveljavila kot ključna osebnost tako imenovanega »mladega slovenskega kiparstva.«

SVETLANA VISINTIN in LEO KULAŠ – kostumografa

za kostumografsko delo v slovenskih gledališčih, še posebej v gledališkem triptihu La divina commedia

Gospa Svetlana Visintin in gospod Leo Kulaš sta po tako velikih projektih, kakršni so bili Svetinova Šeherezada, Gorthejev Faust, Ibsnov Peer Gynt, Buechnerjev Vojček in Shakespearov Hamlet v minulem letu v mariborski Drami oblikovala kostume za Dantejevo, Prokičevo in Pandurjevo La divino commedia. Kakor v prejšnjih t.i. kostumskih predstavah sta tudi za to delo angažirala predvsem svoja že uveljavljena visoka estetska merila, utemeljena po eni strani v uporabi zgodovinske, tokrat renesančne, ob njej pa tudi stilno svobodno navdihujoče ikonografije, po drugi pa se razigrala v izjemno dinamični, z velikim lepotnim okusom uresničeni neohistorični likovni fantaziji. Njuno delo je toliko bolj veljavno, če vemo, da je bilo za to velikansko predstavo potrebno kostimirati več kot 250 protagonistov in stativstov. Tako se umetnika s svo-

jim zadnjim opusom vpisujeta med nadaljevalce izročila slovenske gledališke kostumografije.

IZTOK KOVAČ – koreograf in plesalec

za koreografijo in izvedbo plesnih stvaritev Kako sem ujel sokola in Razširili krila (slon nerodni)

V predstavi Kako sem ujel sokola nam slovenski solist gospod Iztok Kovač na osupljiv način prikaže, kako lahko umetnost in osebna svoboda uspevata tudi v najbolj nespornih okoliščinah... To je bila utemeljitev londonske nagrade, zelo pomembne v sodobnem plesu, ki jo je Iztok Kovač letos prejel za svoje tako jasnovidno imenovano delo. Svetovna premiera tega avtorskega projekta se je zgodila v koreografovih rodnih Trbovljah – prva plesna premiera v zgodovini tega kraka. Z »ujetim sokolom« je potem avtor dobesedno poletel

v svet, od doma preko Evrope do Amerike, čez 40 predstav, od teh dve v Ljubljani. Iztok Kovač je po sili razmer popotnik, trmasto vztrajen pri iskanju svoje vizije

KAJ BO UKRENIL MINISTER VOLJČ — NA PTUJU ZOBOZDRAVNIK OPERIRA SLEPIČ, ŽIVINOZDRAVNIK PA JE V ORMOŽU PREDSTOJNIK ZDRAVSTVA — PO SLOVENSKEH BOLNIŠNICAH SE SKRIVA NEKAJ DESET ZDRAVNIKOV HRVATOV, KI SE NE ODZIVAJO NA KLICE SVOJEGA NARODA, DA BI MU POMAGALI, MENI, KI SEM KONČAL DVE MEDICINSKI FAKULTETI IN SPECIALIZACIJI, PA NE PUSTIJO, DA BI POMAGAL HALOŠKEMU SIROMAKU — FAŠISTI SO ME IZSELILI, KOMUNISTI PREGANJALI, ZDAJŠNJI PA MI NE DAJO DELA, TRDI DR. VINKO BRENCIČ

DOKTOR BREZ VREDNOSTI

»Kaj takega se ne dogaja niti v Rusiji ali Sibiriji, kaj šele v omikani Evropi, da bi tujec, ki ne zna niti narodovega jezika, delal, domorodec pa bil brez dela.

Jaz nisem končal medicinske fakultete na Reki ali v Prištini, končal pa sem dve; eno v Ljubljani in drugo v Gradcu, opravil sem dvojne specializacije in bil asistent medicinske fakultete v Heidelbergu, imam tudi doktorat znanosti in ko se prijavljam na razpise, dobivam odgovore, da ne izpolnjujem pogojev! Kaj takega se ne dogaja niti v črni Afriki...«

Javna črna zdravniška praksa

Čakamo v predverju razkošne hiše v najožjem središču Ptuja. Hiše v Lackovi ulici, naproti stare pošte, številka sedem. Nad stopniščem ob vhodu sta pripeti dve tabli z doktorskimi nazivi.

Hišo je pred drugo svetovno vojno zgradil profesor dr. Jurij Brenčič, spoštovan in na Ptuj prikljubljen zobozdravnik, neomajno zaveden Slovenec, kar ga je veljalo izselitve takoj po prihodu Nemcev v Učice.

»V našo hišo, ki jo je oče zgradil za potrebe svoje privatne klinike, se je takoj po okupaciji vselil GESTAPO, za njim pa UDBA, da smo jo komaj dobili nazaj. Ker je bil stric prej župan, je bilo to dovolj, da komunistom nismo bili po meri,« razloži dr. Vinko Brenčič takoj, ko odpravi črno laso mladenko in nas posadi v bogato, z umetniškimi deli opremljeno meščansko sprejemnico.

»Ste videli to dično devojko? Brezposelni kmetijski tehnik. Groza, kaj se dogaja s to našo Slovenijo. Toliko mladih in šolanj je na cesti. Ne gre za denar, ki je bil porabljen za šolanje, gre za tragedijo mladega človeka, ki si ne more zdrav in sposoben zaslužiti niti za kruh... Škoda, da niste prišli že prej, videli bi, koliko in kakšne paciente imam...«

Ali imate zasebno zdravniško prakso?

»Da. Že od 1975. leta, odkar sem brezposeln...«

Saj do nedavnega ni bilo zasebne zdravniške prakse!

»Jaz sem jo imel. Kolikor vem, sem bil edini zdravnik v Jugoslaviji in zdaj v Sloveniji, ki sem imel javno črno zasebno zdravniško prakso. Komunisti mi niso dali zaposlitve, vendar so mi pustili delati. In jaz sem delal, na

koncu leta sem lepo na davkarji prijavil dohodek, oni so si odmerili davek in mirna Bosna...«

In danes?

»Isto. Imam javno črno zasebno prakso. Na katerikoli razpis sem se prijavil, sem dobil negativni odgovor. Točneje: nimam pogojev!«

Kakšnih pogojev, ko imate vendar končani dve medicinski fakulteti, dve specializaciji, ste med redkimi specialisti za rakasta obolenja, bili ste asistent v Heidelbergu...

»Da, vse to je res, delal sem v tujini, opravil specializacije, imam doktorat znanosti, doma mi pa niso dovolili, da bi moje siromašne Haložane s predavanji varoval te sodobne kuge. Niso mi pustili komunisti, ne pustijo mi zdajšnji, ne rdeči in ne črni. Kar se zdaj dogaja s slovensko inteligenco, nima primera v zgodovini Slovencev...«

Tožba za osnovne človekove pravice

Zgodba je na meji verjetnega...

»Vse lahko dokažem s pa-

Denimo tole: stara ženska pride k zdravniku, ki ne govori slovensko. Ženičke ne razume zdravnik in ženička ne razume zdravnika. Kako bi se počutila vaša žena ali hči, če bi jo ginekolog posadil na stol z besedami: 'daj, gurni noge, da vidimo, kakva ti je...', in tako naprej... Kako bi se vi počutili, če bi vam operiral slepič — zobozdravnik, kot ste to lahko prebrali v časopisu in se je zgodilo našemu rojaku iz Kanade na Ptuj. In res je kirurg zobozdravnik. V Ormožu je predstojnik zdravstvenega varstva — živinozdravnik. Torej lahko ta človek zdravi krave in otroke. Ko sem se jaz dvakrat prijavil za to delovno mesto, sem odbil isti odgovor — nimam pogojev...«

Kakšnih pogojev?

»Ne vem. Strokovno sem bolj usposobljen od cele vrste teh, ki zdaj opravljajo ta dela. Gre za politične pogoje. Politika se je vtakla v zdravstvo. Prej in zdaj. Pred nedavnim so na Ptuj brez javnega razpisa spet poslali dva Hrvata, zdravnika, ki sta se skrila pred pozivom hrvaških oblasti, da naj po-

kih in napisih na vratih, posluša medicinske sestre in strežnice, pa bo videl, v resnici pa to že ve, da je minister tujim državljanom...«

Groza. Edino, kar mi je v življenju uspelo, čeprav tega nisem želel in se moji predniki obračajo v grobu, je, da sem sina rešil pred sramoto. V Gradcu prav zdaj končuje medicino in ga rotim, naj ostane v — tujini...«

Vi ste specialist za rakasta obolenja...

»Da, tudi za to sodobno kugo. Kot rečeno, imam dve specializaciji. Kolegi mi 'na skrivaj' omogočajo, da redno sodelujem na obeh področjih in se tako še izpopolnjujem, sledim novostim. Žal tega ne morem uporabiti v praksi, ker mi oblast ne dovoli niti dela pri ozaveščanju prebivalstva, da bi predaval, poučeval ljudi, ker se s preventivo da obvarovati marsičesa. Torej, da bi državi Sloveniji prihranil denar...«

S Plohovimi sindikati ste se pritožili na mednarodno sodišče...

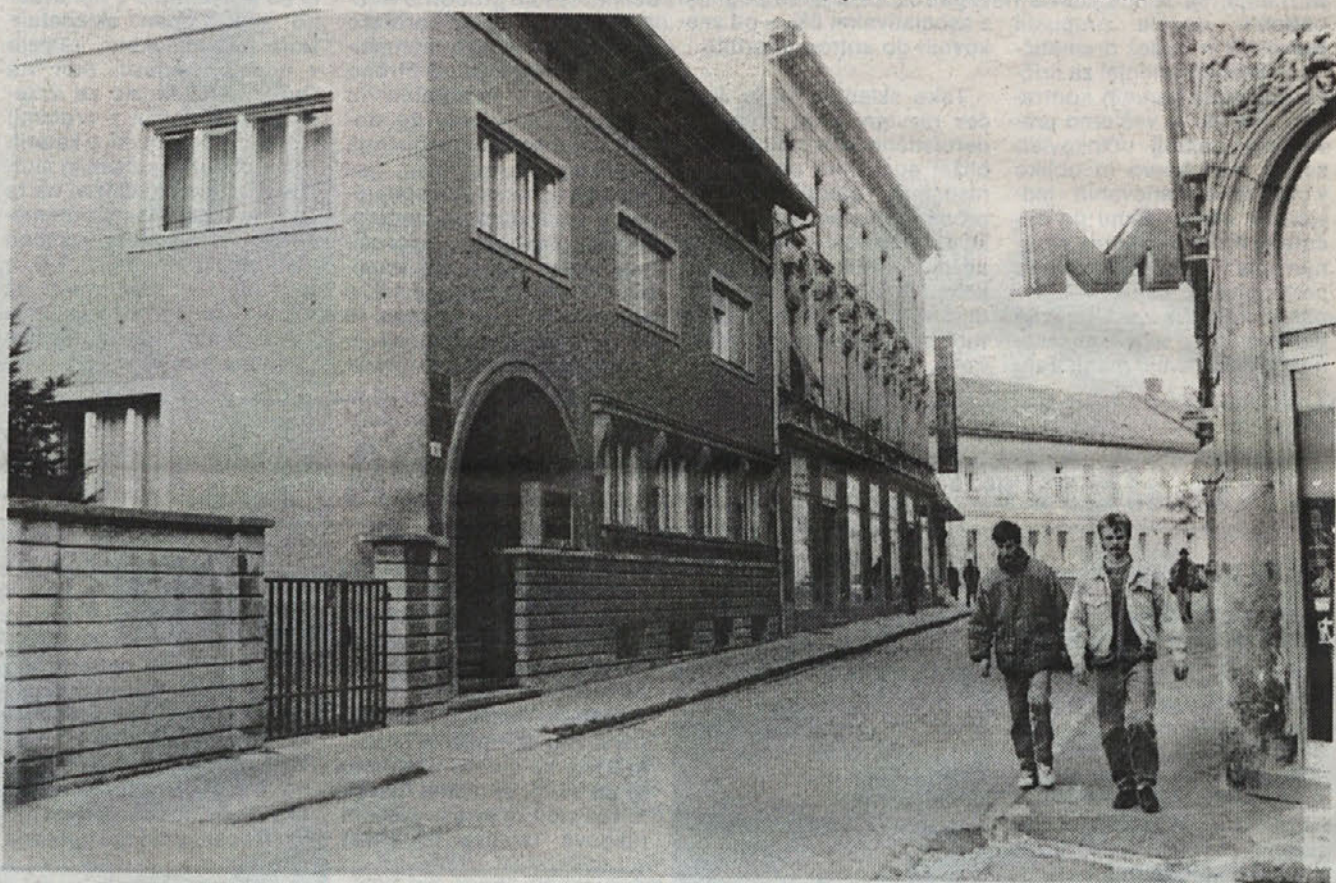
»Tudi tja, ker gre za kršenje osnovnih človekovih pravic. Sram me je, da moram

kot Slovenec, potomec najzavednejših Slovencev na Ptuj, v tujini danes iskati svojo pravico, sramotiti državo. Vendar me ne bodo zloмили. Niso me komunisti in ne bodo me preoblečeni rdečkarji, niso me fašisti in ne bodo me spreobrnjenci vseh vrst in narodnosti. Zdaj čakam na razplet in odločitev komisije, ki je bila imenovana, kot ste to lahko prebrali v današnjem pismu gospe Marjete Cotman, vodje službe. Ubogi slovenski narod, ki je moral to dočakati, to doživeti in kar še doživlja in kar bo ob vsem tem še doživel...«

V dno duše me je sram, kar se zdaj v našem zdravstvu dogaja. Lepo vas prosim, v kleti glasba, pijača teče v potokih, ples in šlatanje, zgoraj pa ljudje umirajo sami. Tako je ob vsakem prazniku, rojstnem dnevu, sindikalni veselici. Meni je povsem jasno, zakaj me niso sprejeli za kakšnega predstojnika, ker bi jih razgnal, da bi se kar kadilo za njimi...«

Jani Sova

Slike:LucaS

Razkošno hišo v najožjem središču Ptuja, kjer sta nad stopniščem ob vhodu pripeti dve tabli z doktorskimi nazivi, je pred drugo svetovno vojno zgradil profesor dr. Jurij Brenčič, spoštovan in na Ptuj zelo prikljubljen zobozdravnik, neomajno zaveden Slovenec. V njej dr. Vinko Brenčič opravlja javno črno zdravniško prakso

pirji. Poglejte tole, današnje pismo. Gre za odgovor na mojo pritožbo Državnemu zboru... Jaz se nisem odločil za študij medicine iz ekonomskih razlogov. Da imam dve fakulteti in še doktorat znanosti, gre pripisati temu, da sem nekoliko bolj odprte glave, da se lažje in hitro učim. Delal sem v tujini in se vrnil. Nikoli svojega znanja ne bi za denar razdajal tujcem in verjemite mi, da sem imel in imam to možnost. V meni je preveč Slovencev, da bi za denar delal v tujini, ko moji Haložani nimajo niti osnovnega zdravstvenega varstva...«

To ne bo povsem držalo, to o osnovnem zdravstvenem...

»Rekel sem vam, kako je škoda, da niste prišli že dopolne. Videli in slišali bi, kako je s tem. Človek bi se razjokal, ko vam ti ubogi ljudje pripovedujejo svoje zgodbe.

magašo svojemu narodu. Prišla sta sem, ker tu bolj zaslužita in jima ni treba v prvo bojno črto... Pol oblasti na Ptuj imajo v rokah Hrvati in oni iz nekdane Jugoslavije. Obdržali so svoje položaje, ki so si jih izborili po komunistični in bratski nomenklaturi, obdržali stanovanja, pripeljali še svojce in zaposlujejo svoje.

Nikjer v Evropi ne more dobiti zdravnik službe, če ne pozna jezika. To je razumljivo, saj lahko pride do tragičnih posledic, za medicino je še kako bistven prvi kontakt z bolnikom, saj je znano, da greš k zdravniku šele takrat, ko te bolezen ali bolečina prisilijo, ko si polomljen...«

Ker o tem glasno govorim, so mi tudi zdaj zaprta vsa vrata. Še minister Voljč pravi, da nimam pogojev. Minister naj samo pogleda po hodni-

koroški
radio
slovenj gradec
UKV 97,2 IN 88,9 MHz STEREO

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

**V MARIBORU
IZPOSOJAJO
GOSPODINJSKE
POMOČNICE – ZA
PETSTO MARK
LAHKO IMAŠ V ENI
OSEBI VSE:
SLUŽKINJO,
GOSPODINJSKO
POMOČNICO,
VZGOJITELJICO ALI
LJUBICO – NAJVEČ
JE RUSINJ IN
ROMUNK, ZDAJ JE
VSE VEČ ŽE DEKLET
IZ NEKDANJE
JUGOSLAVIJE
– NAROČNIKI
TRDIJO, DA JE
TAKŠNA
UNIVERZALNA
GOSPODINJSKA
POMOČ CENEJŠA
OD ŽENE
– NAIKRAJŠA
ZAPOSLITEV JE
TRAJALA LE DVE
URI**

DVE JAJCI NA ENO OKO

Trije Mariborčani, mladi poslovneži podjetja z zvanečim imenom, so opustili vse druge dejavnosti, za katere so bili prepričani, da so odskočna deska med bogataše, razen izposojanja denarja in – gospodinjskih pomočnic. Pred tem so se ukvarjali z marsičim, mnogo od tega je bilo na robu zakonitega, vendar si zaradi tega niso preveč belili glave. Prišli pa so do uglednega bogato opremljenega lokala, nosijo se po najnovejši zahodni in »mega« modni, imajo vsak svoj avtomobil višjega razreda in v mestu ob Dravi veljajo za sposobne poslovneže.

Začeli s preprodajo avtomobilov

»Sveto pismo poslovnosti zahodnega sveta je v zaupanju,« razlaga visokorasel univerzitetno izobražen mladenič, ki je duša podjetja. »Zaupanje je kapital, ki si ga težko pridobiš in hitro izgubiš. Zato smo pri svojem delu izredno strogi. Do sebe in do zaposlenih.«

Ali ste tudi vi začeli z izposojanjem umetnic?

»Ne. Bili smo skoraj med prvimi, ki smo izkoristili pomankljivo zakonodajo in novo zakonodajo naših sosedov ter uvažali avtomobile. Eden pa se je loteval marsičesa in končno ustalil v gostinstvu.«

Preprodaja deklet, ki so silele k nam iz razpadajočega vzhodnega bloka, dolgoročno ni mogla biti donosna. Osebnost sem bil celo prepričan, da bo naša oblast hitreje posegla vmes, vendar se to iz meni neznanih razlogov ni zgodilo. Šele potem, ko je imela že vsaka še tako zanična točilnica v resnici javno hišo, se je oblast malo zganila.

Mi smo izbrali drugo, pošteno pot. Deklet nismo zaposlovali kot umetnic, po pravici povedano, saj tudi niso bile nikakršne umetnice, čeprav so imele skorajda vse neke visoko zveneče diplome, temveč smo našim agentom zabičali, da morajo novačiti samo dekleta, ki želijo pošteno delati. Seveda je tudi pri tem pomemben zunanji videz.«

Dunajski zrezek po rusko

V bogato opremljenih poslovnih prostorih novejši zgradbe, katere vhod je kot božično drevo ovesen z zvanečimi imeni podjetij, nadvse simpatično dekle tolče po tipkovnici dragega računalnika, v katerem je spravljeno pravo bogastvo poslovnih skrivnosti.

Imena in priimki, starost, kraj rojstva, barva oči in kože, za lase ne gre, ker jih najemnice skorajda dnevno spreminjajo, velikost, tudi višina, toda bolj pomembne so mere oprsja, bokov, kje zdaj dela in za koliko časa je pogodba sklenjena.

Zatem je tu drug seznam, enako pomemben. Seznam

iskalcev, zahteve, navade, posebne zahteve.

Razumljivo je, da nam navzlic zaupljivosti te druge kartoteke mladi poslovneži niso zaupali. Navrgli pa so, da so njihovi kupci, vsaj zdajšnje dni najpogostejše hitro obogateli ali novopečeni podjetniki, žal vse pogostejše tudi, packe nemarne, razni perverzneži. Podrobneje o tem niso hoteli govoriti.

»Gre v bistvu za servis, kot jih v zahodnem svetu poznajo že od zdavnaj, pri nas pa je bilo nekaj poizkusov, ki se niso obnesli. Šlo je za varovanje otrok, če sta starša šla na zabavo, v kino ali gledališče, za pomoč v gospodinjstvu, za prijateljevanje...«

Naše hostese, tako jih imenujemo, so prav to. Mlada dekleta, ki s poštenim delom hočejo zaslužiti za svoj vsakdan.«

Koliko?

»Če gre za daljšo zaposlitev, v povprečju 500 mark na mesec.«

Bruto ali neto?

»Neto.«

Kaj pa ostalo, če najemnik zahteva kaj več?

»To ni naša stvar. Res pa je, da imajo dekleta lepšega videza več dela.«

Ali pred zaposlitvijo preverjate njihova znanja?

»Vedno. Zanimivo je, da imajo skorajda vsa dekleta najmanj srednješolsko izobrazbo, največ jih je z višjo in mnogo z visokošolsko izobrazbo. Imajo toliko znanja, da spravijo marsikoga v zagato. Ena je, denimo, znala na pamet vse pesmi Lermontova, ko pa je pripravljala dunajski zrezek, je uporabljala mleto meso, ker v Rusiji že nekaj časa drugih zrezkov ni bilo...«

Koliko časa traja tovrstna zaposlitev?

»Tu ni pravila in omejitev. Nekaj jih traja že leto in dan, tri so postale naročniku žene, ena, zdi se mi, da je bila to najkrajša zaposlitev, pa se je vrnila po dveh urah. Možakar jo je takoj po prihodu v stanovanje prevrnil na posteljo...« Tega pa v pogodbi ni bilo...«

Kaj pa oblast, okolje, družba...

»Za zdaj ne gre za izposojanje v velikem obsegu. Ob sedanjih krizi je ostalo doma na stotine žensk, hčera ali sorodnic in je potreba manj. Pa tudi vsak si ne more privoščiti petsto ali tisoč mark za gospodinjsko pomočnico, če sam zasluži 40 tisočakov. Z oblastjo nimamo težav, ker je vse legalno, zakonito. Ostalo je stvar posameznika in njegovega okolja. Po tej plati je bilo nekaj težav, ker je soseska, mentaliteta Slovencev pa poznamo, škilila skozi ključavnico v tuj krožnik.«

Najbolj donosno je posredovanje tujcem, ki med bivanjem v naši državi iščejo sopotnika, prijateljico ali prijatelja, tudi teh primerov je mnogo, za izlete, zabavo ali dopustovanje.«

Ali gre samo za samce...

»Tudi vi ste polni predsodkov. Ne, naša dekleta najemajo tudi družine, verjemite, da ne gre za prostitucijo. Poglejte, 500 mark zasluži za denimo, za Rusinjo toliko, kot bi zaslužila v dveh, treh letih. Pri nas imamo družine, ki imajo že po deset in več tisoč mark dohodka na mesec in se jim bolj izplača za navadna gospodinjska dela najeti tujo delovno silo, kot siliti ženo, da ti po dvanajst ali več urnem delavniku po prihodu domov začne s pomivanjem včeraj uporabljene posode, da bi začela pripravljati ob devetih zvečer kosilo...«

Oto Pust

**AVSTRIJSKE SVINJARIJE Z NAŠIMI
POSLOVNEŽI – NJEGA DNI SO NAS
SRAMOTILI Z ODPIRANJEM TORBIC, ZDAJ
TI SAMI PODTAKNEJO, DA TE LAHKO
OBTOŽIJO – KOLIKO POSLOVNEŽEV IN
PODJETNIKOV JE ŽRTEV
BREZKOMPROMISNIH BARABIJ
AVSTRIJCEV, DA BI SE ZNEBILI
SLOVENSKE KONKURENCE – PREGLEJTE
AVTOMOBIL, PREDEN SEDETE V NJEGA,
ČE V NJEM NI ZAVITEK MAMIL ALI
OROŽJA – MEDTEM KO SEDITE
V PREISKOVALNEM ZAPORU IN SE ZA
VAS NIHČE NE ZMENI, STE OB POSEL IN
UGLED**

Dokler smo Slovenci in Hrvati trumoma drli v Avstrijo po riž in kavo, za drage denarje kupovali manjvredno blago, so si naši sosedje meli roke, popravljali in gradili hiše, odpirali trgovine, ker ni bilo boljšega kupca od malo zahtevnih južnjakov. Tiste dni ni bila redkost, da je kakšen zadržan ponemčenec v svoji štacuni celo izobesil velik napis, da se pri njem govori samo – nemško.

Toda nabuhlost Markovičevega dinarja ni trajala dolgo in kramarji ob meji so doživeli šok, kot njega dni Tržičani s svojim Ponte Rosom. Z drobljenjem Jugoslavije in vojno na Balkanu so se razmere za naše severne sosedse še poslabšale.

Namesto novopečenih trgovčičev, ki so svoje trgovnice zalagali s prekupčevanjem, so se v Avstriji začeli pojavljati prvi resnejši podjetniki, ki so s slovensko osamosvojitvijo na osnovi obljub in napovedi začeli ponujati in prodajati svoje znanje, sposobnost in kvalitetno delo.

Ti prvi pionirji, zvečine je šlo za poslovneže, so se iz prejšnjih časov nadgrajevali vezi in poslovne mreže, samo nadaljevali s trudom izhrojeno poslovno pot in znova oživeli tisti del poslovnih tokov, ki je temeljil na enakovredni ponudbi.

Barabe so bile, so in vedno bodo

Če odštejemo drobno kršenje javnega reda in miru, prometnih predpisov, se Slovenci nismo pogosto drgnili ob avstrijsko zakonodajo, kulturo in moralo.

V zadnjem času pa naj bi naraščala kriminaliteta Slovencev v Avstriji na vseh področjih. Med tistimi, ki imajo največji odmev, če odštejemo Mariborčana, bedaka (podobnih zadev imajo naši sosedje sodeč po njihovem pisanju skoraj vsak dan), torej onega podjetnika, ki se je v Gradcu lotil banke in skril v cerkev, bi naj Slovenci množično Avstrijcem dovažali mamila in trgovali z orožjem.

Gre za anonimne prijave policiji, da takšen in takšen možak vozi mamilo ali prodaja orožje. Razumljivo je, da sleherni policaj kjerkoli na svetu ob tovrstnem sporočilu takoj zastrže z ušesom.

Tembolj, če iz prakse ve, da so sporočila neznanih dušebrižnikov praviloma točna, ker ob kontroli potrdijo navedbe in presenečenj ni.

Razen pri žrtvi. Ta od presenečenja ne more priti k sebi in vztrajno (brezuspšno) zagotavlja, da nima pojma, kako je tisti zavitek mamila prišel v njegov avtomobil ali žep, da on ni nikoli niti kupil, kaj šele tovoril orožja.

Po resnici je treba povedati, da so najpogostejše presenečenja tudi avstrijski policaji, saj osumljenec niti po inteligenci niti po materialnem stanju ne potrjuje najdbe. Kajti, gre za poslovneže, podjetnike, katerim niti na kraj pameti ne bi padlo, da si za gram ali dva mamila, deset ali petdeset nabojev in pištolo, za pet ali deset tisočakov šilingov, umažejo sloves, uničijo težko pridobljeno zaupanje.

Svinjarije z našimi poslovneži

Poznavalci razmer se vse bolj nagibajo k prepričanju, da gre za organizirano in plančno izločanje naših poslovnežev iz konkurence. Primeri kažejo, da »odkritja« sovpadajo s podpisom pogodb, prevzemom dela ali sodelovanjem na licitacijah. Seveda v tistih primerih, ko je uspešen naš podjetnik in poslovnež.

Račun je jasen. Če odštejemo razmere avstrijskih zaporov, psihične in druge obremenitve nesrečne žrtve, njegovih svojcev ali sodelavcev, tovrstne svinjarije ugonobijo še tako dobro stoječega podjetnika. Kajti, praviloma gre za izredno počasno premikanje avstrijskega sodnega sistema in še počasnejšo reakcijo naše mlade države.

Tako je žrtev prepuščena najprej izolaciji in nato avstrijski zakonodaji. Nasproten učinek je moč izzvati z najemom slovitih, zato tudi dragih odvetniških pisarn, drugače se preiskava razvleče v nekaj mesecev in na koncu v obtožbo z obsodbo. Na koncu te razsodbe je praviloma še izgon s prepovedjo vstopa v državo.

Kaj to pomeni, je jasno. Konkurenca se je za vekomaj rešila slovenskega podjetništva. Dokazovanja in odškodninske tožbe so praviloma nične, stanejo pa na desetine tisoč šilingov ali mark. Ko to sešteješ, ugotoviš, da si gol in bos že na prvem koraku tvoje hoje v Evropo. Avstrijo.

Časi, ko ti je komaj pismena trgovka lahko kadarkoli in kjerkoli pogledala v torbo ali, ko ti enako kvalificiran azijat izza plačilne blagajne ponovno pregleduje nakupljene stvari, so mimo, zdaj gre za mnogo večjo stvar. Avstrijci se, očitno, bojijo za svoj kruh, odkar so presenečeni ugotovili, da je za krmili njihovih najuspešnejših podjetij vse več – Slovencev.

Adriano Ferrari

**COLOR
Studio
FONDA**

Studio za propagandno fotografijo in film, d.o.o.

Roman Fonda • 63000 Celje; Trg svobode 10; ☎ 063/28-713

**ZAČETEK V ROPO-
TARNICI IN GARAŽI
— INVESTICIJA,
VREDNA TRISTO TI-
SOČ MARK — Z NO-
VIM STROJEM POD-
VOJENE KAPACITE-
TE — HOBI IN ŠIBKA
TOČKA: PETKOV TA-
ROK S PRIJATELJI
— Z NOVIM ZAKO-
NOM POSLABŠANE
RAZMERE ZA OBRT-
NIKE — SPECIALITE-
TA: TISK ZAHTEV-
NIH, PRECIZNIH TI-
SKOVIN**

BREZ MUJE SE ŠE ČEVELJ NE OBUJE

Miran Gracer, obrtnik grafič in tiskar, tudi direktor podjetja Grafika Gracer d. o. o., je med bolj iskanimi tiskarji. Pred kratkim je kupil modern off-set tiskarski stroj, s katerim je podvojil kapacitete proizvodnega programa. Delovne prostore je uredil v Okrogarjevi ulici v Novi vasi v Celju. Obiskali smo ga v petek zvečer, ko je pravkar končal z delom. Pogovor je tekel v prijetno opremljeni pisarni, nekoč ropotarnici, v kateri je pričel z obrtjo.

Gospod Gracer, izhajate iz stare obrtniške — trgovske družine, obrtnik je bil že vaš ded.

»Tako je, moj ded je imel pred drugo svetovno vojno pekarno v Cirkulanah pri Ptujju. Leta 1929 se je z družino priselil v Celje, kjer je v Novi vasi odprl trgovino. Tu se je družina ukvarjala s to trgovino do leta 1940, z dedovo smrtjo tega leta je družina trgovino tudi zaprla. Oče ni nadaljeval obrtniške trgovske tradicije, po vojni je delal kot komercialist, večinoma na vodilnih delovnih mestih.«

Kako ste se sploh odločili začeti samostojno pot grafičnega oziroma tiskarja?

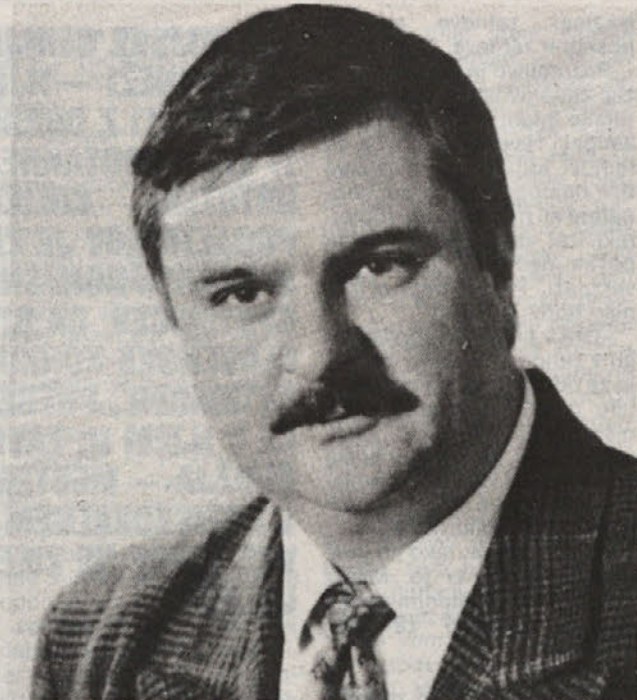
»Po osnovni izobrazbi sem grafik. Poklica, to je off-set tiskar, sem se izučil v Cetisu v Celju. Po devetih letih dela v Cetisu sem se odločil za samostojno pot. Mogoče se ne bi tako hitro odločil za to, če ne bi pri delu prišlo do nekaterih stvari, ki so me motile. Nisem bil njihov študent, šolanje po poklicni šoli sem na svoje stroške nadaljeval, seveda ob delu, na srednji grafični šoli v Ljubljani, ki sem jo tudi uspešno zaključil. Potem sem šolanje, spet ob delu, nadaljeval na Pravni fakulteti v Ljubljani, kjer mi do diplome manjka še šest izpitov, da bi jih končno opravil, pa mi vedno zmanjka časa. V tistih časih je človek, ki ni bil študent podjetja, če se je šolal na svoje stroške, težje napredoval. Takrat sem se prijavil na tri različna delovna mesta, za oddelkovodjo, za samostojnega referenta v prodaji, za obratovodjo, četrto vlogo pa sem poslal v Zdravilišče Dobrna, za tehničnega direktorja Zdravilišča. Takrat je občinska volilna komisija podprla mojo kandidacijo, Delavski svet Zdravilišča pa me je na svoji drugi seji zavrnil. Tako nisem videl druge poti kot začeti z obrtjo.«

Torej iz Cetisa naravnost v obrt.

»Ne, najprej sem leta 1975 pričel s popoldansko obrtjo, z enim off-set tiskarskim strojem sem po službi tiskal manjše serije izdelkov po naročilu. V ropotarnici, kjer sem lani uredil pisarno, je stal stroj, delal sem tudi v garaži, papirje pa sem urejal v dnevni sobi ali kuhinji v stanovanju. To je trajalo štiri leta, nato sem se leta 1979, takoj januarja, odločil in začel z obrtjo. Tako je letos minilo petnajst let, odkar sem samostojen.«

Postopoma ste širili delavnico.

»Začel sem z enim strojem, dokupil drugega..., zdaj imam v delavnici štiri off-set tiskarske stroje, stroj za knjigotisk in še dodatne stroje, kot je rezalni, šivalni in tako dalje. Malo večji razmah je bil leta 1983, ko sem zgradil prizidek in preselil delavnico v nove prostore s približno 250 do 300 kvadratnimi metri delovne površine, lani pa sem precej investirjal. Događil sem 150 kvadratnih metrov skladiščne površine, kupil pa sem tudi nov, dvobarvni off-set stroj. Lanska inve-

Miran Gracer, uspešen grafik

sticija je vredna tristo tisoč nemških mark.«

Kako ste zmogli takšno investicijo?

»Delno sem jo pokrtil z občinskim obrtnim kreditom, približno četrtno, ostalo pa z lastnimi sredstvi, gotovino, kompenzacijskimi posli in podobno.«

Ko že govoriva o kreditu, kakšen je odnos države do obrtnikov?

»Po mojem mnenju se je odnos države do obrtnikov v zadnjih nekaj letih zelo popravil, z novim zakonom, sprejetim pred kratkim, pa se je spet izredno poslabšal.«

Za pridobitev kredita je potrebno oddati elaborat, ki pa je zelo drag.

»Drži, takšni elaborati so zelo dragi, še večji strošek pa je zavarovanje kredita. Jaz sem kredit zavaroval s hipoteko na del proizvodnih prostorov, da mi ni bilo potrebno zavarovalnine, ki je izredno visoka, plačati z gotovino. Sam kredit je ugoden, dobijo pa ga lahko v glavnem samo proizvodni obrtniki. Pogoji pri tem kreditu je, da po letu ali dveh po zagonu investicije obrtnik zaposli vsaj dva nova delavca.«

Koliko delavcev zaposlujete?

»Prvo leto sem delal sam, naslednje leto sem zaposlil enega delavca, nato dva, in tako do sedanjih osem zaposlenih.«

Pri vas je zaposlena tudi invalidka.

»Tako je, ena mojih delavk je stoodstotna invalidka, je gluha. Z njenim delom sem zadovoljen in ni izključeno, da ne bom v prihodnosti zaposlil še kakšnega invalida.«

Nasploh so vaši delavci zadovoljni pri vas.

»V vseh teh letih me je zapustil samo en delavec, ki pa se je vrnil na delo v Nemčijo. Fluktuacija je minimalna, lahko rečem, da je sploh ni.«

Vaš brat, Roman Gracer, je celjski občinski minister za drobnogospodarstvo. Ali se je z njegovim prihodom na to mesto položaj obrtnikov v Celju popravil?

»O tem bi težko govoril, to naj povedo drugi. Z bratom se vidim bolj poredko, čeprav sva sosed. Mislim, da je boljše, saj tako ugodnih kreditov prej nisi dobil. Jaz sicer nisem dobil kredita preko njega, temveč zato, ker sem dejansko izpolnjeval vse pogoje. Menim pa, da je s to funkcijo sam več izgubil, ker bi lahko ta čas, ki ga prebije pri opravljanju te volonterske funkcije, v svoji delavnici koristneje uporabil.«

Kako uspevate prodati proizvode, saj je znano, da

še širiti dejavnost?

»Mislim, da se bo dalo s pametnim pristopom še malce povečati obseg dela, pridobiti kakšne nove, strokovno podkovane delavce. Je pa to pogojeno tudi s sistemom izobraževanja. Če bodo učenci bolj strokovno usmerjeni, če bodo bolj v stiku s stroko, jih lahko na praksi tudi boljše in več naučijo. Prej so bili učenci v gospodarstvu prepuščeni samim sebi, manj so bili prisotni v delavnicah, več v šolah. Nadaljnja širitev je možna, ne sicer prostorsko, bolj z izboljšavo postopkov, novimi tehnologijami in podobno.«

Kakšen je vaš proizvodni program?

»Kot sem že omenil, delam predvsem po naročilu. Tiskam praktično vse. Prospekte, nalepke, etikete, kuverte, plakate, zvezke. Posebnost je izdelava in tisk zahtevnejših plakatov, ali večbarvne etikete. Pred kratkim sem izdelal za Pivovarno Laško vzorčne mape. Gre za zahtevnejše delo, ki mora biti precizno izvedeno, saj Pivovarna s temi mapami predstavlja svoje izdelke skoraj po vsej Evropi. Tri leta sem se ukvarjal tudi z maloprodajo v trgovini v Rimljanki, ker pa je Celje s svojimi tremi večjimi knjigarnami in mnogimi majhnimi papirnicami premajhno tržišče, sem to vejo dejavnosti ukinil. Vzrok za ukinitve maloprodaje je tudi v tem, da je nakupovalna sezona za te izdelke omejena na jesenski čas, tik pred in po začetku pouka v šolah ter pred novoletnimi prazniki, se pravi na dva, največ tri mesece. Prodaja v ostalem času ni omembe vredna, pozna se tudi padec kupne moči občanov. Z novo investicijo pa mi je zmanjkalo časa za maloprodajo, zato sem se usmeril predvsem v proizvodnjo.«

Delate še kje drugje?

»V prejšnjih časih sem deloval na Krajevni skupnosti, v pokojnem Komiteju za SLO sem bil predsednik Vojaške komisije in ob mobilizacijah marsikatero noč preživel v pisarni Krajevne skupnosti.

Dosti sem se ukvarjal z malim nogometom, še vedno sponzoriram ekipo, ki nastopa pod mojim imenom — Grafika Gracer. Vodim tekmovalno komisijo za mali nogomet pri Medobčinski nogometni zvezi, v zadnjem letu sem prevzel funkcijo vodje upravnega odbora za mlajše selekcije pri Nogometnem klubu Publikum. To mi jemlje kar precej časa. Dosti sem deloval v obrtni zadrugi Obrt Celeia kot predsednik izvršilnega odbora, tri mandata obdobja je trajala ta naloga. Še vedno sem predsednik grafične sekcije za Štajersko področje na Združenju obrtnih zbornic Slovenije.«

Pomagate raznim amaterskim skupinam.

»Kolikor mi možnost dopušča, finančno, še raje pa s tiskom, pomagam skupinam, ki delajo na ljubiteljski osnovi, tako v športu kot v kulturi.«

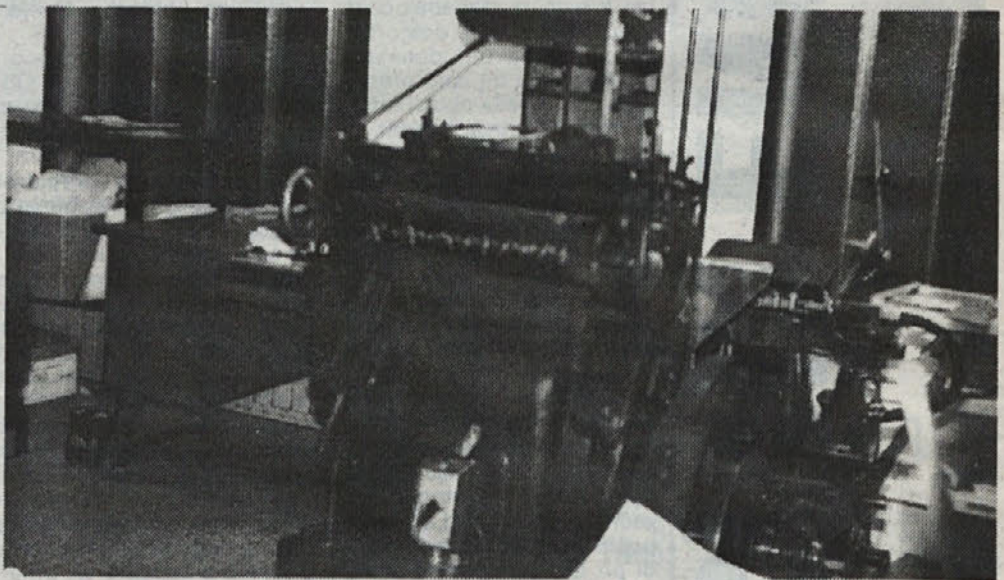
Imate kaj prostega časa?

»Praktično nič. Z delom pričnem jutraj, že okrog šeste ure, končam pa ob osmih, devetih zvečer. Kadar je kakšno nujno, večje naročilo, podaljšam tudi v nočne ure. In tako cel teden. Če se udeležim še kakšnega sestanka, ki spada k izvenslužbenim aktivnostim, sploh nisem nič doma. No, v soboto proti večeru se z družino odpravim na vikend, da vsaj nekaj časa preživim z najbližjimi v naravi. Že deset let pa se skoraj vsak petek dobimo s prijatelji, enkrat pri enem, drugič pri drugem, in odigramo nekaj partij taroka. V zadnjem času do polnoči, včasih pa smo znali potegniti v jutranje ure.«

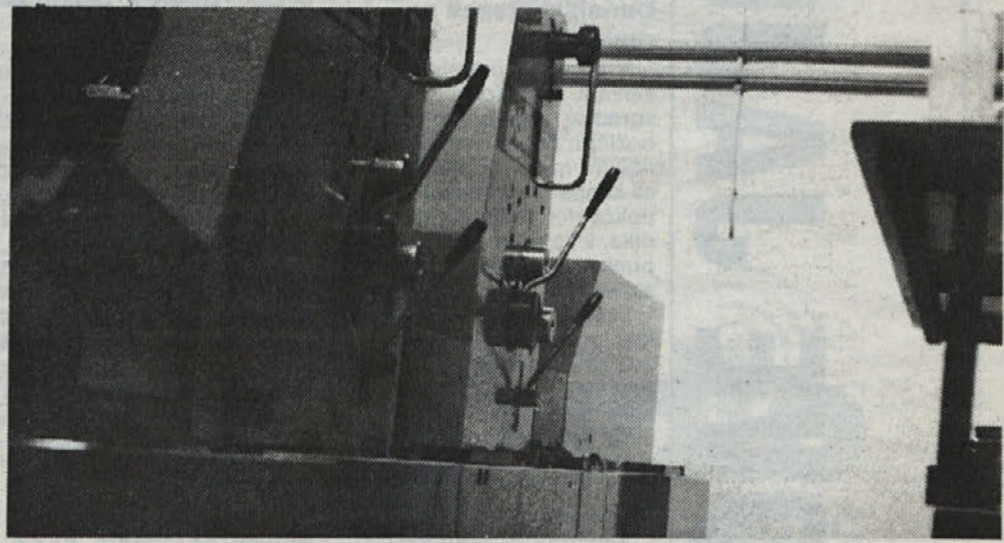
Mnogi obrtniki tožijo o težkih časih, krivijo državo in podobno.

»Če se zavzeto in resno dela, ne bi smelo biti problemov. Država pač zahteva svoje in če ne dobi, si vzame. Se pa dolgoročno da najti skupen jezik tudi z državo. Trenutno je pač malo dražje, osamosvojitve stane, vendar, kot so rekli že naši stari, brez muje se še čevljev ne obuje.«

Mitja Ocvirk

Stroj za knjigotisk, najstarejši v Grafiki Gracer

Z nakupom novega dvobarvnega stroja je zmogljivost podvojena

**RAČUNALNIKI
V HLEVU ZA KONJE,
STROJI V HLEVU ZA
KRAVE, NA SENIKU
RAZSTAVNI PRO-
STOR — ŠTAMBER-
GERJEVA DRUŽINA
IZ SREDIŠČA OB
DRAVI Z MASKAMI
VSTOPA V EVROPO
— DRUŽINSKO PO-
DJETJE, KI JE PRE-
ŽIVELO VSE REŽIME
IN SISTEME — ŠE
NIKOLI SE V DVAJ-
SETIH LETIH NI ZGO-
DILLO, DA BI DELAVCI
OSTALI BREZ PLAČ
— NOVI PROGRAMI
BI LAHKO VSAKEMU
SLOVENCU NUDILI
KRUH**

V nekdanjem hlevu nekdanje Štambergerjeve kmetije v zdajšnjem obmejnem trgu Središča ob Dravi že od oktobra lani gorijo luči dolgo v noč. To se je od 1968. leta, ko so začeli z obrtjo sicer že večkrat dogajalo, odkar pa so se lotili izdelave mask in novoletnih potrebščin, pa je za njih vrhunec sezone. Za njih pet in nekaj priložnostnih delavcev.

Oče spoštovan kmet, sin spoštovan trgovec

»Oče je bil ponosen in spoštovan kmet, ki nas je otroke držal trdo in na kratko. Zraščeni smo bili z zemljo, zato si lahko predstavljate, kaj je doživljal, ko je hlev zapustil zadnji konj, potem krava...« pripoveduje Slavko Štamberger, nekdanji trgovec, pa poslovođa, trgovski potnik, predstavnik tovarne amortizerjev iz Prištine, obrtnik in podjetnik.

Štambergerjeve domačije v Središču ni težko odkriti. Ne zato, ker je v glavni in najdaljši ulici, temveč zato, ker je ena redkih, ki po urejenosti takoj pade v oči. Ne glede na to, da gre za tipično panonsko arhitekturo, hiša odstopa od drugih, še bolj pa, če se ob njej popotnik ustavi. Štambergerjevi so namreč svoje poreklo in ognjišče razstavili na dvorišču. Na vseh stenah nekdanjih gospodarskih poslopij so vkomponirali orodje in naprave, ki so morale biti vsakemu kmetu pri roki. Dvorišče pa se razlikuje potem, ker je na njem namesto blata — asfalt.

In ko se ustaviš in vstopiš v nekdanji hlev, se podzavestno pripogneš k čevljem. Za pragom je namreč topli pod, preproga, na njej poslovna miza z računalniki...

»Že daljnega 1968. leta sem ženo prepričal, da je začela z obrtjo. S proizvodnjo izdelkov iz plastike, največ smo delali za potrebe avtomobilske industrije. Ker so bili težki časi, sem jaz ostal zaposlen, vendar sem si našel delo, ki mi je omogočalo potovanja iz kraja v kraj. Bil sem predstavnik tovarne amortizerjev iz Prištine.

Otroka sta bila majhna, rizik izjemen, vendar sem očeta počasi prepričal, da smo na pravi poti. Z vsako odprodajo živine smo vnesli nov stroj, proizvod. In tako je hlev prerasel v tovarno. Zgoraj, kjer smo hranili in spravljali seno, ima zdaj pisarno sin, ki študira ob delu in končuje študij ekonomije, tam je pisarna hčere, ki je sicer pravica, tu spodaj pa gnezdim jaz, odkar se je žena upokojila. Na desni je prostor z razstavljenimi proizvo-

di, z nekaj sto različnih mask, lasulj in vsega, kar delamo. Praznovanja in veselje so v človeški naravi in spremljajo človeški rod od pamtiveka. Če torej Benečani lepo živijo od njihovih mask in Azijci od drugih tovrstnih reči, zakaj potem ne

nja vredni, prosim, da ničesar v njej ne fotografirate...« Mogoče še en primer, ki lepo ilustrira Štambergerjevo podjetnost. Ob nekem obisku Ljubljane sta z ženo prisledla k mizi, kjer je neko dekle nekaj risalo. Beseda na besedo, izvedel je, da gre za

tem ne bi nam, ki smo tu na pragu Evrope.

Hočem reči, da bi imel vsak Slovenec zagotovljen kos kruha, če bi spremenil svojo miselnost. Vsi, od onega za strojem do onega v vladni. Tako pa hočejo biti vsi menedžerji, svetovalci, vsi bi

bi tudi mi, sem rekel, ko sem na sejmu v Nuernbergu gledal te reči...«

Delavnica kot svetišče

In mož se je odločil za maske. Ugotovil je, da se Slovenci po ničemer ne razlikujemo od drugih narodov, kar tiče praznovanj in veseljačenja, vendar je trčil na skoraj neprepusten zid, ko je želel priti do tehnologije.

»Najprej sem ugotovil, koliko je sploh pomembnejših proizvajalcev. Potem sem v Italiji kupil en stroj samo zato, da bi ugotovil, kdo proizvaja te stroje, ki jih ni nikjer najti. In tako smo začeli. Zato vam povem, da v delavnico lahko vstopajo samo zaupa-

študentko, ki si s tem omogoča študij na akademiji. Jasno je, da je ta študentka postala kreatorka njihovih mask, in danes, ko je že priznana akademska slikarka, še vedno z njimi sodeluje.

»Edino razkošje, ki sem si ga in si ga še privoščim, so obiski vseh velikih evropskih sejmov. V začetku sem se čudil, kaj ti mali krivooki Azijci, najprej Japonci in pozneje drugi, kot mravlje tekajo po teh sejmihi in nenehno fotografirajo. Pozneje sem ugotovil, da so se čez leto in dan pojavljali že s podobnimi izdelki. In sem rekel: če se to izplača Japoncu, Korejcu ali tistim iz tisoč kilometrov oddaljenih krajev, kako se po-

imeli neke consulting podjetja, nikogar pa ni, ki bi s torbo potoval po svetu in prodajal našo pamet, znanje in pridnost.

Verjeli ali ne, mi nikdar nismo imeli težav z nobeno oblastjo. Prepričan sem celo, da niti zdajšnja oblast v Ormožu ne ve, kaj in kako delamo. Nikdar nobene nismo ničesar prosili, nobeni ostali nič dolžni. Trije delavci so pri nas že več kot dvajset let, nikdar se ni zgodilo, da ne bi dobili ob določenem roku

plač. Priznam, da sem si včasih moral izposoditi denar, toda ne delavcem in ne državi nismo ostali dolžni. Tudi to je verjetno ostanek trde očetove vzgoje.«

Maska za vsako larjo

Štambergerjevi se niso odločili za slovensko kulturno dediščino, denimo, opreme za bližnje kurente. Za svoje izdelke ne trdijo, da so kaj drugega od potrošnega blaga, ki ga kupec poišče enkrat na leto. Toda doslej smo tudi to uvažali. V njihovih delavnicah je na stotine najrazličnejših pripomočkov za pustne dni in od nedavna tudi za praznične dni. Sin je lastnik novoletnega programa, kar pomeni proizvodnje umetnega smrečja — v izogib sečnji in jezi gospodinji zaradi odpadanja iglic, do vsega, kar sodi k Božiču in Novemu letu.

In zdaj je jasno, zakaj v nekdanjem hlevu domačije v Slovenski ulici št. 41 v Središču ob Dravi gorijo luči pozno v noč. Stroji stiskajo maske, šivajo »havajke«, krilca za dolgonoga dekleta, lasulje vseh barv, dolžin in velikosti. In zanimivost, med velikimi kupci so Italijani in Azijci, ki so presenečeni ugotovili, da tam nekje ob Dravi v nekdanjem hlevu nekdo izdeluje ceneje in boljše od njih.

»Pred mnogimi leti je Gorenje spreminjalo tehnologijo pri proizvodnji pralnih strojev, za katere je en element proizvajalo neko nemško podjetje. Šlo je za amortizer. Direktor nemške tovarne je priletel na Brnike in jaz sem ga pripeljal v Gorenje, s katerim smo dobro sodelovali. Možak si je ogledoval tovarno, ki je stala, ker so spremenili tehnologijo transporta, s tal so tekoči trak prenesli pod strop. Nemec je gledal in se čudil. Pozneje je priznal, da je hodil mnogo po svetu, da oskrbuje vse tovrstne tovarne, vendar še ni videl, da bi lahko ob taki spremembi tovarna stala samo štiri ure. Po štirih urah je znova stekla proizvodnja. In ta spoštovani gospod je takrat meni v avtomobilu rekel, da narod, ki je kaj takega sposoben narediti, ne more gospodarsko propasti. In jaz trdim enako. Slovenijo bo dvignilo tako imenovano družinsko podjetništvo, ne svetovalci, ne železarne in ne strankarske razprtije.«

Jani Sovo
Slike: LucaS

**Božo Berk
FOTO ATELJE**

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

NOVA DOBA

ISČE
ORGANIZATORJE ULIČNE
PRODAJE

ZA VSA VEČJA SLOVENSKA
MESTA

Če ste sposobni, komunikativni in želite dodatno zaslužiti, se oglasite v uredništvu Nove dobe v Celju, Aškerčeva 15 ali pokličite 063/441-606.

ČLOVEK Z MASKAMI

**ZAKAJ SE 82-LETNI
PROFESOR,
NAJVEČJI
ZBOROVODJA IN
LJUBITELJ PESMI,
PREŠERNOV
NAGRAJENEC,
EGON KUNEJ, NE
VESELI PRAZNIKOV
— CELO ŽIVLJENJE
JE ODMERIL
PESMI, DA BI ZDAJ
ŽIVEL V GLUHI
TIŠINI
— S PESMIJO JE
OBREDEL SVET, NA
VOZIČKU KUHINJO**

PTIČA VEČERNA PESEM

Sedim v avtomobilu in čakam na Emila. Emila Lenarčiča, učitelja, pevca, zborovodjo. Praznik kulture. Na levi v pršenju dežja frfotajo zastave podjetij, ki so omogočila letošnje Dneve komedije. V komaj odmrznjeno zemljo so pred gledališčem pritrtili droge.

Na desni je grobnica zdaj pozabljenih velikanov, nad njo Savinškov spomenik NOB, najlepši spomenik v državi, ki ga ne bo zasenčil niti županov spomenik Hermanu Celjskemu.

V lokalni eter se kregajo trije mladci, psujejo in tarnajo nad našo kulturo, kulturno politiko ali politiko kulture. Ne vem, kdo jih v ta praznični dan posluša. Eden iz gledališča, eden iz glasbenega življenja, za tretjega pa nisem mogel razbrati, kam bi rad.

Zanimivo, dva izmed razjarjenih jarcev, ki bi rada višje in glasneje, nista povita iz

skega zbora, zbora..., in predvsem najtrši in najboljši učitelj pevcev, ki so in še danes množijo zборе, pojejo in pojejo.

»Prešernovo nagrado sem dobil 59., ko so jih odmerjali z drugačnimi vatli. Na to sem ponosen kot na malokaj...«

Sam živi tu nad spominskim parkom, knjižnico in gledališčem. Če odštejemo slike, knjige, priznanja in diplome tega očeta mladinskega festivala. Festivala, ki je Slovenijo s Celjem potisnil daleč v Evropo še takrat, ko so drugi capljali po lastnem dvorišču. Zato je dobil tudi bronasto priznanje občine. Deščico s koščkom bakrene pločevine. In tri zvezdice.

»Živim kot celjski grof: zjutraj me pelje na stranišče socialna delavka, opoldne gospodinjska pomočnica Hedvika, zvečer pa Emil. Le za praznike je hudo. Ni socialne delavke, ni Hedvike, ostaja

domače, kulturi trpke slovenske njive. Kot Egon Kunj, nekje izpod Sv. Roka.

Starec in njegov pevec

Egon Kunj, zdaj 82 let, čez dan povzdignjen v voziček, na večer predan na ležišče, legendaren in do zadnjega konca zastrupljen s pesmijo, ustanovitelj cele vrste zborov in oče nekaj sto pevcev, najstarejši Prešernov nagrajenec v Celju, ne posluša radia in ne more videti zastav in ne spomenika, ki plapolajo pod njegovimi okni.

Ženina smrt mu je spodrezala že pred tem opotekajoči nogi. Toda mož je tu, začuda na njegovem obrazu ni tiste trde linije, ki je bila enako značilna zanj kot palica, s katero je tolkel ob tla, nekoč treščil po klavirju, da so tipke letele na okrog.

Nikoli ni bil v partiji in vendar je bil ravnatelj, ustanovitelj glasbene šole, koncertne poslovalnice, komornega zbora, gimnazijskega pev-

mi Emil. Uredil mi je satelitske prenose televizijskih programov, odkril gosencičarja za prevoz po stopnicah, skupaj nakupujeva, skupaj sva v mestu. Jaz in moj Emil.

Ta hip Emila ni tu. V kuhinji svojemu nekdanjemu profesorju kuha kosilo. Prej nam je vsem skuhal kavo. Ne upam vprašati, kaj bo danes na jedilniku, diši pa daleč sem v dnevno sobo.

»Samotno je tu gori, vendar se mora človek sprijazniti z danim. Jaz sem se. Nikoli nisem maral puhloglavcev, nikoli prenašal bebcev. Zakaj bi jih moral zdaj poslušati, zakaj gledati, kako se slinijo. Človek je pomemben in vreden toliko, kolikor ostane dobrega za njim. Slovenci pa tako nikoli nismo imeli zgodovinskega spomina...«

Potem je Emil peljal starca na stranišče in h kosilu. Zunanaj je še vedno pršlo po zastavah, po grobnici, po spomeniku, le v eter več niso brbotali trije mladci. Bil je kulturni praznik.

Janez Sever

RADEŠKI PAPIRNIČARJI ZA KULTURO

NOVA GALERIJA

V centru Radeč, središču slovenske papirniške industrije, od zadnjih mesecev preteklega leta domuje nova galerija v posebej urejenem delu prodajalne Papirnice Radeče. Radeški papirničarji želijo v svojem razstavnem prostoru domačemu občinstvu ponuditi kar največ likovnih užitkov in jih seveda spomniti, da znajo tudi sami napraviti zelo dober umetniški papir za grafike, risbe in akvarele. Okusno opremljena galerija je doslej že gostila nekaj umetnikov. Ob otvoritvi so prikazali dosežke sodobne slovenske grafike, ko-

nec januarja pa so odprli razstavo slik znanega slovenskega realista Janeza Kovačiča.

Avtor Janez Kovačič je bil navdušen nad ambientom, v katerem so toplo zaživele njegove podobe, predvsem krajine, pokrajinske vedute. Mojster namreč sodi med vidne krajinarje, ki jim je silno pri srcu domača pokrajina in bežni ostanki starosti v njej. Mnogo razstavlja po drugih kontinentih, kjer naši rojaki z ganjenostjo prepoznavajo delčke svoje domače zemlje.

Sliki: Nina

CELJE BOGATEJŠE ZA SINDIKALNI KONZUM — V DELU POSLOVNIH PROSTOROV TOVARNE »VRVICA« JE EMIL PETEK UREDIL TRGOVINO — CENEJŠE BLAGO V OBRATNIŠKI CONI CELJA

KONZUM VRVICA — EMIL PETEK

V zadnjih dneh januarja je Emil Petek, podjetnik, gostinec in trgovec, ob pomoči sindikalnega podjetja SINDI v obrtni coni Celja, v Kosovi ulici, odprl lokal Komzum Vrvica. V delu prostorov tovarne Vrvica je na približno dvesto kvadratnih metrih okusno urejena samopostrežna trgovina z malce cenejšim blagom, v sklopu katere je tudi prijeten bife. V razgovoru je Emil Petek povedal, da pripravlja tudi drugačne poslovne dejavnosti.

PETROL

z vami na poti

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

CELJSKI ŽUPAN ZAMUDIL NA SPREJEM

— SREČANJE
ŠPORTNIH
VETERANOV
— KEGLJAVKE,
ROKOMETAŠI,
ATLETI... — PREZRT
UDELEŽENEC
EVROPSKEGA
PRVENSTVA
INVALIDOV
V PLAVANJU

Kot je v navadi koncem leta, so tudi v Celju napravili športno bilanco za preteklo leto in v modri dvorani centra Golovec konec januarja pripravili prireditev »Šport v Celju 1993«.

Eno uro prej je celjski župan Anton Rojec povabil športnike, da bi jih pohvalil za dosežke v minulem letu. Vendar je na sprejem, za katerega je sam poslal vabila, zamudil za slabe pol ure. Zbranim športnikom je za uspehe čestital, v govoru pa je posebno poudaril, da uspehov in športa nasploh ne bi bilo brez dobre

3. Marto Zupanc, Kegljarski klub Emo Celje

Športniki:

1. Miro Kocuvan, Atletsko društvo Kladivar Cetis Celje

2. Leon Bauer, Aero klub Celje

3. Marko Urankar, Težkoatletski klub Celje

Ženska ekipa:

Kegljarski klub Emo Celje

Moška ekipa:

Rokometni klub Pivovarna Laško Celje

Med vso prireditvijo pa nihče ni omenil dosežka Danijela Pavlinca, ki se je udeležil Evropskega prvenstva invalidov v plavanju, kar lahko ocenimo

Anton Rojec, župan celjski: »Ko bi bili v gospodarstvu tako uspešni, kot smo v športu!«

CELJSKI ŠPORTNIKI LETA

organizacije, dobrega strokovnega kadra in končno brez današnje razmere dobrih sponzorjev. Izrazil je tudi »pobožno željo«, da bi v Celju tudi v gospodarstvu dosegali takšne uspehe kot v športu. Ugotovil je, da so nekdanji odlični športniki dobri poslovneži, saj jim pri poslu pomagata vztrajnost in disciplina, ki so ju pridobili v športni aktivnosti.

Na prireditvi so povabili tudi športnike veterane. Tako so se v Golovcu srečali stari znanci s športnih terenov: Janko Četina, Drago Zadravec – Žolli, Stanko Lorger, Nataša Bezjak – Urbančič, Zlatko Bezjak, Marjan in Jože Kopitar, Marjana Lubej, Roman Lešek, Branko Vivod, Miro Kocuvan starejši, Jože Urankar, Magda Urh in drugi.

Celjski športniki so v minulem letu presegli zmoglosti Celja, je v govoru poudaril Jože Geršak, predsednik celjske Športne zveze. Celje postaja v mnogih panogah regijski, v rokometu, atletiki, kegljanju pa slovenski center.

In potlej so razglasili najboljše športnike leta 1993.

Športnice:

1. Mariko Kardinar, Kegljarski klub Emo Celje

2. Renato Strašek, Atletsko društvo Kladivar Cetis Celje

kot veliko nerodnost organizatorjev.

So se pa spomnili športnikov rekreativcev, ki sodelujejo v trim akciji »Celjski Kerlc«. Akcija poteka že osem let, udeležuje se je 37 občanov, posebno, Rdečo plaketo pa je prejelo osem rekreativcev, ki v akciji sodelujejo od začetka.

Renata Strašek – naslednica Nataše Bezjak-Urbancič

Sama prireditvi je bila zabavno obarvana, igral je ansambel Oliver Twist iz Celja, ki je v goste povabil tudi znano slovensko pevko Simono Weiss. Svoje znanje so pokazali mladi plesalci Plesnega vala pod vodstvom Cvetke Špiljar, prijetno pa je presenetila plesno – telovadna skupina Soubiznis Telovadnega društva Partizan Gaberje, ki je nastala iz aerobičnega telovadne skupine pionirk.

— om

Jože in Marko Urankar, oče in sin, trener in varovanec

DVA POPOLNOMA RAZLIČNA POLČASA V GOLOVCU

— BOŠTJAN STRAŠEK
JUNAK TEKME

— GOSTUJOČI TRENER: »CELJANI SO

ENA NAJPER-

SPEKTIVNEJŠIH

SVETOVNIH EKIP

— ČUDNO SOJENJE

BELGIJSKEGA

SODNIŠKEGA PARA

— CELJE PIVOVARNA

LAŠKO : WEST WIEN

— 24 : 18

KONČNO USPEH V LIGI PRVAKOV

Rokometaši Celja – Pivovarne Laško so v začetku februarja pred »samo« 2.500 gledalci v tretjem krogu Lige prvakov gostili rokometne avstrijskega prvaka »West Wien« z Dunaja. Po dveh zaporednih porazih, doma s špansko Teko in v Frankfurtu z Wallaoum, so Avstrijce, ki so porazili nemškega prvaka, pričakovali z mešanici občutkov.

Splošno je bilo osnovano, saj so gostje skoraj ves prvi polčas vodili. Že v prvi minuti se je poškodoval gostujoči Pivota Reiner, ki ga potem trener Vinko Kandija ni več poslal v igro. Začetek tekme je pokazal, da Dunajčani igrajo res trdo. Nekdo je za njihovo

smo gledali povsem drugo igro.

Torej, po prvih dveh tekmah v Ligi prvakov, ki so jih Celjani odigrali kot v krču, smo tokrat ponovno gledali celjsko rokometno predstavo, kar dokazuje tudi lista strelcev: Šerbec 6 zadetkov (66%), Levč 5 (83%), Načinović 4 (80%)...

Po tekmi je Vinko Kandija, trener West Wiena, izjavil, so Celjani objektivno boljša ekipa, ena najperspektivnejših v svetovnem rokometu, da pa se je Dunajčanom zelo poznala izguba Pivota v prvi minuti tekme. S tem so izgubili možnost spreminjanja ritma, iskreno je tudi priznal, da je tako odpadla tudi zelo efektivna uigrana varianta.

Boštjan Strašek (12) – nesporni junak tekme

igro rekel, da je to »karate rokomet«. Za vodstvo in prevlado gostov v prvem polčasu pa sta gotovo zaslužna belgijska sodnika, saj sta imela povsem različne kriterije za ekipe. Tako sta v prvih šestih minutah pokazala tri rumene kartone domačim rokometasem, pa tudi deset izključitev na celjski strani in samo dve za goste, pove dovolj o njunem sojenju. Proti koncu prvega polčasa sta z nekaj potezami tako izzvala sicer fer občinstvo, da so na igrišču prileteli kovanci. Na odmor so gostje odšli z golom prednosti.

Brez te izgube bi tudi rezultat – 24 : 18 bil drugačen, realen bi bil 3 – 4 gole razlike, seveda v korist Celjanov. Poudaril je tudi, da njegovo ekipo sestavljajo srednješolci in študentje ter da je čudovito igrati pri tako izrednem, objektivnem občinstvu, kot je celjsko.

Trener Celjanov Josip Šojat je bil tokrat redkobeseden, dejal je, da je bila tekma sestavljena iz dveh povsem različnih polčasov, da so poleg Straška vsi igralci bili junaki tekme in da obžaluje poškodbo gostujočega igralca.

Drugi polčas se je pričel s preobratom. Celjski vratar Boštjan Strašek, ki ga je trener Šojat poslal v vrata v zadnji tretjini prvega polčasa, se je tokrat zares izkazal. Obra-

Na vprašanje, kaj menita trenerja o sojenju belgijskega sodniškega para, je Vinko Kandija odgovoril, da ne bi želel govoriti o sojenju, da je sodnike že davno izključil iz svojega razmišljanja in da je

Tomaž Jeršič, kapetan Celjanov, je končno popeljal svojo ekipo v zmago

nil je skoraj polovico (47%) strelav na svoja vrata, med njimi tudi nekaj nemogočih žog ali z drugim izrazom, stoodstotnih priložnosti.

Razživel so se tudi ostali igralci, zaigrali so kot prerojeni. Ne vemo, kaj jim je med odmorom v garderobi rekel Josip Šojat, vendar se je to poznalo pri igri Celjanov. Skratka, v drugem polčasu

sojenje bilo pač takšno, kot je bilo. Josip Šojat pa je na kratko rekel, da sojenja ne bo komentiral. Domnevamo, da bi, če bi bilo sojenje korektno, trenerja to tudi povedalo.

Želimo, da bi takšno igro, kot v drugem polčasu proti West Wenu, videli tudi v nedeljo, 13. februarja, proti Wallau-u.

— om

SLIKE DVEH MOSKOVSKIH LJUBITELJEV UMETNOSTI MOROSOVA IN ŠČUKINA PRVIČ V JAVNOSTI

LOVCI IN ZBIRALCI UMETNIN

Mož je vedel, kaj hoče. Novembra leta 1910 je bogat ruski prodajalec sukna telegrafiral v Francijo in sklenil, da bo vzel njegove slike. Naslovnik telegrama ni bil nihče drug kot sam Henri Matisse, čigar veliki sliko »Ples« in »Glasba« so po vsem Parizu odkrito zasmehovali.

Ščukin, ki je obe deli naročil, se ni zmenil za javne kritike, ni mu bilo mar, »da je občinstvo proti slikam, temveč je v njih videl prihodnost«, je nekoliko kasneje pisal slikarju. Prihodnost pa je tudi za Ščukina.

Razstava v Essnu lansko jesen, kjer so prvič prikazali njegovo zbirko in zbirko njegovega prijatelja Morosova, postaja ena največjih uspešnic v sezoni, saj je umetniški svet redko deležen takšnih presenečenj. Na dan je prišlo v komunizmu zamolčano življenjsko delo dveh zbiralcev, ki sta kupila vse tisto, kar danes velja za popularno in privlačno.

S plakati so vabili na »super umetniško razstavo« s 120 deli umetnikov, kot so Monet, Matisse, Picasso, Cezanne, Renoir, Gauguin, Bonnard, ki je privabila na sto tisoče obiskovalcev. Pri kaz pod naslovom »Od Moneta do Picassa. Morosov in

Ščurkin – ruska zbiralca« so si od novembra do januarja letošnjega leta ogledovali v Moskvi, od 16. februarja do aprila pa bo na ogled v St. Petersburgu.

V dveh desetletjih pred prvo svetovno vojno sta Sergej Ščurkin in Ivan Morosov zbrala osupljivo zbirko. Oba sta izhajala iz podjetniških družin, ki jim je bilo zbirateljstvo v veselje in oba sta bila navdušena nad novo, mikavno umetnostjo iz Francije, ki je bila tedaj še daleč od tega, da bi veljala za klasično.

Začela sta z impresionisti, kot so Renoir, Monet, Degas, Manet, Sisley. Leta 1898 je Ščurkin prejel prve Monetove slike in še dvanajst let kasneje se je nek obiskovalec nad tem slikarstvom tako razburjal, da je neko umetnikovo sliko iz protesta počekal. Takrat je namreč imel zbiralec svojo hišo ob nedeljah že ponosno odprto za javnost, ljudje so imeli dostop v salo-

ne v prvem nadstropju, kjer je tesno druga poleg druge in druga nad drugo viselo na dučate slik.

Čeprav so bile umetnine vedno bliže njunim sodobnikom ter vsemu, kar je še pravkar sveže prihajalo iz ateljejev, sta Morosov in Ščurkin bila tudi v prihodnje

vedno pred okusom množice. Za prijatelje je svojega prvega Gauguina potegnil iz za zatorja: »To je naslikal nek norec.« je povedal zbiralec in dodal: »in kupil nek norec.«

Ščurkin je bil strasten, odločen lovec na slike, vedno nor le na najnovejše, nazad-

nje na velikega Picassa, od katerega je v nekaj letih odkupil petdeset del. Njegov mlajši prijatelj Morosov pa je v nasprotju z njim omahoval in njegovo zbirko dopolnjeval. Kupoval je premišljeno; tu starega Maneta, spet tam skrbno izbranega Cezanna.

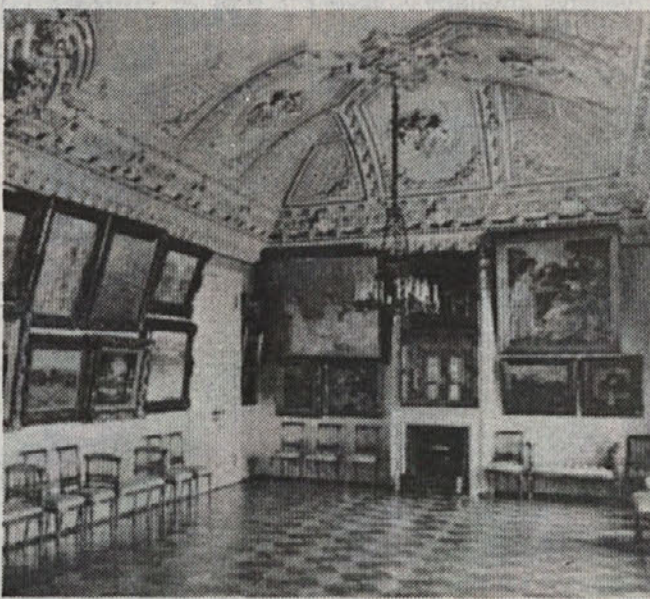
Prišla je vojna in Oktobrska revolucija. Novembra leta 1918 je Ščukina razlabil dekret, ki ga je podpisal Lenin sam. Decembra je to isto doletelo tudi Morosova. Oba sta pobegnila na zahod in tam tudi umrla. Morosov že leta 1921 v Karlsbadu, Ščukin leta 1936 v Parizu. Kar sta zbrala, so v Moskvi razstavljali še nekaj let, ne da bi zbiralca sploh omenili.

Po drugi svetovni vojni so dela romala v depoje Ermitaža v Leningradu in v Puškinov muzej v Moskvi. V državah real socializma jih še dolgo niso videli. Šele po Stalinovi smrti so slike polagoma prihajale v razstavne salone. Brez napotka o njihovem izvoru, se razume.

Konec tej dramatični zgodbi je napravila zadnja še živeča hčerka zbiralca, Irina

Ščurkina, 78 let. Bori se za to, da bi slikarski zaklad njegovega očeta zopet dosodili družini Ščurkin. Nazadnje je poskrbela za nevihto, ko je ob priliki Matissove razstave v Parizu zahtevala, da morajo izobesiti vse slike iz očeteve zbirke. To so na francoskem sodišču seveda naravnost zavrnil. Razstava v Essnu je stari gospe in njeni jezi že vnaprej prizanesla. Njen sin Andrej je posredoval njeno veselje, saj je bila to prva razstava, kjer sta bila v središču pozornosti oba velika ruska zbiralca. Po reviji Der Spiegel priredila Nina Mom

»TISOČ NOVIH PRIJATELJEV KNJIGE DE«

Spoštovani prijatelji, lani smo v ČZP Enotnost za Vas založili zbirko romanov in avtobiografskih pričevanj znanih slovenskih in tujih piscev. Njihova umetniška dela in pričevanja Vam želimo še bolj približati z nagradno akcijo »TISOČ NOVIH PRIJATELJEV KNJIGE DE«.

Vabimo Vas, da se dosedanjim prijateljem pridružite tudi Vi z vključitvijo v klub prijateljev knjige DE.

Vanj se vključite tako, da do 31. marca letos naročite vse knjige ali samo posamezno iz zbirke, ki Vam jih podrobneje predstavljamo.

V aprilu 1994 bomo izmed »prijateljev knjige DE« izžrebali 27 nagajencev.

Nagrade: 1. 200.000 SIT; 2. dve nagradi po 100.000 SIT; 3. štiri nagrade po 50.000 SIT; 4. deset letnih naročnin na knjige založbe DE v letu 1994 v vrednosti 18.000 SIT; 6. deset letnih naročnin DE v vrednosti 8.320 SIT

Seznam izžrebanih nagajencev bomo objavili v tedniku DE 14. aprila 1994.

PAKET DOBRIH KNJIG, odličen tudi za darilo!

Paket sestavljajo knjige:

Peter Božič

ZDAJ, KO JE NOVA OBLAST

On, Radenko Radenković, ga je povabil na hrano. Na pijačo in na hrano te Slovenci ne povabijo nikoli. On to zelo dobro ve, ker ga še noben Slovenec razen na pijačo ni nikoli kam povabil.

Cena knjige je 1.720 SIT

Da bi ga pa kdaj kak Slovenec povabil na pijačo, ne, tega pa pri Slovencih ne boš doživel nikoli. In zato ga Radenko Radenković je bil toliko in toliko časa pri vojaških arestiranih in tam seveda sploh ni pičkl in zato Radenko nujno potrebuje Cico Oriental samo zase, za danes.

Drugič mogoče, je prišel Radenko. In pri tem je ostalo in Niko je moral sam nazaj v kasarno. In ko je prišel tja, je bila ura ravno šest zjutraj in »smotra« in trubač je pravkar zaigral »mimo«, ker se je na »krugu« prikazal general, komandant brigade, in šel naprej proti svoji pisarni.

In ko je vsa brigada stala na »krugu« mimo kot pribita, je komandant brigade opazil Nika, ki se je prestopal z noge na nogo in lovil ravnotežje, pijan in izmučen od celonočne hoje.

Rudi Čačinovič

MED DVEMA CERKVAMA

Moja generacija je živela ob žerjavici in plamenih dveh svetovnih morij. Srce in možgane so nam pretresale revolucije: oktobrska iz l. 1917, različne »povojne« po 1945., zmagovite »od spodaj« ali »od zgoraj«. Dvajseto stoletje se bliža koncu. Bilo je polno svetlih upanj človeštva, bilo pa je tudi v znamenju krvavih diktatur. Bilo je stoletje Hitlerja in Stalina. Po tolikih izkušnjah bi se stoletje moralo končati brez lažnih iluzij in utopij, dokončno zavrniti vse lažne preroke, ki objublajo splošno srečo in zveličanje, pri tem pa hočejo osrečevati človeštvo s svojimi ideološkimi prisilnimi jopiči.

Cena knjige je 1.920 SIT

Komunizem je razpadel, ker se je izrodil iz nehumano, strogo disciplinirano organizacijo izoliranih vojščakov, ki niso zaupali ljudem in so jih hoteli prisilno osrečevati po svoji meri. Kljub težkim izkušnjam iz svoje preteklosti, kljub neposrednim govornim zmotam komunizma, skuša »stara cerkev« stopati po poti, ki ga je zrušila. Hotel je iz enega centra gospodariti nad celotno komunistično resnico. Poskusil reform so bili prepočasni in prepozni.

Knjige lahko dobite pri ČZP Enotnost, Ljubljana, Dalmatinova 4, telefon 321-255, 110-033, faks 311-956.

Miroslav Jančič

GLASNIK PEKLA I. in II.

I. Umreti s Sarajevom

II. Umreti brez Sarajeva

Cena I. knjige je 1.850 SIT
Cena II. knjige je 1.700 SIT

Kadar se z njim srečam – Bog oziroma Alah vesta, kolikokrat počnem tisto, kar mi je bilo že od nekdaj mrzko – preštevam, koliko je okrog mene Muslimanov, koliko Hrvatov, koliko Srbov in koliko drugih, med katere spadam tudi jaz. Razmerje je približno takšno kot na republiški ravni, nekateri bi celo rekli, da je inscenirano – 40:15:30:15. Ko so Srbi iz tistega dela mesta, ki je v njihovih rokah, začeli izganjati Muslimane, in to brez prtljage, sem prestregel, kako neka muslimanska sosedka drugi pravi:

»Nič drugega ne ostane, kot da tudi mi izženemo njihove!«

Matej Bor

JERNOV ROKOPIS ALI MARTINOVA SENCA

Avtor sporoča v čas in prostor ujeto in z njima tudi opredeljeno zgodbo prek (...) Jernovega rokopisa, v katerem pripovedovalec skuša razjasniti eno samo uganko: kdo je v ključnem trenutku povzročil smrt njegovemu prijatelju Martinu.

Jern namreč nosi breme krivde skozi povojno življenje, in da bi se očistil ali vsaj problem razjasnil, napiše zgodbo od otroškega zavedanja do razpleta, ki se konča z Martinovo smrtjo. Bistveno pa je, da je blodni Martin umrl, vrača pa se v Jernov rokopis, kot bi se njegova duša selila vanj.

Vladimir Kavčič

STE BRI DRUŽBE

Psihosocialni portreti sodobnikov

Res smo dobili svojo državo, a zdaj ne ljudstvo ne politiki ne vedo, kaj bi počeli z njo. To je posledica predhodnega neznanja, kajti te države niso izsilili amaterji, temveč diletanti, tisti, ki mislijo, da vedo in znajo, a se v resnici ne zavedajo niti meja svoje nevednosti. Vodijo jih cholest, prestiž, bolešne osebne ambicije. Več kot polovica sedanjih političnih akterjev samo nadaljuje kariero, ki jo je začela pod prejšnjim režimom, za njih je torej osebna promocija na pravem mestu. Druga polovica so razni frustrirani tipi, ki spominjajo na jecjavca, ki je hotel postati televizijski napovedovalec, zdaj pa zatrjujejo, da ni uspel, ker ni bil v partiji.

Cena knjige je 1.650 SIT

Ugodnosti, ki Vam jih pri vključitvi v klub nudimo, so: izredni popust, plačilo v treh obrokih (nakup nad 3.000 SIT) in možnost sodelovanja v naši nagradni akciji »TISOČ NOVIH PRIJATELJEV KNJIGE DE«. Pa še to: ČLANI KLUBA bodo imeli prihodnje leto 30% popusta pri vseh novitetah založbe – po lastni izbiri – neobvezno.

Vrednost vseh šestih knjig je 10.740 SIT, vendar vam jih nudimo za 6.950 SIT.

Če naročite pet knjig, jih prejmete za 6.200 SIT, če naročite štiri knjige, jih prejmete za 5.000 SIT, tri knjige pa za 4.000 SIT.

Pri naročilu dveh knjig prejmete knjigo Jožeta Smoleta: PRED USODNIMI ODLOČITVAMI brezplačno!

NAROČILNICA – Pri ČZP Enotnost nepreklicno naročamo

_____ izvod(ov) knjige ZDAJ, KO JE NOVA OBLAST _____ izvod(ov) knjige GLASNIK PEKLA II.
_____ izvod(ov) knjige MED DVEMA CERKVAMA _____ izvod(ov) knjige JERNOV ROKOPIS ALI MARTINOVA SENCA
_____ izvod(ov) knjige GLASNIK PEKLA I. _____ izvod(ov) knjige STE BRI DRUŽBE

Naročeno pošljite na naslov: _____

Ulica, poštna št., kraj: _____

Ime in priimek podpisnika: _____

1. Račun bom(o) plačal(i) v enkratnem znesku v zakonitem roku
2. Račun bom(o) plačal(i) v treh obrokih
3. Knjige mi pošljite po povzetju
4. EMSO za ind. naročnike na telefon, če ga imate

Stroški dobave in 5-odstotni davek so vključeni v ceno.

Vse naročilnice, ki nam jih boste poslali do tega dne, bodo vključene v žrebanje in uvrščene v klub »TISOČ NOVIH PRIJATELJEV KNJIGE DE«.

TRETJI DNEVI KOMEDIJE V SLG CELJE

SMEH KOMEDIJANTOV

»Festival se lahko hitro izrodi in prav zato želimo ohraniti naše Dneve komedije takšne, kot smo si jih pred tremi leti zastavili,« meni upravnik celjskega SLG Borut Alujevič. »Dnevi komedije so namenjeni predvsem gledalcem, nam komedijantom pa naj omogočijo, da se bomo lahko srečali in se pogovorili brez napetosti in nevoščljivosti festivalskega vzdušja.«

Letošnji Dnevi komedije so takšni, kot jih poznamo: sproščeno vzdušje spremlja veliko zanimanje občinstva, na spremljajočem simpoziju, ki nosi to leto naslov »Kako igrati komedijo« pa bodo o tem, kako nasmejati gledalce, spregovorili igralci, gledališki kritiki in teoretiki. Prvi predstavi, Camolletijeva Pridi gola na večerjo in Klečeva Vsega je kriva Marjana Deržaj, sta pri domačem občinstvu naleteli na izjemno odziv. Ob razprodanih vstopnicah se podobna usoda obeta tudi ostalim predstavam, celjski gledališčniki pa tolažijo vse zamudnike z zagotovilom, da so vrata njihovega gledališča vedno odprta in da še nikogar niso pustili zunaj. Dneve komedije

bo 11. 2. nadaljevala Filipčičeva Psiho, dan kasneje Ayckbournove Norčije v spalnicah, 18. 2. je na sporedu Goldonijev Sluga dveh gospodov, 19. 2. Allenova igra Zaigraj še enkrat, Sam, 25. 2. Torkarjev Revizor, prireditve pa bo sklenil Gavrano Mož moje žene. Simpozij se prične 25.2. ob 16. uri v avli SLG.

Edini kriterij selekcije Dnevov komedije je po Alujevičevih besedah izmenjava med gledališči, ki očitno zelo učinkovito združuje različne izkušnje in poglede na komedijo. Tudi to leto bo žirija, tokrat v sestavi Janez Bermež, igralec SLG Celje, Majda Knap – Šembera, gledališka kritičarka, in Slavko Der-

žek, predstavnik občinstva, posebna nagrada občinstva pa se jim bo pridružila naslednje leto. OVA

SEMINAR ZA ZBOROVODJE

Slovenska pevska zveza Zveze kulturnih organizacij Slovenije je občinskimi ZKO in slovenskim kulturnim organizacijam v zamejstvu razposlala razpis 25. jubilejnega tabora slovenskih pevskih zborov v Šentvidu pri Stični, ki bo 19. junija na svojem običajnem prizorišču. V programu skupnega prepevanja so tokrat zdravice in napitnice, s katerimi želijo sproščeno in vedro nazdraviti skupni obletnici.

Zapisali in priredili so jih Matej Hubad, Benjamin Ipavec, Emil Adamič, Josip Pavčič, Pavle Kernjak, Ludvik Zepič, Anton Schwab, Vinko Vodopivec, Slavko Mihelčič, Radovan Gobec ter Igor Švara in Ivan Močnik. Nekaj pesmi bo tudi z godbo, deloma tudi s folklornimi plesi.

Celoten nastop bo vodil Igor Švara, ki bo predaval tudi na rednem zborovodskem seminarju v soboto, 19. februarja, v Šentvidu pri Stični, kjer se zbori lahko tudi prijavijo.

SPIELBERGOV SEZNAM

Najnovejšega Spielbergovega filma 'Schindler list', Schindlerjev seznam, niso proglasili le za najboljši film, ki mu oskar ne uide, to je film, o katerem Spielberg pravi, da je njegov vrhunec (in dodaja, da mu je žal, ker ga je že naredil, zdaj ne bo več imel cilja, da bi se pritožil na vrh. Kako obupno skromen tip!). To je tudi film, ki ga je svetu in predvsem Američanom naročil sam Bill Clinton.

Stephen Spielberg je režiser, ki se mu nič ne zdi preneumno, preotročje ali pretežno. Zmožen je delati popolnoma preproste filme, kot so Hook, ki pripoveduje o odraslem Petru Panu, o njegovih prijateljih, otrocih in babici Wendi ter o hudobnih gusarjih s kapetanom Jamesom Kijuko osebo na čelu. Narediti zna medvojne pustolovce, med katerimi se je trilogija Indiana Jones povzpela zelo visoko. Prvi del, The Tempel Of Doom (Tempel usode), pripoveduje o lovu na neznano utelešeno silo v nekem sarkofagu, drugi del je povest o indijskih svetih kamnih, ki združeni vladajo svetu. V tretjem The Last Crusade (Zadnja Odprava) pa Harrison Ford divja preko puščaj, pod Benetka-

mi in med skalovjem v spremstvu svojega očeta, ki ga igra vedno seksi Sean Connery in se, če že ne zaradi drugega, spleča film ogledati vsaj zaradi njega.

Poleg filmov o globokomorski pošasti 'Žrelo' je na naše tržišče še pred nedavnim pridrvel rekord v filmski zgodovini, film, delan 65 milijonov let (zdaj vemo, da jih ima stari Spielberg res več kot štirideset) z imenom JURASSIC PARK... Resničen hit. Vsi tisti mali in veliki in okrogli in koščeni in hudobni in dobri dinosavrčki, ki se sprehajajo po otoku biološkega vrta, kjer je postavljen eksperimentalni institut, so navzven skupaj več denarja, kot če bi vse dinosavre stlačili skupaj. Nekaj podobnega, kot pred mnogimi mnogi-

mi leti filmček E.T. Vesoljček.

Zdaj je na vrsti končno resen film, psihološki in dramatičen, pripoveduje o zgodovini, o usodi, ki je ne-žid, ki je med drugo svetovno vojno rešil življenja 1200 židov. V sam film je vpleteno tudi polno Avstrijev, Hrvatov, Nemcev in Izraelcev.

Oscar Schindler je med drugo svetovno vojno izbral svoje politične zveze, ki so se mu dobro obrestovale, in kupil tovarno, v kateri je zaposlil tisoč dvesto židovskih mož, žensk in otrok, s čimer je preprečil, da bi jih odpeljali v koncentracijska taborišča. Z Emilie, žensko, s katero se je šest tednov po prvem srečanju poročil, z njo živel, dokler je ni pustil same, da se znajde kakor ve in zna, sta skrbela za teh svojih tisoč dvesto židov kot za družino. Pozneje, po vojni, po vsem tistem groznem bežanju, ko so tovarno zasegli Sovjeti, so Schindlerju in Emilii pomagali nekdanji rešeni židi.

Eden od razlogov, da je Spielberg v film vložil toliko svoje duše, je brez dvoma ta, da je tudi sam žid. Pravi, da je imel od Arizone do Kalifornije, kamor so se selili, zopre težave. Vedno je bil edini židovski mulc v soseski in zaradi tega so ga mnogi zbadali.

Kritike, ki so označevale film, so vse, od prve do zadnje, pozitivne in vsaka z drugimi besedami opiše enako sodbo – sijajno!

Pravijo, da je film močan, da je ravno prav dolg, da so vsi igralci (Liam Neeson – Oscar Schindler, Caroline Goodall – Emilie Schindler, Ben Kingsley – Itzak Stern, Jonatan Sagalle – Poldek Pfefferberg, Adi Nitzan – Mila Pfefferberg...) svoje vloge odigrali popolno, da je to res najboljši film Stephena Spielberga, da je zgodba fantastična, da je konec odličen, da je krassen in super in oh in ah! Človek bi rekel: Ja, no, končno!

Mick

ALI SLIKE, KI SO JO PRODALI ZA 40 MILIJONOV DOLARJEV, RES NI NASLIKAL VINCENT VAN GOGH?

PONAREJENE SONČNICE

Antonio de Roberts, velik poznavalec van Goghovega slikarstva, trdi, da znamenitih Sončnic, ki jih je neka japonska zavarovalniška firma kupila na dražbi leta 1987 za rekordnih 40 milijonov dolarjev, sploh ni naslikal Vincent van Gogh. Strastni proučevalec življenja in dela velikega mojstra, ki je v nekem kvizu pred štirimi leti na temo van Gogh zaslužil 100 milijonov lir, to nenehno ponavlja.

Antonio de Roberts je kot eden prvih povedal, da slik, ki so se pojavile v Arlesu, ni napravil van Gogh, po dolgi in temeljiti raziskavi pa je postavil isto trditev za Sončnice, ki danes krasijo muzej Yasuda v japonski prestolnici. Po njegovem mnenju jih je morda naslikal Paul Gauguin, najverjetneje pa Gauguinov prijatelj, slikar Claude Emile Schuffenecker.

Vincent van Gogh je naslikal najmanj enajst platen s sončnicami, pet najzname-

nitejših med njimi se nahaja v muzejih v Amsterdamu, Londonu, Tokiu, Philadelphiji in v Muenchnu. Na treh slikah je v vazi štirinajst sončnic, na dveh je po dvanajst sončnic.

Dva tedna po prepiru, zaradi katerega se je Paul Gauguin izselil iz skupnega stanovanja z van Goghom v Arlesu, je pisal van Gogh, naj mu pošlje Sončnice, ki so višele v njegovi sobi. Vincent mu je poslal nekaj platen, pričakoval, da si bo eno iz-

bral, ostale pa vrnil. Preteklo je precej časa in vmes se je

Antonio de Roberts, strasten raziskovalec življenja in dela Vincenta van Gogha

marsikaj zgodilo. Vincent se je ustrelil v trebuh, umrl je njegov brat Theo, Schuffenecker je vrgel Gauguina iz stanovanja in ta je odpotoval na Tatihi, slike pa pustil v svoji sobi. Slike so kasneje vrnil vдови Thea van Gogha, vendar med njimi ni bilo »14 sončnic«, ki danes visijo v tokijskem muzeju.

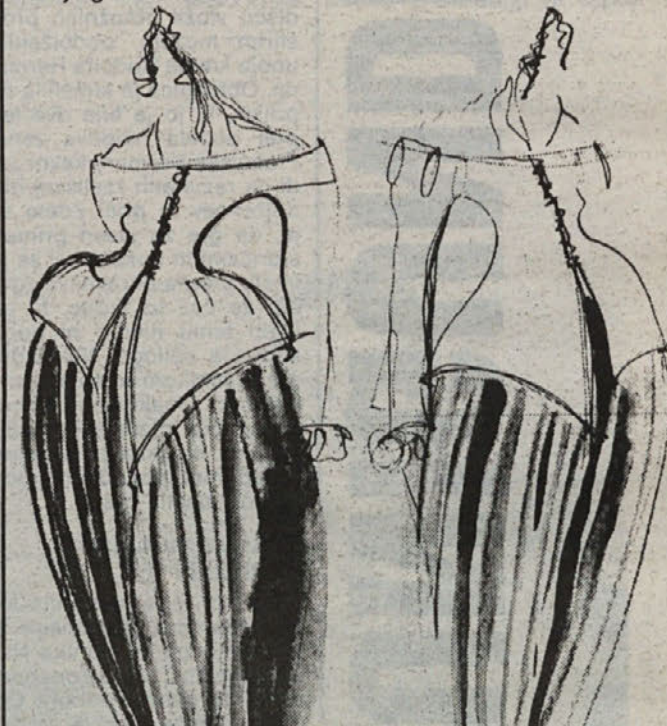
Slika se je nenadoma pojavila v Parizu leta 1901. De Roberts pravi, da nalepke na njenem hrbtu prekrivajo podpis, ki prav gotovo ni Van Goghov. Če ima prav, bo slikar Schuffenecker zapisan v zgodovini kot avtor, katerega platno je bilo kupljeno za vrtoglavo vsoto 40 milijonov dolarjev.

— eč

RAZSTAVA V INFORMACIJSKO DOKUMENTARNEM CENTRU ZA OBLIKOVANJE V LJUBLJANI

ŠTUDENTI OBLIKOVANJA OBLAČIJO

Do 18. februarja je v Informacijsko dokumentacijskem centru za oblikovanje v Ljubljani na ogled nenavadna razstava študentov oblikovanja tekstilij in oblačil Oddelka za tekstilno tehnologijo, FNT, Univerze v Ljubljani. Vladimir Berlič in Ana Matijević sta kreirala službena oblačila za ljubljanske mestne redarje, Elena Fajt in Almira Sadar sta oblekla nadzornike na ljubljanski tržnici, Vladimir Berlič, Bernarda Hočvar in Anda Klančič pa so si omislili oblačila za strežno osebje gradu Otočec na Krki.

Vladimir Berlič, Povabilo v grad

Gre torej za posebno področje oblačenja, ki je precej drugačno od kreiranja modnih oblek, kajti službeno oblačilo nosi v sebi sporočilo o družbi oziroma ustanovi, za katero je narejeno, o avtoriteti in vrsti dela, ki ga opravlja oseba, za katero je narejeno. Ne sme biti torej izrazito modno, pač pa v prvi vrsti funkcionalno. Mladi oblikovalci so se dobro odrezali.

CELJSKI NAGRAJENCI

V ponedeljek so na proslavi letošnjega kulturnega praznika v Celju razglasili nosilce Srebrnih in Bronastega grba občine Celje za kulturne dosežke. Nagrade bodo vročili na slovesnosti ob celjskem občinskem prazniku.

Za razliko od lani, ko so imeli ob občinskem prazniku le prijave, ne pa tudi izbranih, je komisija letos pravočasno opravila selekcijo in sklenila, da priznanja celjskega izvršnega sveta dodeli štirim kulturnim delavcem oziroma ustvarjalcem.

Zlasti grb občine Celje so dodelili dr. Janezu Cvirnu za njegovo izjemno zgodovinsko raziskovalno delo povezano s celjskimi temami in za

velik prispevek v sodobno slovensko zgodovinsko pisanje. Srebrni grb bo prejela igralka Slovenskega ljudskega gledališča Darja Reichman, ki se je v zadnjem letu uveljavila s široko paleto ženskih likov in svojo dosedanjio igralsko pot kronala z vlogo Neznanke v Pirandellovi drami Kot me ti hoče. Srebrni grb bo dobil za svoje umetniške fotografije Vinko Skale, fotograf, ki je prejel že prek štirideset nagrad in priznanj na največjih salonskih fotografijah po svetu. Bronasti grb občine Celje pa si je za izvrstno postavitev razstave o Keltih prislužila arheologinja celjskega Pokrajinskega muzeja Darja Pirkmajer s sodelavci.

— eč

ZAGORJE OB SAVI

MLADINSKA PESEM

ZKOS in Slovenska pevska zveza bosta skupaj s prizadevnimi organizatorji iz Zagorja ob Savi tudi letos pripravila pregled najimennejših dosežkov slovenskega mladinskega zborovskega petja. Tako kot doslej je njihov namen, da bi v najširši slovenski javnosti, še zlasti v strokovno – pedagoški in zborovski sferi, promovirali najbolj prodorne ustvarjalce, najbolj zanimive programe in najbolj prepričljive izvedbe in jih kakovostno ovrednotili.

14. revija mladinskih pevskih zborov bo od 13. do 15. maja v veliki dvorani Delavskega doma v Zagorju ob Savi, nastopili bodo otroški in mladinski pevski zbori iz Slovenije in iz zamejstva v petih tipičnih zasedbah, od otroškega enoglasnega do pomutacijskega mešanega zbora. Spored izberejo zborovodje sami. Zbori se lahko prijavijo pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije najpozneje do 28. februarja.

**PARTIZANŠČINA IZ KORISTOLJUBJA
OSTAJA PO PETDESETIH LETIH BREZ
SODNEGA EPILOGA — KAKO SO ŠTIRJE
TERENSKI AKTIVISTI V PODGORI PRI
GALICIJI DO SMRTI PRETEPLI KMETA
RUDOLFA HERMANA IN OROPALI
NJEGOVO DOMAČIJO — NAJPRED
SEDMINA Z LITRI ŽGANJA, NATO
S PALICAMI NAD ŽRTEV V KLETI
— TRUPLO SO ZAGREBLI V BLIŽNJI HOSTI
— SODIŠČE JE DVE LETI KASNEJE
UMAKNILO OBTOŽNICO**

KRVAVI LINČ NA KUNIGUNDI

Pred skoraj pol stoletja, točneje šestnajstega junija 1947, je javni tožilec v Celju pri celjskem Okrožnem sodišču vložil obtožnico proti štirim možem, obdolženim uboja kmeta Rudolfa Hermana. Obtožnica je temeljila na prijavi, ki jo je bila dve leti prej podala njegova žena, Frančiška Herman, kakor tudi na rezultatih zaslišanj obdolžencev in prič. Zdelo se je, da gre za jasen primer, s pričami in dokazi, saj se je imela glavna obravnava zgoditi že čez tri tedne, ki pa kljub temu nikdar ni dobil sodnega epiloga. Nekaj dni pred začetkom sojenja je javni tožilec umaknil obtožnico, sodni spisi in zapisniki zaslišanj pa so postali še eden izmed mnogih dokumentov zdaj že davnih časov.

Kako so nekateri partizani

Obtožnica je bremenila Jožeta Hrvatina, takratnega v. d. okrajnega poveljnika Narodne milice, Ivana Zupanca, člana okrajnega odbora OF Žalec, Albina Privška, vodjo kriminalnega oddelka za okraj Žalec, in Antona Žagerja, inštruktorja pri okrajnem komiteju Žalec, da so »22. 6. 1945 po izvršeni hišni preiskavi odvedenega Herman Rudolfa v kleti Osetič Ignaca na Kunigundi s palicami tako pretepli, da je zaradi zadobitih poškodb umrl«.

Uradni jezik ne razkriva prav veliko. Zato pa povedo toliko več izjave prič in obdolžencev. Po ovadbi, ki jo je vložila vdova po ubitem Hermanu, sta Ivan Zupanc — Petruška in Jože Hrovatin — Jurij v družbi dveh tovarišev, ki jih takrat ni poznala, prišla na Hermanovo kmetijo poizvedovati za Hermanom. Ker ga ni bilo doma, so začeli pretepati ženo in hčerko. Iskali so bunker, v katerem naj bi bil Herman imel skritih osem kilogramov moke ter olje in mast. Med preiskavo se je Herman vrnil, in ker niso našli zelenega, so ga odpeljali s sabo, še prej pa so na karbidni svetilki zažgali potrdilo o oddaji vola partizanom, potrdilo, po katerem je Jurij s svojo ženo leto dni prej za partizane nabiral žganje, čebulo, olje in mast, ter potrdilo partizanskega zdravnika, po katerem je bil Herman nesposoben za vojaščino.

Bil je namreč gluh. Naslednje jutro se je Hrovatin vrnil, vzel konja in mesarski voz, nanj naložil vse, kar so imeli pri hiši, ter odpeljal neznan kam. Frančiška Herman ni moza nikdar več videla.

Po litrih žganja linč

Dogodka se še danes spominja Hermanov sin Vili, ki je imel takrat štirinajst let: »Prišli so ob devetih zjutraj. Očeta ni bilo doma, je šel kose brusit, zato so počakali, da je prišel nazaj. Še prej so zmetali na dvorišče vse, kar smo imeli pri hiši. Mamo so tako tepli, da se je ponemarija. Ko

Frančiška in Rudolf Herman

je oče prišel, so tepli tudi njega in mu govorili, naj pove, kje ima skrito moko in mast. Vzeli so mu dokumente in jih zažgali na karbidni svetilki. Takrat so mu rekli, da jih tako in tako ne bo več potreboval. Potem so ga gnali v gorco in ga zaprli v klet. Kasneje sem izvedel, kaj se je tam dogajalo.«

»Imeli so sedmino za njega, ko je bil še živ zaprt v kleti. Jedli so klobase in pili šnops. Potem so šli dol in so ga tako dolgo tepli, da je umrl. En sosed je slišal, kako je klical mojo mamo, svojo ženo: 'Fani, Fani, pomagaj mi!' Mi pa še dolgo nismo vedeli, kaj je z njim. Ko je mama spraševala za njega, ji je en sodnik rekel: 'Ste poročeni?' Rekla je, da je. On pa je rekel: 'Gospa, vi ste vdova. Vaš mož je podlegel isti večer, ko so ga odpeljali. Pokopan je v gozdu poleg vašega posestva.' Njegov grob je našel Osetičev Feliks, ko je nabiral gobe. Preplitko so ga zagreblili, tako da je neka žival, verjetno lisica, izkopala njegovo lobanjo.«

Iz zapisnikov zaslišanj obdolžencev je razvidno, da so Hermana imeli že dolgo v želodcu. Herman naj bi bil po izjavah obdolženih nemškutar, ki je organiziral Landwache, deželno stražo, in bi naj bil streljal na partizane. Ujel naj bi bil tudi Ota Jernejca iz Arje vasi, ki je bil pobegnil iz Starega piskra, in ga predal Gestapu. Žene in hčerke naj ne bi bili pretepli, ves zasežen material pa naj bi bili predali v skladišče v Žalcu. Izjave se skladajo le

v tem, da so ga med zaslišanjem tepli, toda pokončal naj bi se bil sam, s strupom.

Vili Herman: »Tukaj so zažgali dokumente mojega očeta«

Z ubojem prikrili tatvine

Sin Vili trdi drugače: »Če bi bil moj oče za Nemce in bi naredil vse tisto, s čimer so se kasneje izgovarjali, bi ga bili partizani že zdavnaj ubili. Ali pa bi ga zaprli takoj po vojni. Za Tomšičevo brigado je dal vola in ko je bila mobilizacija, je partizanski zdravnik napisal potrdilo, da je nesposoben, ker je bil gluh in je imel rano na želodcu. Partizani so bili tudi velikokrat pri nas. Oče jim je zmeraj dal za jesti in piti, šeststo litrov jabolčnika so spili. Moj polbrat je bil v partizanih. Vse to je bilo iz zavisti, ker je bil dober gospodar, pa tudi zaradi tega, ker je Zupanc takrat z ženo odpeljal moko in mast.

Najprej ni dal potrdila, ko pa je čez nekaj dni prišel k nam partizanski kurir, je povedal, da potrdilo že mora biti. Potem je mama Zupancu to rekla in je tudi dal potrdilo. Ko je bilo vojne konec, je prišel, ker ga je bilo strah, da bo oče predložil potrdilo in se bo izvedelo, da ni nikdar predal tiste moke in masti v brigado.«

V obrazložitvi obtožnice je navedeno neskladje med izjavami o domnevnem samomoru Rudolfa Hermana, saj naj bi obdolženi po eni strani našli ob trupu stekleničko, po drugi pa ovojnico s strupom. Tudi vprašanje Hermanove lojalnosti osvobodilnemu gibanju se v preiskavi ne pojavi niti enkrat, razen v navedbah obdolžencev in njihovih prič. Razlog za umik obtožnice ni naveden, tako da bo dejanski vzrok verjetno ostal za vedno nepojasnen, vsaj kar zadeva uradno dokumentacijo. Sin Rudolfa Hermana po petdesetih letih ne razmišlja več o maščevanju in kot pravi sam, tudi nikoli ni: »Nočem si mazati rok s krvjo, tako kot so si jo oni. Že takrat sem rekel, naj živijo s tem na vesti in naj tako tudi umrejo.«

Vasja Ocvirk

»Tamle, pred šupo so nametali vse, kar smo imeli pri hiši«

**ČE BI IZ DRŽAVE
IZGNALI VSE, KI
UŽIVAJO DROGE IN
ALKOHOL, ALI SO
SE OGREBLI OB
ZAKON, BI
V SLOVENIJI OSTALI
SAMO PREBIVALCI
PLANINE PRI
RAKEKU IN
MINISTER VOLJČ**

KRIŽARSKI POHOD NA PLANINO

Znova se je izkazalo, da zakrita represivna vladna politika dosledno iz strumnih Slovencev producira zakompleksan in v domala vsakem vprašanju paranoičen narod. Ostanki sckomunistične vzgoje tudi v napol evropskem vsakdanu delujejo brezhbno, kar nam je dokazalo nekakšno posthumno Jugo zborovanje na Planini. Slovenci smo pripravljeni s traktoji razriti asfalt in zdravo pamet, če bi s tem lahko potlačili prazne tabuje nazaj v nič. Narkomanov ni. Slovenci imamo le kriminalce, ki pa tako ali tako sodijo v zapore in tisti najhujši v norišnice, da se lepo počasi pod lupo zakona raztelesijo. Zato v Sloveniji narkomanov pač ne zdravimo, vprašanje narkomanije je v domeni policije.

Verjetno v takšnem položaju ne bi delovalo groteskno niti, če bi na drugi strani razrite ceste mladi zasvojenec nosili parole »Hočemo živeti«. A ni jih bilo, ki bi si upali razbrazdane obraze izpostaviti slovenski primitivnosti, ozdravila bi jih tako, da bi jih povozila z valjarji. Slovenci bi občutili problem droge le, če bi prišli na dan z idejo o prohibiciji alkohola. Takrat bi vsi slovenski zasvojenec v en glas vzklikali o pravicah, svobodi, pa čeprav so norišnice že dolgo prepolne odvisnikov od alkohola, drugače poznanih kot »pijani klavci«, »razdiralci zakona« in podobno. Šele takrat bi nam postalo jasno, koliko imamo Slovenci narkomanov, saj zdrava pamet razume, da alkohol deluje zaradi svoje psihofizične odvisnosti, delirija in celo smrtnosti pri velikih dozah kot heroin ali katera druga trda droga.

Droga je zastoj

Verjemite, da lahko vsi, če le hočete, razumete kompleksnost problema narkomanije. Nekateri imate izkušnje kar iz prve roke, pa čeprav vas ni zaradi njih nihče nikoli žalil za narkomana. Koliko vas je pijancev, tabletomani in kadilcev, ki uživate spoštovanje in razumevanje družbe in okolice, ali družine. In koliko vas je takih, ki bi se odrekli otroka, brata ali prijatelja, ker je narkoman ali ker kadi travo. Problem narkomanije ste vi, ki ne znate razumeti bližnjega, ki vas ne prizadene, da se ne dvajset in ne tisoč, ampak celih deset tisoč slovenskih narkomanov ne zna in ne more obrniti po pomoč ne k zdravniku, ne k sociologu in še najmanj članu družine, očetu ali materi.

Starejši narkoman, s katerim smo govorili, ima jih prek štirideset, od tega triindvajset let narkomanskega staža, nam je povedal, da so ga kar nekaj let zdravili za vsem mogočim in z vsemi mogočimi medikamenti, da se je moral družno s psihiatrijo, ki mu je stala ob strani, boriti za uveljavitev metadonskega programa, ki pa je danes zaradi nezanimanja pristojnega ministrstva in takih ali drugačnih kvazi zdravnikov zašel na kriva pota in narkomanov ne zdravi, temveč jim le omogoča dostop do zastoj droge. Kar pa je po svoje tudi veli-

ko, če pomislimo, da so imeli zasvojenec za kriminalce predvsem zato, ker so ob pomanjkanju denarja za drogo vlamljali v lekarne ali se z drugimi kriminalnimi dejanji skušali oskrbeti z denarjem. Torej bi lahko rekli, da s heptanonom pravzaprav ne zdravimo, ampak bolj blažimo socialno stisko narkomana. Vedeti je treba, da droga zasvoji psihično in fizično in da stane dnevna doza heroina vsaj deset tisoč tolarjev. To pa bi si lahko privoščil kvečjemu kakšen skupščinski poslanec ali bogatin.

Žrtve kaosa

Da gre boj proti narkomaniji po krivi poti, nam je postalo jasno, ko smo imeli pred kratkim na TV tedniku priložnost slišati bistroumno izjavo še bolj bistroumnega policijskega inšpektorja, ki je ljudi strašil z izjavami, kot na primer: »Zame je marihuana bolj nevarno mamilo kot heroin, saj je marihuana halucinogena droga, vsi pa vemo, kako se obnaša človek pod vplivom halucinacij!« Edini, ki halucinira, je prav on in njegovi »hitlerjanski« istomišljeniki! Tak človek ne ve o drogi nič in nikoli ne bo dober policaj.

Nekoč smo vprašali nekega drugega inšpektorja, kako obravnavajo narkomane, kot bolnike ali kot kriminalce, pa se nam je le nasmejal. Le kako se ne bi, ko pa vsak, ki prebere veljavni kazenski zakonik, ugotovi, da si ob vsakem stiku z drogo z eno nogo že na drugi strani zakona. Pri nas je po zakonu kaznivo pridelovanje, preprodaja, posedovanje in nudenje, ali nudenje prostora za uživanje. Samo uživanje pa naj bi ne bilo kaznivo.

Vendar pa, če hočeš drogo zaužiti, jo moraš nekje dobiti in nekje to tudi opraviti. Sploh pri marihuani pa se zaplete, saj jo ob pomanjkanju denarja ljudje gojijo sami, vsekakor pa je uživanje marihuane nekakšen obred in le redko jo kdo pokadi sam. Zato so narkomani kriminalci, prav kakor bi bili to alkoholičniki ali zmerni pivci, če bi veljala prohibicija na alkohol.

Planina se je zrušila

Prav zanima nas, koliko »norišnic« oziroma psihiatričnih bolnišnic bi imeli Slovenci in kje, če bi se o njihovi lokaciji odločalo na referendumih. Ali bi si krajani Vojnika res želeli imeti v neposredni bližini takšno ustanovo? Ali mogoče v Polju ali na Pohorju? Ne, ljudi s psihofizičnimi motnjami bi kot norce zapirali v areste, v take ali drugačne kletke, vendar pa bi jih verjetno zdravili s kakšnim vsestranskim zdravilom, kot je apaurin! Najbolj smešno pa se nam

zdi pravzaprav to, da se takšnih in drugačnih komun verjetno najbolj bojijo prav narkomani, saj je življenje v komuni zelo svojevrstno, polno odrekanih in samokontrole, že skoraj s pretiranim represivnim načinom življenja, pot očiščenja pa je kruta, predvsem pa boleča in dolga.

Morda so nevedni planinski kmetje celo naredili uslugo slovenskim odvisnikom, ki se še naprej lahko navidezno »zdravijo« s heptanonom, čeprav vemo, da v Sloveniji do danes ni primera, ko bi z zdravljenjem v uradnih institucijah koga s heptanonom do takšne mere ozdravili, da bi ne potreboval ničesar več za normalno življenje. Izkušnje kažejo, da takšni zasvojenec na začetku terapije dobivajo po sedem tablet, po določenem času pa kar dvajset ali več tablet na dan. Torej, ljubi Slovenci, bojte se drog, saj so vam nevarne, najbolj zaradi omejene miselnosti, ki jo premorete!

LucaS

Marinet
Market Information Net

Trženjsko informacijska mreža daje brezplačne telefonske informacije o izdelkih in storitvah. Pokličite 063/ 441-441. Odslej tudi podatki o prodajnih mestih Nove dobe. **441-441 Mi zbiramo, Vi izberete 441-441**

SLOVENCIMO NAROD PRVAČOV, TUDI MED NARKOMANI IMAMO SVOJEVRSTNEGA REKORDERJA S 24 LETI HEROINSKEGA STAŽA
— **POVPREČNA ŽIVLJENJSKA DOBA NARKOMANA JE LE SEDEM LET**

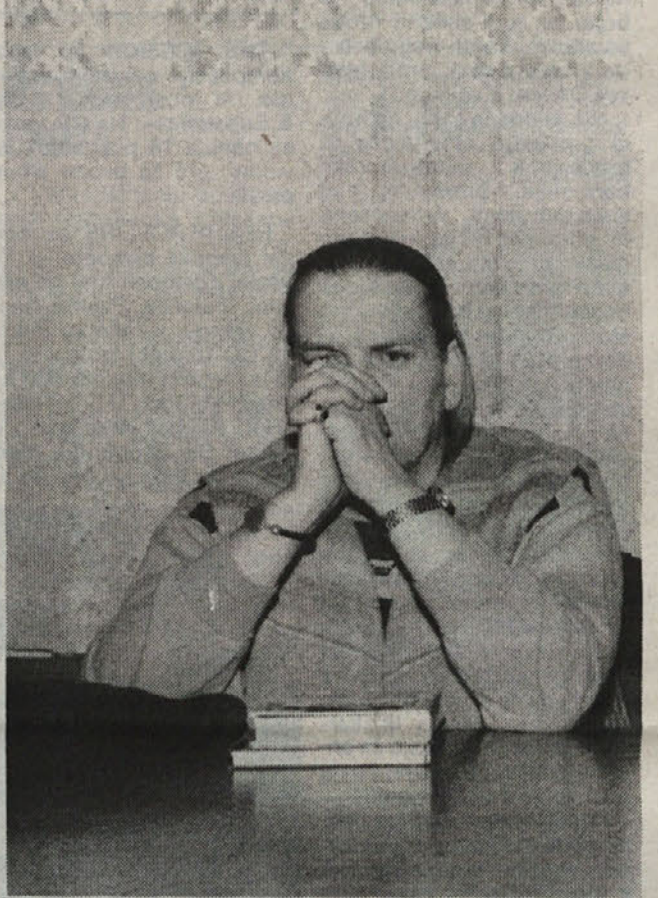
Havi, kakor ga kličejo prijatelji, tisti bolj intimni, je krepak možak srednjih let, ki ga ni bilo težko pripraviti do pogovora, povabil nas je k sebi domov, nič ga ni motilo, da se hočemo pogovarjati prav o drogi, ki je drugače bolj ali manj tabu tema.

»Veste, mene je vrglo na rit, ko mi je osemnajstletna hčerka povedala, da cel klas špona travo,« se nasmeji in doda, »o tem se bo moralo še dosti govoriti, saj se bodo ljudje morali slej ko prej sprijazniti, da sedaj ne gre več za kakšno ujmo, ki bi preplavila Slovenijo, sedaj gre za težke droge, heroin in razne opijate, ki bi jih prej lahko označili za ciklon ali vihar.«

»V Sloveniji smo trije, ki imamo heptanon predpisan do smrti, Pero, Mišo in jaz.

beg v svoj svet, kjer se bo zaprl in postal kot asocialen res v breme družbi. In sebi. Takšne zgodbe poznamo.

In kaj vse nas še čaka! Svet preplavljajo nove droge, še malo pa se bo pri nas pojavil tudi kokain. Američani so danes že na PCP-ju, Angel-skem ali Hudičevem prahu, kot mu pravijo. Tudi LSD ima že mlajše brate, EXTASY, na primer, ki se ga da na Obali pri nas tudi že najti. V Ameriki rastejo otroci s krvjo, ne s travo kakor pri nas, ko se potem smeji. Vse bi bilo v redu, če na travo ne bi pili še alkohola, problem je v tem, ko skušajo prikriti, da so zakajeni in se napijejo kot idioti. Sicer pa, tisti, ki so propadli, so propadli, z drogo ali brez nje. Res pa je, da danes v Sloveniji ni težko

Ne verjamem, da bi telo po štirindvajsetih letih še znalo živeti brez droge. Seveda pa heptanon ne predstavlja zadetosti, le zdravje, možnost za normalno funkcioniranje, in če bom imel občutek, da sem s tem pogovorom mogoče koga tega obvaroval, bom zelo vesel.

Včasih je bilo drugače, bil je nekakšen fair play, danes pa narkomanija dobiva drugačne obraze. Droge mešajo s čimer hočeš, nikoli ne veš, kaj si spustiš v žilo. Za hčerko se ne bojim, ona te stvari pozna in razume, vendar pa v odvisnost najraje zapadejo mladi, ki niso dovolj seznanjeni prav z učinki in posledicami različnih drog.

Mi smo živeli v drugačnih časih, hodili smo v službo, dinar je bil nekaj vreden in si si lahko z delom privoščili tudi takšne stvari. Znali smo iti do Beograda, Istanbula, kjer je bilo mogoče zelo poceni najti dobro robo. Seveda pa takrat to, kar smo prinesli, ni šlo na cesto, ampak je ostalo v ozkem krogu prijateljev.

Bistveno je razlikovanje med uporabo in zlorabo droge. Tu pa se pojavi tudi vprašanje odnosa družbe do tega problema, ki je danes nikakršen! S takimi zakoni samo produciramo kriminalce in to iz povsem zdravih ljudi.

Drogi bo podlegel in se ji pustil premagati le nemočen, nedograjn človek, ki ga dostikrat prav družba pomaga odrivati čez rob. Droga namreč vpliva individualno, kar pomeni, da bo za močno osebnost to nadgradnja z novimi izkušnjami, nekemu drugemu pa bo pomenila

propasti. Še hvala bogu, da se pomladi toliko razmigamo, da si posadimo tisti dve, tri konoplje.

Veliko se da narediti že v osemletki, a ne z ljudmi, ki ti s prstom žugajo, manjkajo ljudje, ki bi znali na kulturne način globoko vsaditi občutek za dobro in slabo. Za človeka je treba narediti nekaj, še preden je tako daleč, da rabi pomoč zdravnika ali psihiatra, vendar pri nas ustanov ali organizacij, kjer bi lahko človek iskal razumevanje, ni. Slovenci bi za začetek naredili veliko že, če bi se naučili razlikovati droge med sabo. Pri nas pa jih tretiramo vse enako. Tudi zahod se je znašel pred problemom, ko so se mehke droge tako razbohotile, da včasih le nemočno stojijo ob strani in opazujejo, kot je bil lanski primer v Nemčiji. Tisoč petsto ljudi se je zbralo in javno uživalo hašiš in marihuano.

Kolikor sem uspel slediti, so takšne akcije napovedane tudi za letos. Računajo, da bo šlo za množice desetstisočih kadilcev. Vsekakor tudi vprašanje legalizacije pri nas ni zaključeno.

Osebnost pred travo nimam nobenih predsodkov, saj ne poznam človeka, ki bi postal pod vplivom marihuane agresiven. Sploh pa svetovno zdravstvo ni zabeležilo primera, da bo kdo umrl od prevelike doze hašiša.

Strah pred heroinom pa je upravičen, saj je heroin, za kar sem sam najboljši primer, bolezen za celo življenje!

Sašo A.

REKLAMA d. o. o.

CELJE

Ulica XIV. divizije 6
63000 Celje
telefon: 063/ 26-236, 29-375
telefax: 063/ 29-375

HEPTANON ALI ŽIVLJENJE

MUZIKA JE BIZNIS

Je že tako na tem svetu, da ni nič večnega. Tudi z rockovsko godbo ni kaj prida drugače. Časi se spreminjajo, trendi prihajajo in odhajajo. Če prelistate po angleški lahkotnejši glasbeni periodiki, vam bo kmalu postalo jasno, da je rock godba malce out in da je danes neznansko modno biti v dance sceni. Melody Maker je šel celo tako daleč, da je v zadnjih dveh januarjskih številkah posvetil po štiri strani izključno plesni in klubski glasbi. Ključ je sicer polno tudi v ostalem delu časopisa. Revival sedemdesetih je torej bolj udaril po discu kot po punku. Kar je pravzaprav povsem normalno, vsaj v heretičnih devetdesetih, ko je dovoljeno vse, kar prinaša denar. Ne bojte se, tudi seks in droge so zraven. Le da tretja beseda tokrat ni rock'n'roll, temveč Dance. Z velikim D.

Nič čudnega torej, da mulci poslušajo cingljajoče in brbotajoče sintetizatorske harmonije, plavajoče nad subbasovskimi sekvencami in ultratežkimi udarci ritem mašin, ki so stare prav toliko, kot ti mulci sami. Če za hipec pozabimo preganjavično štorijo o industriji zabave, ki da se producira sama vase, namreč pridemo do preprostejšega dejstva, da lahko plesna glasba dananjšnji generaciji ponudi tisto, kar so r'n'r, hipijevstvo, punk in rap pomenili prejšnjim. Gre namreč za nov trend, za nov kreativni potencial, česar za ostale zvrsti v popularni glasbi prav gotovo ne moremo trditi. Da se razumemo: pod izrazom novo razumevamo novo za novo generacijo, ki ne more vedeti, da se je večina današnje techno, house in-kar-jo-je-še produkcije že enkrat zgodila, če ne prej pa na lbizi neke v osemdesetih.

Uspeh in popularnost dance godbe ni samo v pravadnem nagonu, ki žene človeka k plesu in kultu, kakor tudi ne v new age karakterju tovrstne glasbe. Plesna glasba z vsemi podzvrstmi, verjemi-te, kar precej jih je, je popularna tudi zaradi tega, ker ostali glasbeni žanri, še posebej pa rock ne zmorejo ponuditi več vznemirljivosti. Če k temu dodamo še dejstvo, da današnje rock in pop zvezde namesto da bi se parile vseprek in po tekočem traku umirale od prevelikih

odmerkov mamil, kar ne morejo prenehati s pridigami o zdravem življenju, bio prehrani in delfinih, postane spremna beseda odveč. Tudi tista temna, ali če hočete, poredna, uporniška stran mladostnikov ni vedno negativna, prav nasprotno. Tole velja za vse starosti: povejte, če bi vas kakšno gobezdalo predolgo pitalo s pozitivizmom, bi ga na gobec, mar ne?

Da je celotna popularna godba, vsaj tista lažje dostopna, že močno zdrgnjena od silne eklektike, je več kot jasno. Prav zato so sveža presenečenja toliko bolj dobrodošla. Pa naj se jim reče dance, etno, rock ali jazz. Tisto kar je zares pomembno se namreč ne skriva v nazivu.

NOVICE

THE MISSION so izdali kompilacijo največjih uspešnic, ki nosi naslov »Sun & Substance«. Na CD verziji se nahaja 15 posnetkov, na vinilni, gre za dvojni album pa 19.

HENRY ROLLINS, oziroma del njegove diskografije, bo poslej dostopen tudi po nižji ceni. Založba Plastic Head bo namreč v začetku marca na CD formatu ponovno izdala njegove albume »Do It«, »Hard Volume«, »Life Time«, »Hot Animal Machine« in »Drive By Shooting«. Slednja bosta izšla skupaj, vsi al-

bumi pa bodo vsebovali obvezne bonus posnetke.

Ko so se ponovno zbirali The Clash, smo bili skeptični. Ko so izkop iz jame napovedali The Velvet Underground, smo jim verjeli in se ba-li. Zdaj se bi naj nekaj podobnega zgodilo z Beatli. THE BEATLES sicer ne bodo izdali ničesar pod tem imenom, tako namreč trdijo tiskovni agenti Paula McCartneya, Georga Harrisona in Ringa Starra, bodo pa v newyorškem studiu pod taktirko producenta GEORGA MARTINA posneli material za TV dokumentarec »The Long And Winding Road«. Kar bi že skoraj lahko bil znak za preplah, kajne?

KONCERTI

V sredo, 9.2., bodo v Menzi študentskega naselja v Ljubljani nastopili angleški novometalci PARADISE LOST. Kot preskupina bodo anstopili američani CROWBAR.

V četrtek, 10.2., bo v sklopu četrtkovih boemskih večerov v celjskem Barflyu nastopil RADE ŠERBEDŽIJA ob spremljavi JURE IVANUŠIČA na klavirju.

V soboto, 12.2. bo ljubljanska jazzcore zasedba 2227 nastopila v Dobravljah.

Berlinčani CUT bodo v petek, 11.2., nastopili v MKNŽ v Ilirski Bistrici, dan kasneje, 12.2., pa v MKC v Kopru.

V petek, 11.2. bo v dvorani ŠTUK v Mariboru nastopila nemška electro zasedba DIE KRUPPS, sicer znancev z MTV, kjer so zasloveli s priredbo »Nothing Else Matters« z albuma »Tribute To Metallica«. Die Krupps so pravkar izdali nov album, ki nosi naslov »II (Two The Final Option)«, mariborski koncert pa sodi v okvir njihove promocijske turnee, na kateri se v živo predstavljajo še z bobnarjem in kitaristom. Die Krupps so sicer kulturna sintetizatorska alter skupina, z njimi pa sodeluje tudi Ralf Dorper, človek, ki je pred leti vodil odlične popsterje PROPAGANDA.

V petek, 11.2., bo v ljubljanskem K4 nastopil GARY CLAIL & ON-U SOUND. Za zvok bo poskrbel legendarni producent ADRIAN SHERWOOD. Garya Claila poznamo predvsem po MTV uspešnici »Human Nature«, sicer pa je v angleški rave sceni že celo desetletje. Od takrat pa do danes so se na klubskih plesnih prizoriščih še vedno obdržale mojstrovine kot so »Reality« in »Beef«, Clail pa danes predstavlja eno izmed najvidnejših londonskih techno-rave imen.

V Slovenjgradcu bo 18.2. v dvorani Stari trg koncert skupin POLSKA MALCA, IN4S in ROŽLETOVE SANJE. Gre za obujeno koncertno dejavnost v tem delu Slovenije, ki jo vodi skupina zanesenjakov.

V sredo 23.2., bodo v K4 nastopili Avstrijci PURE LAINE, skupina ki je v zadnjem letu doživela velik uspeh s svojim highway rockom.

Seveda ne smete pozabiti na NIRVANO, ki bo 27.2. razsula ljubljansko Halo Tivoli.

V ljubljanskem K4 bodo 1. marca nastopili ORLEK, trboveljski odgovor na POGUES in TOMA WAITSA.

TREND

Sklepati stave na račun prevlade med Mini Discom in DCC.

TOP 20 EVROPA

1. B. ADAMS/R. STEWART/ STING – All For Love
2. CULTURE BEAT – Anything
3. ACE OF BASE – The Sign
4. ENIGMA – Return to Innocence
5. TAKE THAT – Babe
6. BRIAN ADAMS – Please Forgive Me
7. CAPPELLA – U Got 2 Let The Music
8. EAST 17 – It's Alright

9. SNOOP DOGGY DOGG – What's My Name
10. D: REAM – Things Can Only Get Better
11. HADDAWAY – I Miss You
12. TAG TEAM – Whoop (There It Is)
13. CHAKA DEMUS & PIERCE – Twist And Shout
14. SALT'N'PEPA – SHOOB
15. BEAVIS & BUTT-HEAD & CHER – I Got You
16. TWENTY 4 SEVEN – Is It Love
17. MARIAH CAREY – Hero
18. JAM & SPOON – Right in The Night
19. MAXX – Get-a-Way
20. PRINCE HAL JOE/ MARKY MARK – Happy People

TOP 20 AMERIKA

1. AEROSMITH – Amazing
2. MARIAH CAREY – Hero
3. SNOOP DOGGY DOGG – What's My Name
4. B. ADAMS/R. STEWART/ STING – All For Love
5. STONE TEMPLE PILOTS – Creep
6. SALT'N'PEPA – Shoop
7. TONY BRAXTON – Breathe Again
8. THE CRANBERRIES – Linger
9. GUNS N'ROSES – Estranged
10. BEAVIS & BUTT-HEAD & CHER – I Got You
11. WHITNEY HOUSTON & BOBBY BROWN – Something in Common

12. ACE OF BASE – All That She Wants
13. NEW KIDS ON THE BLOCK – Dirty Dawg
14. MEAT LOAF – Rock and Roll Dreams Come Throuh
15. BJORK – Play Dead
16. BON JOVI – I Believe
17. JANET JACKSON – Again
18. ZZ TOP – Anntena
19. NIRVANA – All Apologies
20. EN VOGUE & SALT'N'PEPA – Whatta Man

LESTVE

Velika Britanija (MM) – neodvisni singli

1. KIRSTIN HERSH – Your Ghost
2. INSPIRAL CARPETS – Saturn 5
3. STEREO LAB – Jenny Ondoline
4. DEPECHE MODE – In Your Room
5. CORNERSHOP – Reader's Wives
6. BLESSED ETHEL – Rat
7. LEFTFIELD & Lydon – Open Up
8. UNDERWORLD – Spike / Dogman Go Woof
9. BJORK – Big Time Sensuality
10. ECHOBELLY – Bellyache EP

Velika Britanija (MM) – neodvisni albumi

1. BJORK – Debut
2. TINDERSTICKS – Tindsticks
3. THE BOO RADLEYS – Giant Steps
4. APHEX TWIN – Selected Ambient Works
5. THE BREEDERS – Last Splash
6. STEREO LAB – Transient Random
7. TRANS-GLOBAL UNDERGROUND – Dream Of 100 Nations
8. SAINT ETIENNE – You Need A Mess Of Help
9. SABRES OF PARADISE – Sabresonic
10. THE LEVELLERS – Leveillers

ZDA (Billboard) – albumi

1. MARIAH CAREY – Music Box
2. SNOOP DOGGY DOGG – Doggy Style
3. PEARL JAM – Vs
4. MICHAEL BOLTON – The One Thing
5. JOCELI – Diary Of A Mad Band
6. BRYAN ADAMS – So Far So Good
7. JANET JACKSON – Janet
8. MEAT LOAF – Bat Ou Of Hell II
9. TOM PETTY & THE HEARTBREAKERS – Greatest Hits
10. TONI BRAXTON – Toni Braxton

Slovenija – Ultrazvočne erozije radia MARŠ

1. IN4S – I.D.
2. COP SHOOT COP Room 429
3. PEARL JAM – Daughter
4. PORNO FOR PYROS – Porno For Pyros
5. ZADRUGA – Od blata do neba
6. DIE KRUPPS – Fatherland
7. HLADNO PIVO – Fur Immer Punk
8. DEPECHE MODE – In Your Room
9. QUICKSAND – Unfulfilled
10. CRY OF LOVE – Bad Thing

SVOBODNA
MISEL

SLAVNI FRIZER ALDO COPPOLA SVETUJE

ROMANTIKA V KODRIH

Biti lepa, biti popolna, krasna – je imperativ kraljic modnih poljan, zaradi katerega postajajo številne povprečne ženske zamorjene, nesrečne, ko ogledujejo svojo še malo ne tako mikavno podobo v ogledalu. Primerjave so morilske in najboljše bi jih bilo zavreči, a malo nege, spretnosti in iznajdljivosti

lahko da prav presenetljive rezultate. Ne bo bleščeče in zanosno, a vendar všečno, mikavno in privlačno. Z nekaj ličila in prijetno pričesko se lahko ženska prikaže v svoji najboljši luči in spremeni svoj način življenja.

Ženskam, ki jih zanimajo modne novosti, modne tendence in značilnosti, je slav-

ni frizer Aldo Coppola posvetil svoje pričeske polne domišljije, lahkotnosti, romantičnih kodrov in iznajdljivih dodatkov. Njegove pričeske so razigran splet kodrov in vitic, valovitih linij in nenavadnih prehodov, so zelo ženske, mehke. Za njegova ni pomembno, ali so lasje dolgi ali kratki, pristajati morajo obliki obraza, poudariti oči, biti usklajeni s proporcij glave in celotnega telesa. Pričeska mora dajati vtis nevsiljive urejenosti, ženska ne sme biti, kot je bilo to v osemdesetih letih, pretirano urejena ali preveč naličena. Skratka, nobenega pretiravanja, zmernost in prava mera okusa.

Navdih za današnje modne pričeske prihaja iz sedemdesetih let, iz znamenitega stila Napoleon, ki ga je tedaj lansiral Coppola, vendar se pri tem ni ustavil, začel se je zgledovati po renesančnih in srednjeveških oblikah. Oblikoval je stil Ivane Orleanske in kodre a la Robespierre. Vzor je našel tudi v neoromantiki in si zamislil dolge skodrane lase z majhnimi dodatki, kitkami okrašenimi s cvetjem. Nekaj močno podobnega »cvetnim kolekcijam«, ki so jih lansko jesen pokazali nekateri modni kreatorji, med prvimi Giorgio Armani.

Kaj je v vsem tem pravzaprav sploh novega? Avtor pričesk Aldo Coppola pojasnjuje: »Nov je način striženja. Pramene las je treba striči z britvijo tako, da je vsak konec odrezan na dve dolžini. Z veliko natančnostjo je

mogoče doseči izjemne učinke. Celo najbolj redki lasje postanejo gosta griva.«

Najmanj dela je seveda s kratkimi lasmi. Lasje so porazani v resice in sploh jih ni treba česati. Po pranju le potegneš z glavnikom in jih po-

sušiš na zraku. Nekaterim ženskam je zelo pogodu, če se le stuširajo, stresejo z glavo in že imajo urejeno frizuro.

Neoromantičen stil pričeske kot sedanja modna muha pa vendarle zahteva precej truda. Lase je treba splezati v vitice in kite, jih pritrditi s komaj zaznavnimi iglami, s peno za lase in drugimi frizerskimi pripomočki. A za lepoto tako in tako nobena cena ni previsoka, pravijo.

MANEKENKE

BO NOVA ZVEZDA SPODNESLA STARE

Manekemski kruh ni brez križev in težav, ob uveljavljanju

nih in dobro plačanih manekenkah se pojavljajo mlade ambiciozne lepoticice in prav lahko se zgodi, da bodo zasenčile kakšno od današnjih zvezd modnih pist. Ena takšnih je nedvomno Ellen Rose, ki jo pariški in milanski oblikovalci vedno pogosteje vabijo k sodelovanju, morebiti bo celo zamenjala najbolj znano angleško manekenko Kate Moss. Petnajstletna šolarica je bliskovito osvojila modni svet in podpisala ekskluzivno šestmesečno pogodbo z eno od vrhunskih pariških agencij.

MISTIČNA LEPOTA

V Veliki Britaniji postajajo tačas manekenke azijskega porekla vse bolj priljubljene. Dekleta s tujimi potezami so osvojila modne kreatorje, Pamelli Bordes in Sunite Russel sledijo številne druge eksotične mladenke, za njihovimi uspehi pa stoji predvsem modna agencija Mystique, katere lastnica je Kay Khan. Pet mesecev po ustanovitvi je po besedah Khanove njena firma postala ena najbolj donosnih evropskih modnih agencij, pravočasno je doumela, da kreatorji iščejo nekaj novega, nekaj drugačnega, kar pa naj ne bi bila le muha enodnevnica. Med njenimi velikimi aduti je ma-

nekenka Sejel, po rodu iz Indije, študentka ekonomije, ki upa, da se lastnica »mistične agencije« ne moti in da je pred njo še dolga in uspešna kariera.

STILIST MED KREATORJI

DVA VALENTINA

dvajsetega stoletja je razkrila do tedaj prikrita nagnjenja filmskih herojev, aids je razgalil, da imajo razglašani osvajalci mnogo raje svoje vrstnike kakor mične ženske.

Večina korajžnih mišičastih junakov doživlja prave strese, ko se pripravlja na ljubezenski objem svoje partnerke in med prizori dostikrat misli na svoje moške prijatelje. Strašno razkritje za njihove oboževalke, a kako šele so se morale bedno počutiti ženske, ki so želele preizkusiti njihove sposobnosti v vodoravnem položaju.

Legenda Rudolfa Valentina živi, o njem so posneli nekaj filmov, napisali sto in sto strani, vendar to ni motilo Domenicka Argenta, da ne bi

zasnoval gledališke igre Valentinoove sanje, ki jo bodo v kratkem uprizorili v Washingtonu. Glavno vlogo je dobil Robert Brubaker, dogajanje je postavljeno v dvajseta leta, prizorišča so Broadway, Sunset Bulevar in hollywoodski studii. Najbolj zanimivo v tej zgodbi o človeku, zaradi katerega zgodnje smrti je mnogo njegovih oboževalk napravilo samomor, pa je dejstvo, da je kostume napravil Valentino Garavania, veliki stilist med kreatorji, ki že cela tri desetletja svoje imenitne modne kreacije prodaja številnim filmskim zvezdam, med njegovimi rednimi kupci sta, denimo, Elizabeth Taylor in Sharon Stone.

Obstajajo legende, ki jim niti zob časa ne more doživeti, obdane so s posebnim sijem in svetijo kot lučke nekaj davnih verovanj. Veliki ljubimci, lomilci ženskih src so zapisani v zgodovini, liki, ki bi se jim v resničnem življenju posmehnil, imajo tam na piedestalu poseben čar. Veliki ljubimec sedme umetnosti je bil in še danes ostaja Rudolf Valentino, mož, ob katerem so drhtela ženska srca. Hvaležna tema za nov film, za filmsko upodobitev filmskega junaka.

Zdi se, da občinstvu nikoli ni zadosti biografij velikih ljubimcev, tako drugačnih od dejanske stvarnosti našega časa, v kateri lahko oni živijo le še v pravljičah. Kuga

Poslovni sistem Mercator, d.d.

Ljubljana, Dunajska 107

tel.: 061/ 18 22 82, fax: 061/ 18 11 97

NAJHITREJE DO NAJBOLJŠEGA!

Zavarovalnica Mercator, d.d.

Ljubljana, Dunajska 107

tel.: 061/ 18 32 29, fax: 061/ 18 11 23

NAOMI CAMPBELL IN ADAM CLAYTON PO DVEH ODPOVEDANIH POROKAH

TRETJA ŽELJA

Dvakrat sta že forma'no napovedala poroko. In jo odpo-vedala. Bosta imela pri tretjem poskusu dvalndvajsetletna manekenka Naomi Campbell in trlintridesetletni basist skupine U2 Adam Clayton več sreče v želji, da stopita pred maticarja?

Lansko leto sta jeseni prvič objavila, da se nameravata poročiti, takrat sta načrtovala veliko poroko v njegovem rojstnem Dublinu na Irskem, v razkošnem dvorcu, ki ga je Adam preuredil zase. Povabila naj bi okoli dvesto ljudi, Naomi si je že tudi izbrala modnega kreatorja, Azedinea Ailau, Alžirca, ki ustvarja v Parizu (njegove kreacije je nosila tudi Tina Turner). Menila je, da je edino on sposoben izdelati poročno obleko, ki bo v najpomembnejšem dnevu njenega življenja popolnoma izrazila njeno lepoto in privlačnost. Obleka je menda že zdavnaj zgotovljena in je obvisela v omari poleg ravno tako nenavadnih, najboljših kreacij modnih gurujev. Njihove stvaritve nosi Naomi širom sveta izjemno samozavestno. Skratka, za poroko je bilo vse pripravljeno, naročeni so bili vsi, od frizerja do gostov, ampak dva tedna pred dogodkom sta jo odpoovedala. Približno v tem času je iz-

šel novi album skupine U2 »Zooropa«, ki je zahteval promocijo. In četudi Adam Clayton ni osrednja tarča skupine (to je pevec in skladatelj Bono), je imel veliko obveznosti, ki jih je bilo treba izpolnjevati. S prijateljico sta menila, da bi poroko za nekaj mesecev preložila, vsaj toliko, da se umiri hrup okoli novega albuma. Tudi njej je spremenjen datum odgovarjal, saj je bila pogodbeno vezana na številne kreatorje oziroma svojo agencijo. Glede na to, da je lepota en dan v Milanu, naslednji dan v Parizu, pojutrišnjem v New Yorku, dan zatem pa v Avstraliji, je bilo neizvedljivo, da bi se mirno poročila. A tudi ob naslednjem datumu poroke se nista poročila, kar je povzročilo različna ugibanja. Namigovali so, da sta se razšla. Drugi so bili prepričani, da njeno razmerje z Robertom De Nirom še ni končano. Nekateri so iskali vzrok v tem, da je Naomi preveč pretresena, saj so jo vrgli iz agencije »Elite« (zaradi neprofesionalnega dela, zaradi razvajenega obnašanja med snemanji, zaradi slabega dela s strankami...). Naomi se seveda ni bilo treba bati, da bo ostala brez dela, a ni bilo prijetno poslušati šefa »Elite« Johna Cassablancu, kako v javnosti poudarja, da zanjo ne želi več niti slišati.

V tem času je izšla njena biografija, ki jo je spisala angleška avtorica in razprostrla tudi umazano perilo iz življenja črne panterke. Brskala je po njenih bivših razmerjih, z Mikeom Tysonom, ki je sedaj v zaporu zaradi posilstva, odkrivala je njeno bahavo obnašanje do strank, obdolžila jo je zaradi razmerja z De Nirom, zaradi nje je igralec zapustil dolgoletno prijateljico, ravno tako temnopoltu manekenko Toookie Smith. Najbolj pa so Naomi prizadevala ugibanja o njenem pravem očetu. Knjiga opisuje burno mladost njene matere Valerie, trlintridesetletne nekdanje plesalke z Jamajke, ki naj niti ne bi vedela, kdo je Naomi oče. Reagirala je tudi Valerie in zanimala vesti, a škandal je bil že sprožen.

Ti dogodki na slavno manekenko niso vplivali spodbudno, tudi poroka ji ni več toliko pomenila. Pred krat-

kim je izjavila, da je vse krize prebrodila le z Adamovo pomočjo, ker je bil ves čas ob njej in jo je skušal vsaj delno zaščititi pred napadi. Če nista mogla biti skupaj, sta pa porabila ogromno denarja za telefonske pogovore. Zato sta se zblížala bolj kot kadarkoli prej, trdi ona.

Poroko sta najavila v tretje in ta bo menda tista prava. V medijih vlada veliko zanimanje, predvsem za črne napovedi: dajejo jima nič več

dobiva podporo tudi od svoje matere, s katero v rani mladosti ni mogla najti stika. V zadnjih dveh letih sta se menda zblížali in postali dobri prijateljici. Mladenki je veliko pomenilo, da bi se Adam in njena mati dobro razumela, sta pač dve najpomembnejši osebi v njenem življenju.

Trači tu in tam, pravijo celo, da pričakuje Naomi otroka. Kar je njena predstavica iz agencije demantirala in

Naomi je veliko krizo prebrodila z Adamovo pomočjo. V zadnjem času so jo obsojali zaradi neprofesionalnega odnosa do dela

Z mamo Valerie, trlintridesetletno nekdanjo plesalko z Jamajke

kot leto dni, toliko časa naj bi vzdržala drug z drugim.

Adam je vedno pogostejše gost na njenih modnih revijah, ona pa je redna poslušalka koncertov U2. Naomi

sporočila, da namerava še kar nekaj časa ostati na modnih odrih, poleg tega pa ima tudi skomine po petju, ki bi jih rada preizkusila; za otroke je menda še čas.

SE DOUGLAS LOČUJE?

Diandra Douglas se spet jezi na svojega moža. To ni

nič novega, saj si ženska že sedemnajst let prizadeva, da bi ohranila majavi zakon, ki ga nenehno ogrožajo Michaelovi skoki čez plot, iskanje vedno svežih spolnih užitkov.

Tokrat gre menda zelo zares, v družinske prepire sta pritegnila odvetnike in Michael, ki jo je prej vsakič milo prosil, da bi mu oprostila, je sedaj pripravljen na ločitev. Vendar kaže, da je ne bo tako gladko odnesel. Diandra se je spremenila, prej mu je uprizarjala ljubosumne scene, zdaj čaka na pravi trenutek, da bi se mu pošteno maščevala. Počasi mu načelja živce.

PREDAVAL OSWALDU

Predsednik beloruskega parlamenta je javno povedal, da je Leeja Harveya Oswalda,

morilca ameriškega predsednika Johna F. Kennedyja, v času, ko je ta v začetku šestdesetih let živel v Minsku, učil ruščino. Tako je izjavil v intervjuju ma ruski televiziji v oddaji, kjer je beseda tekla o predaji dokumentov KGB o Oswaldovem bivanju v Sovjetski zvezi ameriškemu predsedniku Billu Clintonu.

Oswald je v bivši Sovjetski zvezi živel od 1959. do 1962. leta, tam je prošil za politični azil in za sovjetsko državljanstvo. Precej časa je prebil v Minsku, kjer je spoznal svojo bodočo ženo Marino Prusakovo. Časopisi navajajo, da ga je stalno nadzorovala tajna policija.

POTRES MED SLAVNIMI

Med številnimi žrtvami potresa, ki je zajel Los Angeles, niso izvezti niti bogati in slavni. Stresli sta se hiši Richarda Marxa in Charltona Hestona, kot tudi ogromna vila najboga-tejšega hollywoodskega producenta Aarona Speelinga. Igralsko ekipo nove nadaljevanke »Melrose Place« je potres presenetil na snemanju in jim porušil kulise. Warren Beatty in Annette Bening sta morala s svojo leto in pol staro deklico poiskati zaklonišče, popokali pa so tudi zidovi hiš Barbare Streisand in Jacka Nicholsona.

DEANOVA KOPIJA

Brad Pitt, mladi hollywoodski igralec (zaslovel je z vlogo v filmu »Thelma and Louise«), je dobil mamljivo ponudbo. Odigral naj bi lik Jamesa Deana v filmu, ki bo govoril o življenju prezgodaj umrlega zvezdnika. Brad je ponudbo z navdušenjem sprejel, zlobni jeziki pa klepečejo, da bo ta vloga zanj mačji kašelj, saj si je že, odkar je postal igralec, prizadeval, da bi z govorom, gibanjem in videzom kopiral Deana.

NENAVADEN DUET

»I Got You Babe« – hit, ki ga je Cher prepevala s svojim soprogom Sonyjem Bonom, je ponovno posnela. Dokaj nenavadno, v duetu z glavnima risanimi junakoma z MTV-ja Beavisom in Butt-Headom. Dva izjemna zlobneža pomagata Cher, da bi ponovno osvojila glasbene lestvice s staro pesmijo, glasbeni spot pa je nedvomno najbolj dobičkano-sen za animatorje.

CHRISTY SE JE NAVELIČALA SLATERJA

Super manekenka Christy Turlington se je naveličala svojega hollywoodskega fanta Christiana Slaterja, s katerim sta se zblížala lansko jesen, nato pa je med njima zaradi različnih pogledov na svet prihajalo do vse več nesoglasij. Na živce pa ji je šlo tudi nenehno Slaterjevo spogledovanje z drugimi ženskami.

Slater bi se rad spet pobotal s svojo staro ljubeznijo Ninom Huang Pederson, s katero sta se zelo dobro razumeli, a jo je zaradi nove ljubezenske avanture zapustil. Christy so pred kratkim videli v spremstvu Jasona Patrica, nekdanjega fanta Julie Roberts.

ALI JE BILO SKRIVNOSTNO NEBESNO TELO, KI JE LETA 1908 EKSPLODIRALO NAD SIBIRIJO, NENAVADNO VELIK DROBEC KAMNINE ALI ČRNA LUKNJA?

NEDOUMLJIVA ZEMELJSKA KATASTROFA

Ob sedmih zjutraj je bila tajga še v redu. Štirideset minut pozneje, 30. junija 1908, je padla z neba velikanska krogla, ki je bila »svetlejša od sonca«, so poročali očividci. Kmet Sergej Semjonov, ki je v sedemdeset kilometrov oddaljenem mestecu Vanavara zjutraj stal na verandi, je pravkar še videl močan blisk svetlobe, potem pa se je vroč orkan prevrnil...

Drevesa so bila prelomljena kot vžgalice, tisoči severnih jelenov so zgoreli v vročem vetru iz vesolja. V nenaseljeni rečni kotlini kamnite Tunguske so plamen zapustili zoglenelo puščavo. Potniki transsibirskih železnic so slišali »nenavadno glasno grmenje« še v oddaljenosti osemsto kilometrov. Učinki eksplozije, ki so jih takrat za beležile merilne postaje po vsem svetu, so bili potresni sunki in naglo nihanje zračnega pritiska. Rušilna moč sproščena nad Sibirijo, so pozneje izračunali strokovnjaki, je bila taka kot pri deset megatonski vodikovi bombi.

Več kot osemdeset let je minilo od skrivnostnega dogodka v Tunguski, pa geologi in astronomi še vedno tuhtajo o tem, kakšna kozmična sila bi lahko povzročila eno najbolj nedoumljivih zemeljsko naravnih katastrof doslej, kjer krogla iz vesolja, drugače kot bi pričakovali pri meteoritu, na kraju dogodka ni zapustila nobenega kraterja – predmet je potem takem moral eksplodirati že v zraku.

Manjkajoče sledi že desetletja navdušujejo fizike in geologe k vedno bolj fantastičnim tolmačenjem. Eksplozija Marsove vesoljske ladje, kro-

gelni blisk, ki ga je izvrglo sonce, pa tudi navzkrižje črne luknje z Zemljo, so domnevni vzroki. Večina znanstvenikov je dolgo vztrajala na trditvi, da je blodeč komet nenadoma padel na Zemljo. Za razliko od meteoritov, ki so iz kamna in železa in jih na tisoče potuje po sončnem sistemu, so kometi, ki se prikazujejo poredko, podobni umazanim snežnim kepam, njihova jedra pa sestavljajo led in zmrazjeni plini. Takšna ledena krogla, kot večina domneva, se tik pred padcem bliskovito upari in sprosti pokalni plin, ki na zemlji zaneti požar.

Novi izračuni, ki jih je Nasin raziskovalec Christopher Chyba objavil v britanskem magazinu za znanost Nature, pa kažejo, da bi bil lahko vzrok gorečega fenomena kamnit meteorit, katerega premer je po predpostavki znašal manj kot sto metrov. Komet naj ne bi bil v nobenem primeru.

To, da meteorit pri padcu ni izkopal kraterja, je vodilo ameriškega raziskovalca nazaj h zgoščenim zračnim masam, ki so se nabrale v kroglu med bliskovitim strmoglavim letom – drobec kamnine se je enakomerno raztreščil ob zračnem uporu. Še meteorit premera šestdeset metrov bi

po besedah Chybe zaradi nastale pritiskne sile razneslo precej kilometrov nad zemljo.

Udarni in vročinski val meteorita se širi na vse strani. Izjema so veliki deli kamna ali pa meteoriti iz čiste kovine, saj ostanejo po padcu skoraj nepoškodovani. Petdeset metrov velika ledena krogla je za primerjavo (pred 50.000 leti) izvrtala 180 metrov globok krater v Arizoni.

Kometi pa takšne prebojnosti na zemlji ne morejo razviti. Skozi vesolje drivijo tudi s hitrostjo 100.000 kilometrov na uro, kar je dvakrat hitreje kot kamnit meteorit iste velikosti. Ko vstopi kometova ledena krogla v atmosfero s takšno hitrostjo, se razpoči kot preboden milni mehurček že dvajset do trideset kilometrov nad zemeljsko površino, kar je previsoko, da bi lahko povzročila škodo.

Nasprotno pa bi se kamnit meteorit s hitrostjo 50.000 kilometrov na uro, kot navaja Chyba v svojih izračunih, raztreščil šele na višini deset tisoč metrov, torej natančno tam, kjer se je morala zgoditi tunguska katastrofa.

Vsekakor pa tudi nove hipoteze o meteoritih ne morejo odgovoriti na vsa odprta vprašanja. Še marsikaj ostaja nepojasnjeno in daje dovolj prostora za rekonstrukcije z bogato domišljijo. Še vedno je skrivnostna neobičajna sprememba rasti drev, na katere so sovjetski znanstveniki nateleli v okolici eksplo-

zije pred tridesetimi leti. Macesni in borovci so po dogodku v Tunguski zrasi veliko hitreje in višje kot pred tem.

Sovjetski geofizik Aleksej Solotov domneva, da je bohotna rast flore posledica nekdanje atomske nesreče, ki pa je Zemljani leta 1908, kot je znano, še sploh niso znali povzročiti. Solotov drži no sklepa na nuklearni pogon izvenzemeljskega plovila, ki je tik pred pristankom v Sibiriji razletelo.

Ameriška astrofizika Albert Jackson in Michael Ryan vpletala v igro tudi nič manj drzne, a matematično korektne črne luknje, ki s svojo ogromno privlačno silo potegnejo vase vso materijo v okolici. Skrajno majhna črna luknja, nič večja od atoma, toda težka kot cel planet, bi lahko, kot pravi Ryan in Jackson, s tridesetimi kilometri na sekundo v »ravni črti« prebila zemeljsko kroglo. Vzdrž svoje poti bi velikanška privlačnost vsesala zračne mase in jih pri tem spreminila v vročo plazmo. Tako si lahko razlagamo nastanek udarnega, hrupnega in vročinskega vala. Izostanek kraterja je povezan z majhnostjo nebesnega telesa.

Tudi njun poskus razlage ima svoj ampak. Podoben pok kot v Sibiriji bi morali slišati tudi med Novo Zelandijo in Azori in zaznati bi ga morale vse merilne naprave v Evropi in Ameriki.

Der Spiegel, prevedla Nina Mom

BULEVAR SONČNIH ZATONOV

Odkar je umrl River Phoenix, vsi brskajo pa resnici in po klubih, v katerih bi se naj sestajal, da bi tako prišli do zgodbo o zvezdnikih in njihovem nočnem življenju, kjer s pomočjo drog zaživijo v čisto svojem sanjskem svetu.

Na Sunset Bulevarju in Cedars Sinai Medical Center...

Klubi Sunset Bulevarja, ker svoje norčije uganjajo slavni Beverly Hillsovci Shannen Doherty s svojim Markijem Markom, Tori Spelling s Brianom A. Greenom, Billy Idol, ki je imel zoprne težave z GHB-jem, Red Hot Chilly Peppers, od katerih ga je Flea nekaj sral z Riverjem, in kjer je podobno kot River umrl John Belushi.

Charlie Sheen, sin zvezdnika in zvezdnik osebno, zdaj še posebno znan po obeh trapastih komedijah – parodijah Napihnjenci, sin Johna Juliana Lennona in lepi in nori pevec skupine Guns' N' Roses, Axl Rose, Mickey Rourke (igralec in boksar), radi zahajajo v On The Rox. Billy Idol je bil stalni gost Toutoua, od koder so ga tudi z nogami naprej odnesli v bolnico.

S samimi klubi pa je tako. Lastniki poskrbijo za to, da je med svetom zvezdnikom in onim drugim, svetom navadnih smrtnikov, ki bi radi videli zvezdnike, stroga pregrada. Pravijo tudi, da ne dovolijo, da bi gostje tam uživali mamila, pravijo pa tudi, da ne morejo vplivati na želje. Zakaj, če se lahko v drugih klubih obmetavajo z zrezki in se prepejajo po plesiščih, zakaj torej ne bi malo pikali drug drugega ali pa kadili.

Bar One, On The Rox (The Roxy), Whiskey a Go Go, The Viper Room, St. James Club & Hotel, Roxbury, Saturday Night Fever, The Gate, Babylon, The Whiskey At The Sunset Marquise Hotel, Tatou, Chateau Marmont, Mick

JULIA ROBERTS

LEPOTIČKA JE NAZAJ

Da. Julia Roberts (ali Lowett, zaradi nedavnih življenjskih zapletov in prelomov, ki jih nekateri imenujejo poroke in podobno), lepa ženska, se je vrnila. Trajalo je sicer in malo ga je tudi lomila vmes, toda njena doba brez filma je minila.

Lepotica, ki je zaslovela in praktično čez noč postala zvezda z vlogo v romantični komediji Pretty Woman, Čedna ženska, kjer je poleg izjemno seksi Richarda Gereja, igrala prostitutko. Ta del njene kariere, vloga prostitutke, je bila še pred nedavnim zelo spetakljiva vez med resnico in filmom, zakaj neka vztrajna novinarka, ki je izbrskala in objavila Julijino preteklost, je trdila, da ta prostitutica ni bila le filmska, Julči naj bi se s takimi rečmi ukvarjala tudi zares. Preden je postala zvezda, seveda. Sicer se o njenem življenju bore malo ve, kar je počela in s kom, se niti ne omenja. Dokler ni začela malo pretiravati z zarokami, je tako ali tako glede zasebnega življenja še pogledali niso.

Po Pretty Woman je sledila cela serija uspešnic. Najprej štorija z nekoliko trpkim naslovom, Sleeping With the Enemy (poslovenjeno: V postelji s sovražnikom), kjer je Julia mlado dekle, ki se poroči s popolnim moškim. Ko ljubezen mine, se izkaže, da to sploh ni bil popoln moški,

pač pa da so vse tiste jahtice in hiške na obalah le krinka nekoliko perverznejega in krutega tipa, ki ga malo lomi, vsaj toliko, da se Julči odloči narediti samomor. Ker je edina pametna zvrst te poteze utopitev, punca namreč ni znala plavati (saj je ob morju živela samo tri leta in nekaj mesecev), pač skoči z jahte neke nevihtne poletne noči. Medtem ko tip rjavi od žalosti, ona lepo splava na obalo (ker se je na skrivaj kopala in se tako končno naučila sleči rokavčke). Seveda še ni konec, ker se ona preseli, sreča novega tipa, mož ugotovi, da je lagala in da še živi, jo gre iskat, ona to zve, prepozno, mož jo napade, drugi friend jo brani, nekdo je ranjen in na koncu nekdo srečno umre.

Nekaj podobnega, nekaj o smrti, je film Flatliners. Govori o skupini ljudi, nekaj zdravnikov, ki bi radi nazaj oživljali ljudi. Saj veste, kako gre... Najprej nekoga fentaš, potem ga priključiš na par modernih aparatov, ki si jih znošil na podstrežje in potem hočeš dobiti živega mr-

tveca. Če ti pač ne uspe, imaš še vedno mrtvega mrtveca in je vloga pač krajša. Tam je tudi spoznala čednega Kieferja Shuterlanda (Lost Boys, The Three Musketeers), s katerim se je kasneje tudi nekajkrat zaročila. Precej uspešna zadevščina je bila Hook, film Stephena Spielberga, genija režije pustolovskih filmov (Jurassic Park, na primer), o odraslem Petru Panu. Julia igra malo brecljavo vilo Zvončico tingli-bingli, ki doživlja

svoje avanturice z nikoli odraslim – a vendarle – dečkom, ki mora (v obliki Robina Williama (Mr. Daubtfire, Good Morning, Vietnam...)) rešiti svoja otroka iz kavljazobno maščevalenega kapitana (Dustin Hoffman, Accidental Hero). Malo gusarjev in malo izgubljenih dečkov, pa malo odvetnikov in nekaj frnikul in imamo uspešnico. Čeprav se ni tako dobro obneslo, kot so pričakovali, stari se je uštel. Toda pravijo, pa kaj! Bilo je pa zabavno.

Tista zgoraj omenjena pisateljica je sicer pisala, da je med snemanjem Julia zabavala ekipo s svojimi histeričnimi napadi, toda komu je verjeti. Dandanes bi opravljalci naredili vse za malo slave. Celotno resnico bi izdali.

Sledil je zaton karijere. Julia se je umaknila. Začelo se je govoriti, da je umetni produkt zvezde. To pomeni, da so jo kot neznanstveno igralčico potegnili medse, iz nje naredili zvezdo in jo zavrgli, ko jim je prinesla dovolj denarja. Tu in tam so se samo še razvedele kakšne pikantne in nič kaj posebne govorice o zasebnosti, zanimiv je tisti citat Julie svoji kolegici o svojih zaročencih: »Obču-

tek imam, da bo ta pravi«, drugače pa se ni nič dogajalo.

Kar naenkrat pa BOOM! Julia Roberts se je bosa! poročila z Lyleom Lovettom 'Grdobo'! O ježešmarija! Saj je res, da so zdaj moderni grdi, a seksi moški, toda tole?! To je bil pa šok.

Takrat se je njena zvezda znova postavila na (bose) noge. Začela je snemati in posnela film 'Pelican Brief', o študentki, ki pogruntava finto nekega zločina, pa ji nihče ne verjame (razen seksi črnškega preiskovalca, seveda). Na tržišče bodo priromali tudi 'Rada imam težave' in 'Marry Riley'.

Mick

LJUBLJANA NAZAJ V PLANINSKI RAJ

Jutri bodo v Kulturno – informacijskem centru Križanke v Ljubljani odprli razstavo z naslovom Nazaj v planinski raj, ki je nastala ob stoletnici Savinjske podružnice Slovenskega planinskega društva. Mestnemu muzeju Ljubljana jo je posredoval Muzej novejšje zgodovine Celje, kjer so razstavo zasnovali, sedaj pa gostuje še po drugih slovenskih mestih. V Ljubljani bo na ogled do 19. marca.

STOPITE BLIŽE, SLOVENSKI VOJAKI

HOROSKOP

Oven 21. 3. – 20. 4.

Bodite vztrajni v tem, kar si želite. Ne popustite in ne razmišljajte, ali ste si zastavili prevelike ambicije, pač pa jih uresničujte postopoma. Ne zamenjajte delo in prijateljske odnose. V ljubezni boste srečni, ker skušate partnerja razumeti. Srečne številke: 1, 6, 8, 13, 28.

Bik 21. 4. – 20. 5.

Vaša kariera se vzpenja, delo vam gre od rok in samozavest se krepi. Nekatere obveznosti vas bodo obremenjevale in živeli boste pod pritiskom novih nalog. Prizadevajte si, kot ste to počeli doslej, saj vas bodo v kratkem presenetili rezultati. Srečne številke: 3, 6, 7, 19, 24.

Dvojčka 21. 5. – 21. 6.

Brez težav nikoli ne gre, a tudi poveljevatih jih ne bi smeli. Vse je rešljivo in, tako pač je, vedno bi bilo lahko še slabše. Veselite se drobnih reči in ustvarjajte mirno srečo v tem, kar imate, saj je v tem, kar si le želite, ne boste mogli odkriti. Srečne številke: 1, 5, 9, 11, 25.

Rak 22. 6. – 22. 7.

Nekatere spremembe bodo zaznamovale vaše življenje, sicer pa ste nanje pripravljeni. Prelomni dogodki vabijo k razmišljanju. Ostanite na realnih tleh in naj vas ne zamaje vsak vetrič. Morda boste uspeli rešiti finančne probleme. Pazite na zdravje. Srečne številke: 2, 3, 9, 19, 25.

Lev 23. 7. – 23. 8.

Napeti boste in nezadovoljni z dogajanjem okoli sebe, navdajal vas bo občutek, da vam gre vse narobe. Kar pa ni res, le čas si dajte. Važnejše delo pustite za kasnejše obdobje, ko boste lahko uporabili vso energijo in zanimanje. Izogibajte se prepirom. Srečne številke: 4, 8, 9, 16, 23.

Devica 24. 8. – 23. 9.

Manjkalo vam bo dobre volje in zagnanosti, ki je sicer vaša dobra stran, a včasih jo prekine pomanjkanje vztrajnosti. Posvečajte se enostavnejšim poslom, zahtevnejše pustite za prihodnji čas. Ne zanemarjajte ljubljene osebe in svoje družine. Srečne številke: 1, 6, 8, 19, 21.

Tehtnica 24. 9. – 23. 10.

Planeti so vam naklonjeni, če vam to kaj pomeni. Zadovoljni boste s seboj in z drugimi. Delo vam bo teklo od rok in rezultati bodo dobri. Finančna situacija bo čez noč postala manj kritična. Privoščite si oddih, četudi bo trajal le dan ali dva. Srečne številke: 3, 4, 7, 18, 25.

Škorpion 24. 10. – 22. 11.

Težave, ki jih imate, bodo kmalu za vašimi petami. Razmislite o tem, kar vas teži in morda boste odkrili nenadejano rešitev. Ne dovolite, da vam uhajajo priložnosti za boljšo eksistenco, materialno in tisto drugo. V družini vam bodo nudili podporo. Srečne številke: 2, 5, 8, 18, 22.

Strelec 23. 11. – 21. 12.

Z manjšimi razočaranji se boste morali sprijazniti. Ni vedno vse tako, kot ste si zamislili, ali kot bi si želeli. Presenetil vas bo konflikt v družini, s partnerjem pa se bosta dobro ujela. Delo bo na vas počakalo, privoščite si zanimiv izlet. Srečne številke: 3, 6, 7, 12, 24.

Kozorog 22. 12. – 20. 1.

Uspešni boste, kar vas vedno znova razveseli. V delu ste odkrili zadovoljstvo, ki vas izpolnjuje. Zato radi zjutraj vstajate iz tople postelje. Čutili boste moč in veliko energijo, v družbi boste zabavni. Prijateljstvo ohranjajte. Srečne številke: 5, 7, 9, 19, 26.

Vodnar 21. 1. – 19. 2.

Vaše želje so velike in zanje si prizadevate, kar je tudi prav, a naj ne postanejo nekaj nedosegljivega, čemur ne boste več mogli slediti. Ničesar ne boste rešili čez noč, morda pa bo rešitev prišla prej, kot si mislite. Živeli boste intenzivno. Srečne številke: 1, 7, 9, 12, 23.

Ribi 20. 2. – 20. 3.

Pokažite več odločnosti in zavzetosti pri tem, kar delate. Samozavest je dobra spremljevalka na poti do zelenih ciljev. Verjemite v to, kar ustvarjate in čas bo pokazal, da imate prav. Razmišljali boste o smislu in podobnih rečeh, pa ne preveč. Srečne številke: 2, 6, 8, 17, 26.

IZKUŠNJE HOLLYWOODSKIH MADAM

TISOČ DOLARJEV ZA ENO NOČ

Aretacija elegantne zvodnice, lastnice javne hiše Heidi Fleiss, je dodobra razburkala hollywoodsko moško družino, precej gospodov se boji, da bo jezična ženska med preiskavo razkrila pikantne podrobnosti njihovih skokov čez plot in včasih precej nenavadnih spolnih želja. Današnja hollywoodska madam, ki se mora zagovarjati pred strogi sodniki, še zdaleč ni tako taktična in diskretna kot njena velika predhodnica, hollywoodska madam osemdesetih, Alex Adams.

Alex Adams je danes osamljena stara gospa, ki ji dela družbo le njen maček George. V sedemdesetih in osemdesetih letih pa je bilo njeno življenje vse kaj drugega – bila je najbolj lastnica najbolj znane javne hiše. Kraljica, ki je prodajala seks, je imela svojo pisarno na Beverly Hillsu, od koder je vodila svoje posle in zadovoljevala intimne potrebe filmskih

Alex Adams je danes umirjena stara gospa

mogotcev, arabskih šejkov, najuspešnejših poslovnežev. Zanj je delalo tristo najbolj bleščečih deklet, ki se jih še danes rada spominja.

Pred kratkim je to obdobje opisala v svoji knjigi Madam 90210, vendar brez imen, še vedno ščiti identiteto svojih strank, ni jim želela škodovati v njihovem poslu ali družinskem življenju. Brez vseh imen seveda ne gre. V knjigi trdi, da je ona ustvarila Heidi Fleiss, ki je pri njej začela delati leta 1989. Za 450 dolarjev ji jo je prodal madžarski režiser Ivan Nagy. Heidi je izgubila na kartah in režiser jo je ponudil madam Adams. Tako pravi ona, Nagy zanika, zanika tudi Heidi. Kakorkoli že, Nagy je prejel nekaj denarja, ko je Heidi spoznal z gospo Adams in ko so to prijeli, je Heidi prevzela njene posle.

Alex Adams se je rodila na Filipinih, s sedemnajstimi leti je prišla v Los Angeles in se zaposlila kot učiteljica plesa.

Dvakrat se je omožila, leta 1971 pa je v cvetličarni hotela Ambassador od neke zvodnice za 5000 dolarjev odkupila seznam prostitutk in njihovih strank. Klienti so

bili stari, dekleta ne posebno čedna. Dokopala se je do zasebnih telefonov bogatašev in začela zaposlovati mlada, lepa dekleta, igralke, ki so želeli spoznati slavne, boga-

te in vplivne ljudi. Posel se je razcvetel.

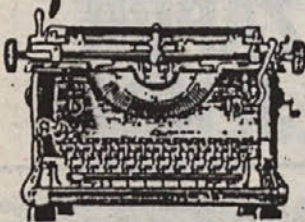
V začetku osemdesetih let je bila na vrhuncu. Za eno noč je zahtevala tisoč dolarjev in si pridržala 40 odstotkov. Njena dekleta so zaslužila tudi po 100.000 dolarjev na leto, ona pa je dobivala po 6000 dolarjev na dan. S policiji je imela tih dogovor, pustili so jo na miru, ona pa jim je posredovala informacije o razporejanju moči, o denarju in mamilih v Los Angelesu.

Ko so jo prijeli, je bila osupla. Pravi, da se je to zgodilo zaradi spremenjene politike v policiji. Vendar se je pogodila s sodiščem. Pogojna kazen se ji je že iztekla. Ima dva sina, tretji ji je lani umrla zaradi aidsa. Ukvarja se z legalnim poslom, ne želi pa govoriti o tem, kam je vlagala svoje milijone. Še vedno je v stikih s svojimi bivšimi strankami in dekleti, vendar ne odstopa od svojega osnovnega pravila, to je diskretnosti.

Sedaj mnogi trepetajo pred razkritji Heidi Fleiss

Pisma

IZJAVA
ZA JAVNOST

Predsedstvo Socialdemokratske stranke Slovenije je na svoji 16. seji med drugim obravnavalo tudi stanje v slovenskem pravosodju z vidika sistemskih sprememb. Predsedstvo SDSS ocenjuje, da je neodvisnost sodstva tako od prejšnje kot tudi od sedanje izvršne oblasti temeljni pogoj pravne države. Neučinkovito sodstvo bistveno zmanjšuje pravno varnost ljudi. Te ugotovitve se nanašajo tudi na tožilstva, ki morajo pri svojem delu ravnati po zakonu in imeti enak odnos do vseh državljanov, ne glede na njihov položaj in politične okoliščine.

Nesprejemljivo je različno obravnavanje posameznikov pred sodišči in tožilstvi, iz katerega izhajajo drastične kazni ali kazenske pregon za majhna kazniva dejanja, kraje nekaj 10.000 tolarjev ali tihotapljenje nekaj kosov orožja, medtem ko milijonski in milijardni nezakoniti odliki sredstev v tujino, prilaščanje celih podjetij s strani bivših komunističnih oblastnikov in razpolaganje s tonami ilegalnega orožja ostaja brez kazenskega pregona in ne kaznovano kljub očitnim dejstvom in dokazom. To povzroča pravno neenakost in kopiči nove krivice na množico starih krivic, ki jih je v enopartijskem sistemu povzročalo sodstvo mnogim posameznikom.

Slovensko sodstvo, vključno s tožilstvi, je edina veja oblasti, ki po prvih demokratičnih volitvah leta 1990 ni doživelo praktično nobenih sistemskih sprememb. Tako je danes neučinkovito, zakoni, ki urejajo njihovo organiziranost in pristojnosti, pa še niso usklajeni z novo slovensko ustavo.

Kljub velikim prizadevanjem demokratičnih strank so se sistemske spremembe sodne veje oblasti nedopustno dolgo časa odlagale. Šele v zadnjem času se je začelo sprejemanje zakonov, ki nas lahko približajo ureditvi, kot jo poznajo demokratične države, lahko pa tudi zacementirajo obstoječe stanje, prenešeno iz avtoritarnega sistema, v katerem so sodnike in tožilce izbirali po kriteriju pripadnosti komunistični stranki.

Predsedstvo Socialdemokratske stranke Slovenije ocenjuje, da ob spoštovanju strokovnih in etičnih norm, ki veljajo v demokratičnih državah, ne bi moglo priti do izjave, kot jo je dalo Višje javno tožilstvo v Mariboru v svojem lPojasnilul z dne 11.1.1994. V tej izjavi Višje javno tožilstvo v Mariboru priznava organom tuje države pravico, da pooblašča tuje državljane za promet z orožjem v republiki Sloveniji, kar je precedens brez primere, ki smešiti slovensko državo v očeh mednarodne javnosti, hkrati pa z vso resnostjo postavlja pred državljane Slovenije vprašanje njihove lastne varnosti.

Predsedstvo SDSS zato ocenjuje, da je učinkovita reforma sodstva in tožilstev

nujna ne samo za uskladitev dejanskega stanja z ustavo, ampak je tudi temeljni pogoj za preprečitev vladavine udobomafije v Sloveniji.

Predsedstvo Socialdemokratske stranke Slovenije

ŠE ENA
SLOVENSKA
SRAMOTA

Slovenci žal nimamo ravno veliko sreče s svojo zunanjo politiko. Doživeli in kolikor toliko srečno preživeli smo že vse mogoče, nazadnje tudi to, da nas uvrščajo med »železne« balkanske države. Vendar nas niti to ni streznilo, še več, z medlo zunanjo politiko se sami odzivamo na rob mednarodnih dogajanj.

Napovedan in udi uresničen prihod razpitega ruskega voditelja Žirinovskega v Slovenijo bi lahko bil lepa iztočnica, da pokažemo zunanje politično odločnost. Vsaka normalna država bi njegovemu prihodu vsaj verbalno nasprotovala, saj si nihče ne želi pridobiti slovenske države, ki (s pasivnostjo) podpira njegovo nacionalistično in šovinistično politiko. Pri nas pa je malo manjkalo, da ga pričakamo s častno stražo. Namesto, da državni organi jasno povedo, da je nezaželen.

Ob tem si ne moremo kaj, da ne bi naredili primerjave z nedavnimi težavami iz vizumom srbskega rock pevcu Bajage. Naše zunanje ministrstvo je nasprotovalo obisku kulturnika, ki je želel priti v Slovenijo zgolj zaradi kulturnega sodelovanja. Nič pa nimajo proti »zasebnemu« obisku Žirinovskega, ki ima v tujini, milo rečeno, čuden sloves. Res čudna definicija »strpne politike«.

Članice in člani Mladega foruma Združene liste nikakor ne moremo odobravati take zunanje politike, ki slabša (že tako in tako slab) ugled Slovenije v svetu.

Zavzemamo se za slovensko odprtost v svet in pripravljenost na konstruktivno in strpno mednarodno sodelovanje. Vendar je potrebno pri tem dosledno ločiti zrno od plevla. A naše zunanje ministrstvo je preveč kratkovidno, da bi bilo tega sposobno.

Mladi forum Združene liste

Z VSEMI TOPOVI
NA SVOBODNE

Ni bilo prijetno poslušanje in branje v teh dneh, kako »grdi« smo Svobodni sindikati Slovenije.

Čudna so pota demokracije in sindikalnega pluralizma. Ko smo si Svobodni sindikati Slovenije po naravi stvari »vzeli« nekaj časa, da s svojimi sindikati dejavnosti preverimo ponujeno vsebino splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo, bolj natančno tarifni del za leto 1994 in delovni osnutek socialnega sporazuma z namenom, ali sta to dokumenta, ki sta po meri delavstva in kaj prinašata delavstvu nasploh in ali nista bolj po meri politike, kakršno vodi naša trenutna oblast, so v en glas zagrmeli topovske salve.

Jezo in bes je stresel na nas Železni Janez, začuda tudi sindikat, ki se je doma in v tujini oklical za najbolj demokratičnega in neodvisnega od oblasti, strank in delodajalcev.

Žal so se tem salvam pridružile še novinarske, saj imajo te še poseben odmev. Poseben zato, ker smo Svobodni sindikati Slovenije

vedno bili in bomo dovzetni za kritiko vsega, kar delamo in za tisto česar ne, pa bi morali. Če se je komu doslej, potem se je Svobodnim sindikatom Slovenije vedno najbolj gledalo pod prste, kaj počnemo; in prav je tako. Vendar pa nam ocene, ki do nijo sedaj skupaj s topovi, preprosto ne gredo.

Sploh pa ne razumem, zakaj takšna jeza in zamera. Saj to, kar počnemo, smo že počeli in bomo še počeli, torej to ni nič nenavadnega. Nenavadno bi bilo, če tega ne bi počeli. Verjamem, da je veliko lažje sprejemati odločitve, tudi usodne za volivce – davkoplačevalce oziroma člane – delavce v ozkih političnih elitah in jih preko lobijev še oplemeniti. Vendar se tak način odločanja na dolgi rok na srečo ne izide.

Kaj je narobe, če smo rekli, da sta dokumenta, kot sta splošna kolektivna pogodba za gospodarstvo in socialni sporazum tako usodnega pomena in nosita s sabo veliko odgovornost, da se pač ne sprejemata čez noč, da si organizacija, kot smo Svobodni sindikati Slovenije, ne more in noče privoščiti ter prilastiti odločanja v ozki skupini ljudi. Sploh pa ne v tem času, ko v politiki ni nobene morale, ko ni zaupanja med partnerji in ko se v družbi dogajajo stvari, kakršne se, od lastninjenja vse do afer. Naš podpis pod tovrstne dokumente je bil namreč vedno dan ob polnem zavedanju odgovornosti do našega članstva.

Tisti »analitiki«, ko so vse te stvari presojali in razsojali skozi strankarska očala, so se pač uštel. Morda je razočaranje tudi zaradi tega takšno.

In kaj je narobe, če je rezultat obravnave teh dokumentov tak, da se je oblikoval nek pogojni prag Svobodnih sindikatov Slovenije, pod katerega ni dobro stopiti, ker ta pač ni po meri naših delavcev.

Da pa se zadeva na vsak način želi politizirati, pove preprosto dejstvo, da so te zahteve, oziroma predlogi Svobodnih sindikatov Slovenije stari že kar precej časa in da so se nekoč pod te predloge podpisali tudi drugi sindikati. Nekateri od teh imajo žal za te stvari kratek spomin, ali pa je to spreobračanje, ki mu ni para. Ali še drugače povedano: kaj pa je narobe, če Svobodni sindikati Slovenije povedo to, kar menijo njihovi člani, in da je to politika in program naše organizacije.

Zato ne streljajte samo po nas, saj bo zmanjkalo streliva za tiste, v katere bi bilo dobro naravnati topove.

Sekretar Sveta ZSSS

RAJKO LESJAK

IZJAVA
ZA JAVNOST!

V zvezi s članki in komentarji v nekaterih sredstvih javnega obveščanja o določitvah Sveta Zveze svobodnih sindikatov Slovenije glede tarifne priloge Splošne kolektivne pogodbe za gospodarstvo in delovnega osnutka socialnega sporazuma, dajemo naslednjo izjavo za javnost:

Vse pomembnejše odločitve v Zvezi svobodnih sindikatov Slovenije sprejemamo po postopku, v katerem sodelujejo organi 20 sindikatov dejavnosti in 19 območnih organizacij ZSSS. Podtikanja in očitki, da je odklonitev sprejema tarifne priloge za leto 1994 in sedanjega besedila socialnega sporazuma

volja enega človeka ali ene politične stranke so odraz sovražnega odnosa do Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, ki ga KNSS – Neodvisnost in njen predsednik gojita vse od svoje ustanovitve dalje, pri čemer najpogosteje uporabljata prav laži in podtikanja. Nasprotno pa Zveza svobodnih sindikatov Slovenije v dosedanjih pogajanjih za sklenitev kolektivnih pogodb tesocialnega sporazuma nikoli ni prekršila temeljnega načela, uveljavljenega v evropskem demokratičnem sindikalnem gibanju, da se niti med pogajanj, niti po njih, ne napada stališč in delovanja drugih sindikatov, ker to slabi pogajalsko pozicijo sindikatov in lahko koristi le nekaterim sindikalnim liderjem, najmanj pa delavcem.

Svet Zveze svobodnih sindikatov Slovenije je po temeljitih razpravah v organih in telesih svobodnih sindikatov z utemeljitvami zavrnil sedanje besedilo socialnega sporazuma, kar daje delavcem premalo zagotovil za uveljavitev njihovih najbolj vitalnih interesov. Pri tem pa v ZSSS nismo osamljeni, ampak so podobnega prepričanja tudi druge sindikalne centrale in je le Neodvisnost sedla na vlak politike in vlade ter izstopila iz delavskega vlaka.

Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je že do sedaj velikokrat dokazala, da je partner, na katerega se lahko nasprotna stran zanese, je pa hkrati trd in neizprosna pogajalec, ko gre za interese delavcev. Tako bomo še nadalje sodelovali v pogajanjih za socialni sporazum in kolektivne pogodbe, še zlasti pomožne, kjer bomo predvsem uveljavljali interese delavcev, ne pa interese politikantov in oblasti.

Naše odločitve zagotovo niso povzročile takega decembrskega izplačila plač, zato zavračamo vse očitke, da bo Zveza svobodnih sindikatov Slovenije s svojo politiko povzročila bankrot države. Zveza svobodnih sindikatov Slovenije je v letu 1993 sklenila Splošno kolektivno pogodbo za gospodarstvo, po kateri, če bi jo dosledno spoštovali, ne bi prišlo niti približno do tako velikega povišanja plač v drugem polletju lanskega leta.

Če bi bila Vlada RS resnično zainteresirana za dosledno izvajanje kolektivnih pogodb, bi že zdavnaj začela postopek za sprejem zakona o kolektivnih pogodbah in ratifikacijo ustreznih konvencij Mednarodne organizacije dela o kolektivnih pogodbah.

**Služba za informiranje
S ZSSS**
Vodja: PAVLE VRHOVEC

PISMO
BOHINJCEM

Za poletnimi počitnicami sem se odločil v Bohinju preživeti še zimske. Vendar vas moram malo pokarati.

Ker se lotevate turizma in od tega tudi pretežno živite, potem poskrbite, da bosta vaš kraj in okolje čista ves čas, tudi pozimi, da bo dober glas o vas šel v deveto vas. Izginuli sneg je namreč od-

kril precej plastične krame, pločevink, steklenic in ostankov petard. Še prav posebno je »nastlano« levo od mostu okrog griča pa tudi okoli parkirnega prostora, pred pošto in trgovino. Ne verjamem, da vse to povzročajo samo turisti.

Poseka in buldožirani kolovoz nad jezerom sta delo rdečih lubadarjev, dobrih učencev planskega gospodarstva. Narava sama te rane ne bo ozdravila, tudi tega se boste morali lotiti.

Sedaj pa še o neki nesnagi iz polpretekle zgodovine. Ne gre za spomenik, ampak za ploščo (napis) na hotelu Zlatorog. Nepomembno sporočilo pravi, da se je nekega dne, meseca in leta tam klatil tovariš Miha Marinko.

Na smučišču na Voglu sem se poškoval in hvala za skrb tam odgovornim. Bolj medlo reakcijo sem doživel v ambulantni v Bohinjski Bistrici. Še povili bi me bili, če bi šel prej sam v lekarno po mazilo. Ravno takrat se je govorilo nekaj o stavki, morda pa se jih že loteva spomladanska utrjenost. Kdo bi vedel?

Vzemite to pismo kot dobronamerno in še bomo prišli, zagotovo!
**Vaš Štajerec
MANČEK MARJAN, Celje**

KDO DA VEČ:
KAM SPADAMO
V NOVI DELITVI
SVETA

(Dileme po potovanjih prvih mož Vzhoda in Zahoda)

Dekle, nesojena nevesta, vdova ali tudi ločenka se, ko uspe vzbuditi zanimanje več snubcev zase, po pravilu z oloških samic smežljivo umakne na varno, medtem ko se snubci, po pravilu z oloških samcev, pomerijo med seboj z aduti, da bi si pridobili njeno naklonjenost, pri čemer ni niti najbolj bistveno, ali se adutom reče »partnerstvo za mir« ali »kastracija« (ni kastracija!) v obdobju dražbe (kdo da več) pametna samica skriva svoje pomanjkljivosti (te bodo že obešale na veliki zvon njene tekme) in poudarja svoje vrline. To pa je kajpak že vprašanje politične pretkanosti – in medijske zrelosti.

Ne bi škodilo vsaj začasno v parlamentu odvzeti nekaj cirkuških točk in dodati nekaj »filozofskih«, medije pa, vsaj začasno z lova na afere – preusmeriti – v snežni cirkus!

Če bo Slovenija (spet) predolgo cincala med vzhodom in zahodom, lahko pristane zgolj na jugu – v blatni luži – z obleko ali brez nje.

DR. BORIS OGRIZEK, Kranj

ELEKTRIČNE
ZDRAHE

Vedno potegnemo krajši konec v pogajanjih s Hrvaško. Ko smo »Kelagu« v Av-

striji nakazali 40 milijonov DEM, smo od njih dobili prve kilovate iz Golice. Tako počne trezen svet s tržno prakso, brez politike. Terjatve nuklearke do HEP-a so tudi cca 40 milijonov DEM. Taka vsota ni mačji kašelj za nobeno firmo, posebno, če si draga finančna sredstva izposoja od bank. Kot nam je bilo po zadnjih pogovorih s Hrvati na Otočcu razodeto, še zamudnih obresti za dolgove nismo zaračunavali, medtem ko slovenski posojiljemalci in podjetja propadajo zaradi oduševskih obresti bank. Hrvati vedo, kako je treba ravnati z mlačno Drnovskovo politiko. Revizija pogodbe za ta objekt je potrebna, saj je obstoječa v našo škodo. Hrvatom tok, nam pa radioaktivni gnoj, verjetno tudi celotni stroški zapiranja. Problem rudnika urana Žirovski vrh (milijardno brezno) je bil tudi vezan na gradnjo nuklearke in ga v tej povezavi Hrvatom nihče več ne omenja.

Vsak električar ve, da ta čas odklop elektrike za Hrvaško ni tehnično izvedljiv, kar pomeni, da je minister Tajnikar zastoj razkazoval oplahnele mišice.

Pa veliko sreče pri mešetartanju.
MARJAN MANČEK, Celje

PONOVO
PROBLEMI
S CITROENI...

Koprski Cimos se je lani spomladi zavezal, da bo od 10. maja 1993 dalje kupcem, ki bodo prejeli njihove avtomobile po preteku pogodbeno dogovorjenega roka, izplačal za vsak dan zamude en odstotek pogodbeno določene cene. Te obveze se je nekaj časa držal, sedaj pa se je ponovno zataknilo. V naši pravni pisarni se je oglasila članica, ki je kupila avtomobil AX first v septembru pri pooblaščenem prodajalcu Avto Merkurju v Ljubljani. Rok dobave je bil oktober, vendar pa je gospa avtomobil prejela šele 24. novembra. Tako bi v skladu s Cimosovo »novo zavezo« oziroma javno dano garancijo dobavne roka imela pravico do popusta v višini 24 odstotkov pogodbene cene.

Na naše dopise z vprašanjem, zakaj se Cimos ne drži svoje zaveze; zaenkrat nismo prejeli nikakršnega odgovora. Smatramo, da bi bilo v vidika poslovne morale pravilno, da bi se Cimos svoje javno dane obljube tudi držal. Drugače bomo naši članici morali svetovati sodno izterjavo. Pri tem naj poudarimo, da je bila naša članica še posebej ogorčena, ker so se v časopisih še naprej pojavljali oglasi, ki so obljubljali dobavni rok do 30 dni. Njen primer pa je bil seveda jasen dokaz, da ni vedno tako.

Pravna pisarna ZPS

JURE MARKIČ

Božo Berk
FOTO ATELJE

63000 Celje, Na Okopih 2c, ☎ 063/25-889

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

POLITIČNI PRITISKI IN TELEVIZIJA POVZROČAJO IZUMIRANJE ŠTEVILNIH JEZIKOV PO SVETU

BABILONSKI STOLP SE RUŠI

Največja zmeda se je začela z arhitektonsko mojstrovino. Ker so Babilonci svoj mitološki stolp gradili previsoko v nebo, jih je Jahve kaznoval tako, da jih je razkropil po vseh deželah in zmešal njihov jezik, »da drug drugega niso razumeli«.

Veliko število jezikov, v katerih se od takrat izraža človeštvo, pa ne pomeni le zmede in težav za sporazumevanje. Da so jeziki več kot golo orodje komunikacije, je najbrž prvi spoznal vsestranski državnik in znanstvenik Wilhelm von Humboldt (1767 do 1835), ki so ga jeziki očarali kot ogledalo različnih svetovnih nazorov.

Stara »kulturna dediščina«, ki po besedah Kena Hala, profesorja lingvistične inštituta za tehnologijo v Massachusettsu, omogoča »duhovno blaginjo«, obsega vse do novejšega časa več kot 6000 živčnih posamičnih jezikov, ki pa so si pogosto tako tuji kot nemščina in kitajščina, ali vsaj tako različni kot nemščina in nizozemščina. Največje bogastvo, približno 4900 jezikov, beležijo dežele Azije in Afrike. Samo v Novi Gvineji je v rabi okoli 800 samobitnih jezikov, ki jih pogosto govorijo majhne skupnosti z nekaj tisoč ljudmi. Večina prebivalcev obvlada več jezikov, saj se sicer ne bi mogli sporazumevati s svojimi sosedi.

Na ameriški celini je v rabi 900 jezikov, v Evropi in na Bližnjem Vzhodu pa okoli 275. Enoten jezik prevladuje le v tako imenovani civilizaciji. Toda v zadnjem času se barvita raznolikost zmanjšuje in jezikoslovci beležijo naglo izginjanje jezikov. Izumirajo hitreje, kot lahko mnoge še neraziskane jezike doumemo in proučimo.

»Jeziki sveta so v krizi«, toži Michael Krauss, profesor z University of Alaska v Fairbanksu. »Od trenutno govorjenih jezikov, kot so pesimistične napovedi Christiana Lehmana, profesorja iz Bielfelda, »jih bo naslednje stoletje preživelo le deset odstotkov«. Vse večje »poenotenje naše družbe bo še posebej jasno pri izginjanju jezikov. Zaton govoric in kultur, kot je na primer etruščanske, egipčanske, galske in venetske, je že od Antike poznan fenomen.

Na stotine jezikov, na katere so naleteli misijonarji in osvajalci, so izginili kot žrtve kolonializma. Otroke domorodcev so stlačili v internate, uporabi materinščine pa zagrozili s kaznijo. Danes pa lahko, kot poročajo lingvisti, opazujemo nov obseg in tempo izginjanja. Politični pritisk in nasilje, pa tudi civilizacijski dosežki, kot so moderna prometna sredstva, prispevajo k izumiranju manjših samobitnih govornih skupin.

Kot »kulturni živčni plin« označuje jezikoslovec Krauss televizijo, ki nadmočni uradni jezik vsili izoliranim skupinam in tako prevlada njihov lastni jezik. Zaton pa bodo tako kot še nikoli doslej pospešili z uničenjem gozdov, z globalnim širjenjem puščav in z urbanizacijo. V veliki meri neopažena »lingvistična katastrofa« je povsem primerljiva z mnogo očitnejšo biološko obliko smrti, meni Krauss: »Zakaj pa naj bi manj obžalovali zaton jezikov kot pa izumiranje pand ali kalifornijskih kondorjev?»

Veliko število drug od drugega neodvisnih jezikov Indijancev in Eskimov z Alaske je že močno upadlo; isto velja za nekaj ducatov obstoječih kavkaških jezikovnih skupin. Podobno slabo kot na Alaske se piše po besedah Kraussa domorodskim jezikom po vsej Kanadi ali ZDA, od katerih jih bo v kratkem izumrlo kar 80 odstotkov.

Najmočnejše upadanje, skoraj popolno izumrtje nekdanjih 250 domorodskih jezikov, beležijo v Avstraliji. Na splošno pa je, kot poudarja Krauss, angleščina v primerjavi z drugimi jeziki (kot na primer francoščino, ruščino, arabščino in španščino) na svojem vplivnem področju povzročila trajno uničenje obstoječih govornih tradicij.

»In kaj jezikoslovci delamo pri tem, da bi ohranili skupne umetnine generacij?« z zavistjo sprašuje profesor Krauss številne naravovarstvene organizacije v strokovni reviji Language ameriškega jezikoslovnega združenja (Linguistic Society of America).

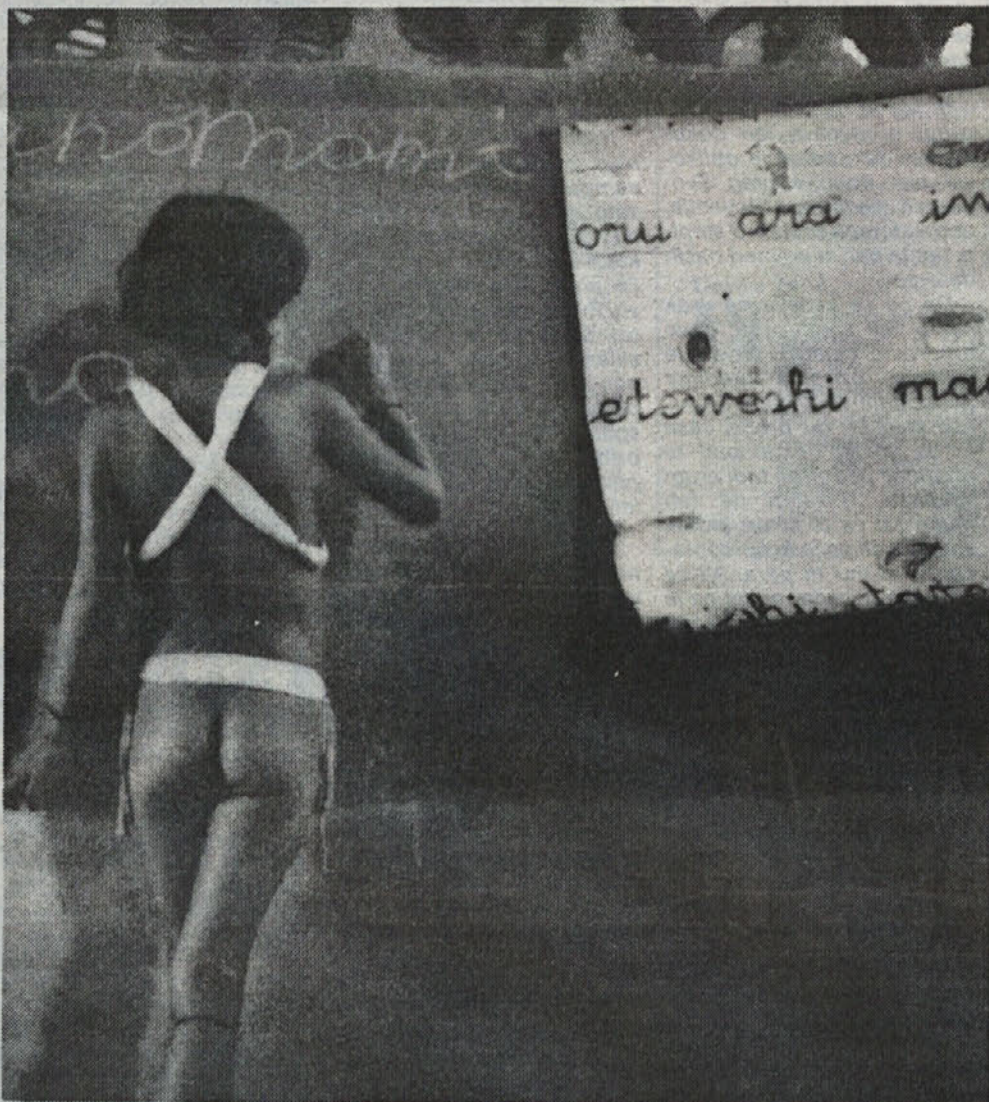
Kljub mračnim napovedim pa svetel trenutek vendarle obstaja, saj širom po svetu razvijajo rešilne iniciative, ki se zavzemajo za dvojezično in bikulturno vzgojo. Čeprav so vzgojne in kulturne organizacije Združenih narodov zapisale, da ima vsak otrok pravico do osnovnošolske izobrazbe v svojem materinem jeziku, pa so otroci domorodcev v mnogih okoljih že od prvega šolskega dneva izpostavljeni pouku v tujem jeziku: Tako Maji v Mehiki španščini, severno ameriški Indijanci pa angleščini. In da svojim otrokom ne bi zgradili prihodnosti, se pogosto že starši odpovedo temu, da bi se s svojim naraščanjem pogovarjali v tradicionalnem ljudskem ali rodovnem jeziku.

Kot ena najuspešnejših akcij ponovnega oživljanja, ki je postala vzor tudi za druge indijanske skupnosti v ZDA, velja projekt izobraževanja, ki so ga razvili v Arizoni za tamkaj stalno bivačje Hualapai Indijance. Ko je že kazalo, da bo jezik skoraj tisoč

pripadnikov tega plemena izumrl, so domači učitelji začeli izdajati šolske in otroške knjige v jeziku teh Indijancev. Potem ko je indijanski jezik, ki so ga tam posredovali naprej kot tradicijo le ustno, dokazal prav takšno izraznost kot uradni angleški jezik, je samozavest Indijancev do ravnanja z njihovim lastnim jezikom zopet zrasla. Medtem pa je za to pristojni okoliš uvedel dvojezični »Hualapai učni načrt«, ki predvideva uporabo indijanske v osnovni šoli, in šele potem postopno uvajanje angleščine.

Da bi lahko »zavirali to izginjanje čisto po tistem«, si nemška delovna skupina, ki jo je leta 1992 ustanovil profesor Lehmann, prizadeva, da lahko nenapisan jezik približno popolno opišemo. Če tudi izumiranja jezikov ni mogoče preprečiti, pa naj jezikoslovci »ohranijo vsaj vedenje o njih« v »muzeju jezikov«, ki ga načrtujejo raziskovalci iz Bielfelda. V njem bodo lahko nazorno predstavili bogastvo iz sveta jezikov z gramatiko in besednim zakladom na računalniškem zaslonu ter predvajali video posnetke ritualov čaranja za dež ali posnet klepet severnofrizijskega omizja.

Der Spiegel, prevedla Nina Mom

MEDNARODNO SODIŠČE ZA VOJNE ZLOČINE

POSEBEN ZAPOR ZA OSUMLJENCE

Združeni narodi prvokrat v svoji zgodovini dobivajo lasten zapor z dvanajstimi celicami za osumljene vojnih zločinov. V njih naj bi se znašli ljudje, ki bi jih zaradi upravičenega suma, da so sodelovali v vojnih zločinih na ozemlju nekdanje Jugoslavije, predale države članice Združenih narodov.

Zapor Združenih narodov s celicami, katerih vsaka bo imela najmanj sedem kvadratnih metrov, urejujejo v nekem zaporu v Den Hagu, je v nekem razgovoru povedal predsednik mednarodnega sodišča Antonio Cassese.

V intervjuju za agencijo France presse je Cassese dejal, da bodo zapor varovali uslužbenci Združenih narodov. Tudi to je nekaj posebnega, saj Združeni narodi doslej niso imeli lastne kazenske administracije. Nove celice jim bodo predali sredi pomladi in v njih bo veljal poseben kazenski režim. Ne morejo namreč uporabljati kazenskih zakonikov posameznih držav, pač pa je treba vzpostaviti mednarodna pravila, se s poslušom lotiti kaznovanja vojnih zločincev na ozemlju razpadle Jugoslavije v skladu s sodobno kazensko zakonodajo.

Vse morebitne privedbe osumljenih pred Mednarodno sodišče na Nizozemskem bodo prepustili nizozemski policiji, njihovo varnost in varnost sodnikov pa bodo zagotavljali oboroženi stražarji Združenih narodov.

Kazni, ki bodo veljale za vojne zločince po pravilih, ta pravkar pripravljajo, naj bi obtoženi prestajali v državah članicah Združenih narodov; Francija in Italija sta že ponudili, da v svoje zapore sprejmeta kaznjence.

Kazenski postopek bo slovel na anglosaksonskem vzorcu, tožilstvo in obramba bosta enakopravna. Preiskovalnega sodnika ne bo, tožilstvo bo zbralo dokaze in pričevanja ter sestavilo obtožnico.

Predsednik sodišča je povedal, da tožilstvo še ni začelo.

lo z delom, ker je predvideni tožilec Ramon Escobar – Salom postal notranji venezuelski minister. Da ne bi preveč zamujali, so imenovali za njegovega namestnika Grahama Thomasa Belwita iz Avstralije, ki bo v nekaj dneh prevzel svojo dolžnost. Moral bo poskrbeti za preiskovalce in namestnike na različnih koncih sveta.

Po ukazu resolucije Varnostnega sveta so vse države članice, vključno z državami bivše Jugoslavije, dolžne sodelovati s sodiščem in mu s kazensko odgovornostjo izročiti zahtevane sumljive osebe. V posameznih državah morajo, da bi omogočili preiskave na svojem ozemlju, prilagoditi svoje kazensko pravo. Italija je to že naredila.

Predsednik Cassese navede, da so Združene države Amerike dale na razpolago 28 milijonov dolarjev, kar bo zadostovalo za misije dvajsetih preiskovalcev. Tudi druge države bodo po svojim močeh prispevale določene vsote denarja.

Po besedah predsednika vojnega sodišča je to sodišče izziv in mejnica v zgodovini mednarodnega prava. Doslej so sicer imeli na voljo pomembni pravni arzenal, ne pa tudi mehanizmov za njegovo izvajanje. Mednarodni sodišči v Nuernbergu in v Tokiju sta po drugi svetovni vojni vsebovali vse napake sodišč, ki jih zmagovalci postavili za poražence, preprečevali sta pravo obrambo in prikrivali grehe zmagovalcev. To sodišče, trdi Cassese, bo vse nekaj drugega, bo pravičen inštrument mednarodnega prava.

— kl

ZA KULISAMI FILMSKEGA BLIŠČA LEZBIJKE NA POHODU

V Hollywoodu slavne ženske pravzaprav sploh ne skrivajo več, da so jim dosti bolj kot nezreli, razvajeni moški všeč pripadnice istega spola. Nekatere med igralkami, pisateljicami, soprogami finančnih mogotcev najmanj enkrat na teden skupaj obedujejo, ko se bliža čas povratka domov, pa ključke svojih avtomobilov vržejo v klobuk in vlečejo, katera bo s katero skupaj odšla.

V znanem lezbijčnem Girl Baru v Los Angelesu lepote v tesnih oblekah objete plešejo, vendar za zdaj novinarjem še ni uspelo zaslediti kakšnega znanega obraza z velikega platna. Vse bolj glasne so govorice, da so hollywoodske gospe zavrgle svoje pomehkužene moške, med katerimi so mnogi slavno grešili pri madam Fleiss, in se predajajo drugačnim strastem. Pravzaprav lezbijstvo prihaja v modo.

Avtorica knjige »Nikoli več ne boste obedovali v tem mestu« in producentka Julia Phillips, ki v svoji knjigi opisuje »kult lezbijstva, pravi: »Ko se je pojavilo gibanje za

pravice žensk, so se moški prestrašili. Mislim, da neke ženske javno razglašajo svoje istospolno nagnjenje, ker se tako želijo obvarovati nezaželenih moških napadov.«

Nekatere ženske so prepričane, da je zanje bolje, če se obnašajo kot Madonna, ki sploh ne skriva svoje naklonjenosti do Sandre Bernhardi in celemu svetu vrže v brk, naj ne vtika nosu v tisto, kar se ga sploh ne tiče. A zvezde so za zdaj le še previdne, naj bo lezbijstvo ta hip še tako moderno, nikoli se ne ve, kako bo reagiralo puritansko ameriško občinstvo in kaj bi neprevide izjave lahko pomenile za kariero.

TAKSISTI V NEVARNOSTI

Po ukazu njujorških oblasti bodo vsi taksisti v svojih avtomobilih morali pregraditi prostor za potnike ter namestiti svetlobni alarm na sprednji in zadnji strani vozila. Te predelave zahtevajo v 8800 taksistih, ki v New Yorku pripadajo zasebnim firmam.

Ce zasebniki tega ne bi mogli narediti, si morajo prirediti radiotelefonsko zvezo s policijo. Lansko leto je bilo v tem vele mestu ubitih 43 taksistov, v vozilih s preurejenim prostorom za potnike pa v zadnjih petih letih ni bil poškodovan nihče.

LONDON

BUNKERJI NAPRODAJ

Hladna vojna je končana in zaradi tega je britansko obrambno ministrstvo sklenilo prodati enaindvajset svojih podzemnih bunkerjev, ki so jih poimenovali »mala kmečka posestva z razgledom«. Veliki so 4,5 kvadratnega metra in zgrajeni za vojake v primeru atomske vojne.

Predstavniki ministrstva pravijo, da bi lahko bili odlične vinske kleti, baze za kampiranje ali celo zelo spokojna vaška zatočišča. Mnogi me njimi se namreč nahajajo v zelo lepi podeželski pokrajini s sijajnimi razgledi daleč naokoli. Nekaj propagande ne škodi, če jih želijo kar najbolj vnovčiti.

letno naročnino imate že plačan komercialni oglas velikosti 5 cm v stolpcu.
S plačano naročnino za pol leta ali celo leto pa povrh tega postanete kandidat za pol kilograma čistega zlata.

Spoštovani naročniki!

Časi so takšni, da smo se žal prisiljeni marsičemu odpovedati. Le enemu samemu se ne smemo – informacijam. Časopis Nova doba pa skrbi za pravočasno in resnično informiranje.

Kaj še daje Nova doba?

ENAKO CENO ČASOPISA ZA NAROČNIKE ČEZ VSE LETO Mali oglas zastonj Zanimivosti iz sveta glasbe in svetovne mondene družbe Televizijski program in napovedi za prireditve

Z izpolnjeno in poslano naročilnico postanete član velike družine časopisa Nova doba. Naročnino nakažite na žiro račun Nove dobe pri celjski SDK št. 50700 – 603 – 31455.

NOVA DOBA

NAROČILNICA

Ime priimek

naslov

naročam časopis-tednik Novo doba na naslov

Na gornji naslov mi pošljite izvodov. (število)

Obvezujem se, da bom redno plačeval naročnino.

podpis naročnika

*Mali
oglasi*

VIDEO IGRICE Family computer z dvema disketama prodam. Tel.: 063/ 33-048
ZAKONSKO POSTELJO brez jogija ugodno prodam – cena samo 5.000,00 SIT. Tel.: 063/ 33-958
VW HROŠČ 1303 S, dobro ohranjen, prodam. Tel.: 063/ 24-970, Peter Žmavc, Partizanska c. 39, Celje
AKUSTIČNO KITARO, el. kitaro in pedala za el. kitaro Phaser in compresor sustain Roland, ugodno prodam. Petrej Alex, Ilovca 10/a, 63212 Vojnik

GARAŽO pri gostišču Ojstri- ca prodam ali oddam. Tel.: 063/ 33-341
Z 101 GTL 55, letnik 85, registriran do 16. 6. 94, ugodno prodam. Tel.: 063/ 411-868
HI-FI STOLP 2 X 40 W, tuner, phono, double deck, input cd, ugodno! Cena samo 200,00 DEM. Petrej Alex, Ilovca 10/a, 63211 Vojnik
ČB TV, mali prenosljiv, možen priklop na akumulator (12 V) in Super Nintendo komplet, ugodno prodam. Petrej Alex, Ilovca 10/a, 63212 Vojnik

MALI OGLAS ZASTONJ KUPON

MOJ NASLOV:

Kupon in čitljivo besedilo malega oglasa pošljite na naslov Nova doba, Aškerčeva 15, Celje, s pripisom »Za male oglase« in svojim polnim naslovom. Oglasov pod šifro in oglasov za podjetja in obrtnike ne objavljamo brezplačno.

Pol kilograma čistega zlata

za stare
in nove naročnike tednika
Nova doba

NAGRADA ZA ZVESTOBO

Začetek nove velike nagradne igre
Nova doba obvešča, osvešča in
nagrajuje

Edini pogoji: plačana naročnina

LADO NIVO, l. 82, nereg., rdečo, v izpravnem stanju, prodam za 3.000,00 DEM. Tel.: 063/ 441-286, Peter

BMW 316, l. 86, 4 vrata, bel, nekaramboliran, prodamo ali zamenjamo za novejši karamboliran Ford, Golf, Renault od l. 91 dalje. Tel.: 063/ 38-354

HRUŠKOV LES kupim. Nina Mom, Ob nasipu 16, Ruše 62342, tel.: 062/ 662-350, vsak dan med 15. in 16. uro
FORD IDI ORION 1400 m3, letnik 89, odlično ohranjen, vsi redni servisi opravljeni v delavnici v Nemčiji (vodena uradna knjiga), prirejen za neosvinčen bencin, prodam. Cena po dogovoru. Jaki Kotnik, Višnja vas 5 A, 63212 Vojnik, tel.: 063/ 772-672

PANCERJE št. 40, smuči, palice in kombinezon prodam za 3000 SIT, primerno za začetrnike. Tel.: 063/ 24-293, zvečer

SE BOJITE ZAPRTEGA PROSTORA, določenih živali, višin, trgov ali česa drugega. Fobije imajo več kot štirje odstotki prebivalstva. S sodobno ameriško psihoterapevtsko metodo jih lahko odpravimo v petih seansah, brez zdravil. Vse informacije po telefonu 061/ 266-823, med 8. in 10. dopoldan. B. Pogačnik

HJORDIS NIVEN IN PRINC RAINIER

UTEHA ZA VDOVO IN PRINCA

Ameriški tisk je objavil novico, da se bo to pomlad sedemdesetletni princ Rainier najverjetneje poročil z vdovo britanskega filmskega igralca Davida Nivna, elegantno Hjordis Niven, s katero sta že vrsto let dobra prijatelja, ki sta bila v tragičnih trenutkih drug drugemu v oporo. Princ Rainier si dolgo ni opomogel po smrti svoje žene, igralkice Grace Kelly, ki se je leta 1982 ponesrečila v avtomobilski nesreči. Hjordis Niven pa je leto dni kasneje strahovito prizadela smrt njenega moža.

Iz prinčeve palače za zdaj ni nobenih komentarjev, do-

bro obveščeni krogi pa znajo povedati, da bo poroka skoraj zagotovo v pomladnih mesecih v Monte Carlu, potem ko bo princ upravljanje kneževine predal svojemu sinu Albertu.

Rainier je na oblasti v Monacu že 44 let in nihče mu ne bo zameril, če se bo umaknil in ostanek življenja spokojno preživel z novo soprogo Hjordis. Predlani na kome-moraciji ob deseti obletnici smrti Grace Kelly je eden njegovih prijateljev dejal, da se princ po ženini smrti ni več pobral, prizadela pa ga je tudi obnašanje njegove hčerke Stephanie, ki je po neuspehih

poskusih, da bi postala pop pevka ali manekenka, rodila nezakonskega otroka. Dejstvo, da ima otrokov očec, ribji trgovec, otroka tudi s svojim bivšim dekletom, je zadalo princu še en udarec. Usoda je prizadela tudi njegovo starejšo hčerko Carolino, ki se ji je mož ponesrečil med vožnjo z gliserjem. Spisek družinskih nesreč dopolnjuje še princ Albert, ki mu javnost zameri njegove številne zveze z lepoticami, med katerimi je bila tudi manekenka Claudia Schiffer.

Po moževi smrti živi Hjordis mirno, odmaknjeno življenje. Davida je prvič srečala mnogo let po smrti njegove prve soproge, se z njim po desetih dneh poznanstva poročila in srečno živela vse do njegovega konca. Morebiti bosta princ in vdova končno le našla uteho.

VEČNA LEPOTA

Marilyn Monroe ostaja legenda – več kot trideset let po njeni smrti so celo njene najbolj zgodnje fotografije, ko se je še prebivala kot fotomodel, lani na dražbi v Londonu prodali za čez 6.000 funtov. Avtor fotografij je Bruno Bernard, človek, ki jo je odkril in ji pomagal do zvezdniške slave. Vprašal jo je, ali jo lahko fotografira, Norma Jean je pristala in tako se je rodila legenda. Bruno ji je svetoval, naj svojo izzivalno držo dopolni z nedolžnim pogledom in nastala je eksplozivna kombinacija njenih filmskih likov.

GRAFIKA GRACER d.o.o.

Okrogarjeva 2, 63000 Celje
tel./fax: +386 (0)63 34-164

BRUCE SI ŽELI SINA

Igralka Demi Moore, ki pričakuje tretjega otroka, se je pred kratkim z možem Bruceom Willisom pojavila na rock koncertu in v devetem mesecu nosečnosti je bila videti kot vsaka druga krepko zaobljena mamica. Vse kaj drugega, kot ob svoji prvi nosečnosti, ko se je gola slikala za neko ameriško revijo. Bruce Willis, ki mu je Demi že povila dve hčerki, je na trnih. Ali bo končno dobil naslednika ali pa bo moral poskušati še četrtič?

PRAVILNA REŠITEV NAGRADNE KRIŽANKE ŠT. 2:

Vodoravno: kipnik, Spa, ugrabitelj, Šmit, napad, Čap, Finska, manekenka, BM, Irska, DC, Orleans, Kanadčani, Pierre, HI, Trianon, stenogram, ataše, mavrica, garač, kvartopirstvo, ona, Verd, ešalon, iks, Alva, Ban, faza, del, RAI, predpekel, trn, tarantela.

Do roka je v uredništvo prispelo 331 rešitev, od tega 322 pravih. Tokrat je žreb v četrtek, 3. februarja 1994, razdelil nagrade takole:

1. nagrada: Srebrna sponka za denar – darilo Zlatarne Celje

Kmecl Tomaž, Prekorje 3/a, 63211 Škofja vas

2. nagrada: Darilni paket – darilo Grafike Gracer

Urbanija Lučka, Kosovelova 1/a, 65220 Tolmin

3. nagrada: Kilogram Merx kave – darilo Merx holdinga

Kovač Marjan, Ocvirkova ul. 92, 61231 Ljubljana Črnuče

4. nagrada: Knjiga Nade Klaić »Zadnji knezi Celjski v deželah sv. krone« – darilo Nove dobe

Barukčič Milica, Vojkova 8, 63000 Celje

5. nagrada: Četrletna naročnina na časopis Nova doba – darilo Nove dobe

Dvoršek Mojca, Trg OF 14, 61000 Ljubljana

NAGRAJENCEM ISKRENO ČESTITAMO, obvestila o prevzemu nagrad pa bodo prejeli po pošti.

Pri žrebanju bomo upoštevali pravilne rešitve cele križanke, ki bodo prispele v uredništvo do ČETRTEKA, 17. FEBRUARJA 1994 do 12,00 ure. S križanko nam pošljite še čitljivo izpolnjen nagradni kupon št. 3.

Med reševalce, ki bodo pravilno rešili križanko, bo žreb razdelil 5 nagrad, ki jih tokrat prispevajo:

1. nagrada: Darilni paket – Grafika Gracer Celje

2. nagrada: Knjiga Nade Klaić »Zadnji knezi celjski v deželah sv. krone« – Nova doba

3. nagrada: Četrletna naročnina na časopis Nova doba – Nova doba

4. in 5. nagrada: 1.000,00 tolarjev – Nova doba

NAGRADNI KUPON ŠT. 3

PRIIMEK IN IME: _____

ULICA: _____

POŠTA, KRAJ: _____

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 3

						AVTOR: MARKO BOKALIČ	AM. FILMSKI IGRALEC (JOHN)	NEKDANJI IZRAEL. ZUNANJI MINISTER	NACIST. TABORIŠČE V ITALIJI	NICK NOLTE	REKA V SZ. NEMČIJI	NEKDANJI POLJSKI POLITIK (ADAM)	SALOMONOV UGANKAR 				
						NEMŠKI SKLADATELJ (RICHARD)											
						PLAČILO PREDSTAV VNAPREJ								PRAKANTON V ŠVICI	PŠENICA, RŽ, OVEŠ, PROSO, VSE SKUPAJ	VAROVANJE	BREZKUŽJE
						ROZALIJA											
										MORSKA GOBA							
										KAMNINA ZA CEMENT							
											KOSTARIŠKI VODITELJ (OSCAR)						
NOVA DOBA	LASIŠČE S KOŽO VRED	BORIS STREL			IRENE EPPLE	PROGASTA AFR. ŽIVAL						LJUDSKO BRENKALO					
		NASELJE IZ ŠOTOROV				SL. MINISTER (DAVORIN)						SOBA V KMEČ. HIŠI					
NAUK O RAVNOVESJU SIL							HLADETINA, ŽOLCA							KRAJ PRI KOPRU			
							DUNAJ (ORIG.)							LUNINA MENA			
ŠVIC. KEMIČ. NOBELOVEC L. 1937																	
						WEBSTER NOAH											
						LEVSTIKOV JUN. (MARTIN)						SL. VIOLINIST (IGOR)				TRST	
												ŠVIC. SMUČAR (JOEL)				DANSKI PRAVLJAČAR	
NEMŠKI OPTIK (ERNST)					GORSKE REŠEVALNE SANI												

Celje-knežje mesto

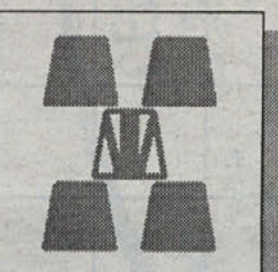
Dnevi slovenskega filma

Samostojna Slovenija-izžno pripravljeno

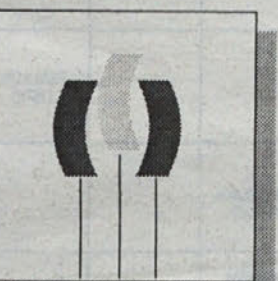
Himnad banka d.d.

Spektra Orbit

Celjski sejem

Artolehnika

AGENCIJA

NT RC

Prešernova 19
63000 Celje
tel. 063 29 431
fax 063 441 032

audio in video produkcija

fotografiranje

media plan in distribucija propagandnih sporočil

organiziranje prireditev in razstav

organizacija sejmov in tiskovnih središč

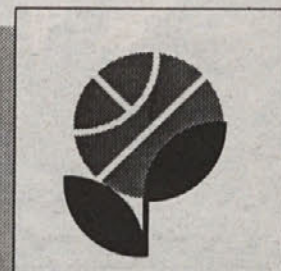
športni marketing-EKSKLUZIVNO TRŽENJE RK CELJE PIVOVARNA LAŠKO

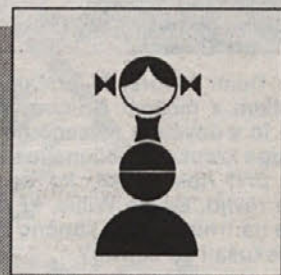
grafično oblikovanje

Evropsko mladinsko prvenstvo v košarki

Svetovno prvenstvo v šahu za mladince

Svetovno člansko prvenstvo v kegljanju

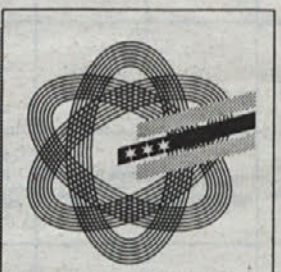
Plavalna zveza Slovenije

Hokejski klub Celje

Atletsko Celje

Rokometna zveza Slovenije

